1)

Verslag

van het beheer en den staat van het eiland Aruba over het jaar 1929.

Bevolking

De bevolking van het eiland bedroeg op 1 Januari 13450 zielen; hetgeen eene vermeerdering beteekent van 1226 zielen met het vorige jaar.
Het grooter aantal geboorten dan sterfgevallen en den aanvoer van vreemdelingen zijn hiervan de oorzaak.
Het zielen aantal der hoofdplaats bedroeg 2568 hetgeen eene toename beteekent van 291 zielen
Geboren werden 537 zielen
waarvan

mannelijk geslacht	293
vrouwelijk "	244

en

in echt	405
buiten echt	132

Overleden zijn 171 zielen
waarvan

mannelijk geslacht	102
vrouwelijk "	69

Het aantal doodgeborenen bedroeg 28
Er werden 199 huwelijken gesloten waarbij 22 kinderen gewettigd zijn
~~Het aantal gehuwden, weduwnaars en weduwen bedroeg~~
Aangekomen zijn 5810 personen en vertrokken 4950 hetgeen eene vermeerdering beteekent van 860 zielen
Het aantal doortrekkenden bedroeg 2234
Op het eiland waren op 1 Januari 32 nationaliteiten vertegenwoordigd: t.w.

Arabieren
Japaneezen
Javanen

Bylage A geeft een overzicht van de bevolking, geboorten, huwelijken en sterfgevallen over de laatste 6 jaren.
Bylagen B en C bevatten eene indeeling van de bevolking naar de geboorteplaats, de kerkgenootschappen en de bedrijven.
Waar gedurende het geheele jaar voor de bevolking volop gelegenheid tot werken bestond verlieten slechts enkelen het eiland om elders in hun onderhoud te ~~gaan~~ voorzien
Inschrijving van de verklaring bedoeld in art 1 no 3 van de verordening 1906 P.B. no 10, omtrent vestiging binnen de Kolonie, had in verslagjaar niet plaats.

B. Mededeelingen van algemeenen aard.

Gedurende verslagjaar was een meer of min gespannen stemming in de samenleving waarneembaar. Het geheel ondervond nog sterk den invloed van de zich voortdurend uitbreidende aan olie maatschappijen. Aan de ~~zich~~ daarmede gepaard gaande snelle verandering van toestanden wist de ~~inboorlinge~~ bevolking zich niet [illegible] in gelijk tempo aan te passen tengevolge waarvan een gevoel van onbehagelijkheid ontstond dat zich uit, in eene geprikkelde stemming zoowel onderling als aan [illegible],
Deze stemming openbaarde zich duidelijk bij een kwestie met de Pan American Petroleum Company, omtrent enkele maatregelen had genomen ter behoeve van de voorziening in de levensbehoeften van haar personeel, die ~~de~~ bestaanden handel naar gevreesd werd schade zou doen. Inderdaad had de voortdurende uitbreiding van den voorraad artikelen ~~[illegible]~~ in de ~~[illegible]~~ maatschappij winkel een terugslag op den handel, voornamelijk te Oranjestad, tengevolge waarvan zeer terecht door belanghebbenden, bij de maatschappij stappen werden gedaan om ~~[illegible]~~ de krachten van die uitbreiding paal en perk te doen stellen. De terugslag van de door de maatschappij genomen maatregelen, liet zich zeer merkbaar gevoelen

Echter vertoonde de wijze waarop deze kwestie werd aangevangen gemaakt en behandeld onmiskenbaar de teekenen van de overprikkelde en opgewonden gemoedsstemming. Het zal nog wel eenigen tijd vorderen, voordat het geestelijk evenwicht zal zijn verkregen.

B. Mededeelingen van algemeenen aard.

Verslagjaar stond geheel in het teeken der olie industrie, welke haar invloed meer en meer in de samenleving doet gelden.

De geagiteerde en geprikkelde stemming die er heerschte bij de contractuele arbeiders tengevolge van de koortsachtige haast waarmede der Pan American Oil Company te snel nieuwe fabrieken en gebouwen moesten worden opgericht en in bedrijf gesteld, ~~liet~~ was min of meer ~~mede~~ ~~bij~~ de geheele samenleving waargenomen. Vandaar de snelle verandering van bestaande toestanden als gevolg van de ~~zich~~ snel ontwikkelende olie industrie waarmede de inheemsche bevolking zich niet in gelijk tempo aan te passen, zoodat ~~waaruit~~ een niet te definieeren gevoel van onbehagelijkheid ontstond, dat zich uitte in eene geprikkelde stemming waardoor ~~[illegible]~~ ~~aan massa~~, de bestuurstaak aanmerkelijk werd verzwaard. Herhaalde malen toch moest op diplomatieke en delicate wijze door rapporteur bemiddeling worden verleend in zaken niet direct die bestuurswerkzaamheden rakende ~~buiten de werking van het bestuur gelegen~~, zoowel in het belang der bevolking als in dat der Pan American Oil Company. Het betrof meestal arbeidsgeschillen waarin beide partijen een beroep deden op ~~[illegible]~~ bemiddeling.

Aan de eene zijde eene bevolking die door de omstandigheden ~~[illegible]~~ weinig of geen ~~[illegible]~~ ervaring heeft opgedaan en de zich snel ontwikkelende olie industrie beschouwt ~~als het~~ middel om spoedig ~~[illegible]~~ tot welvaart te geraken ~~[illegible]~~ menigmaal tekort aan plichtgevoel ~~[illegible]~~ die mogelijkheid uitsluit ~~[illegible]~~, en dan in ontevredenheid ~~[illegible]~~ bij het bestuur aanklopt om hulp ~~[illegible]~~ anderzijds een groot bedrijf dat met bestaande toestanden ~~[illegible]~~ uit zakelijke ~~[illegible]~~ tegenover den goedwilligen maar ongeschoolden werkman weinig geduld betoonde. ~~[illegible]~~

Door voorlichting en voortdurende aansporing tot plichtsbetrachting ~~[illegible]~~ hierbij loffelijk gesteund door de Geestelijkheid ~~[illegible]~~ en besprekingen met de maatschappij.

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

geen rekening houdt of kan houden

Zie volgende bladzijde *

nieuwe regel

Verder viel by de arubaansche bevolking sterk toenemende interesse waar te nemen in de sociale en maatschappelyke belangen het eiland betreffende. De openbare vergaderingen van den Politieke Raad trokken voortdurend meer belangstelling en by de in Juli gehouden Verkiezingen voor een Landraad werd een formeele verkiezingscampagne gevoerd ~~en in Aruba~~ waarby 2/3 van het aantal kiesgerechtigden ~~hun stem~~ aan de stembus kwam. ~~Het werd als~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible] geschiedt~~

verbeterde de verhouding aanmerkelyk.

Waar de invordering der inkomstenbelasting van de employees en werklieden der beide ~~Olie~~ Aard Olie maatschappyen, als gevolg van te kort aan personeel by den belastingdienst en het niet te controleeren vertrek naar elders der ~~[illegible]~~ belastingplichtigen, veel te wenschen overliet, werd naar middelen omgezien om met medewerking van beide maatschappyen daarin verbetering te brengen. Met den manager der Arend petroleum maatschappy werd al spoedig overeenstemming bereikt. Zulks was ook het geval met de Lago Oil en Transport Company. Niet echter met de Pan American Oil company en de voor dit bedrijf werkende constructie firma's als de Kellogg company en Chicago Bridge Company.

De ~~[illegible]~~ strenge inning der belastingen ~~[illegible]~~ wekte de verontwaardiging der Amerikaansche arbeiders in ~~het~~ die bedrijven werkzaam. Deze menschen wilden hun maatschappy de verplichting der betaling overwyzen, op grond dat zy by hun uitzending omtrent het betalen van belasting op Hollandsch territoir niet waren ingelicht en de maatschappy ~~[illegible]~~ ~~de belofte had gegeven, alle kosten op zich te nemen~~ Zy vermeenden dat overeenkomsten de geslotene contracten tot die betaling verplicht was.

Deze stemming liep zoo hoog dat de bedrijfsleiders hun gegeven woord om by ~~de [illegible]~~ de inning hunne medewerking te verleenen, herriepen, uit vrees voor staking van het werkvolk, terwyl zy den eisch om ~~hun arbeiders~~ betaling door de maatschappy afwezen als te zyn ongegrond. Op kalme maar beslister wyze werd daarop ~~met~~ belanghebbenden aan het verstand ~~[illegible]~~ ~~malen~~ gebracht dat zy van hun desbetreffende verplichtingen niet konden worden ontheven en werden tegelykertyd die maatregelen toegepast, die de wet voorschrijft. ~~[illegible] door den manager en de [illegible] chef.~~ Eind dezes waren de moeilykheden overwonnen en de belasting zoo goed als geind, terwyl belanghebbenden zich met den toestand hebben verzoend.

~~*~~ Van de arubaansche bevolking kan worden gezegd dat zy als werklieden goeing en zeer bruikbaar zyn, doch van geregelden arbeid geen begrip hebben. Veelvuldig ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ noodeloos verzuim maakte het bedrijfsbeheer der Pan Am. te zeer vreeze waarom de indienstneming van arubaansche werklieden beperkt was.

Ook de handel lydt aan een te kort aan inzicht in de zich ontwikkelende toestanden en ~~deze~~ belangen voor de toekomst.

Bereikte de handel in 1928 een groote bloei, in verslagjaar werd eene inzinking waargenomen, die aan verschillende factoren te wyten is. Voor zoover is kunnen worden nagegaan zyn deze factoren:

1e het voltooien der constructie werkzaamheden der Pan American petrol cy ~~[illegible]~~ en het daarmede verband houdende vertrek van een deel der Amerikaansche werklieden.

2e De uitbreiding van de ondernemingswinkel der maatschappy tengevolge van den slechten toestand der verbindingsweg Oranjestad–St. Nicolaas en geheel onvoldoenden voorraad van vele artikelen ~~by de han~~ door de Amerikanen ~~[illegible]~~ gevraagd, by de handelaren te Oranjestad.

3e De ~~enorme~~ hooge pryzen door de handelaren van hun waren gevraagd.

Met den ~~[illegible]~~ aanvang der werkzaamheden van de olie maatschappyen wist iedereen niet beter te doen, dan een winkelzaak te openen, voor het meerendeel in de zelfde artikelen, waarby direct te groote voorraden werden ingeslagen. Waar de maatschappy in den aanvang zelf nog geen winkel bezat moest alles plaatselyk worden gekocht, tegen elken gevraagden prys. Door de ~~enorme~~ groote winsten werd ondanks alles goed geld verdiend.

Echter was het te voorzien dat zulks niet kon voortgaan. Bovendien beging men de fout om ~~[illegible]~~ de winsten, grond te koopen en huizen te bouwen inplaats van het bedrijfskapitaal te vergrooten, met het gevolg dat een teruggang in den handel velen aan den rand van het bankroet bracht.

Dank zy de welwillende houding van den groothandel te Curaçao, die met den bestaanden toestand rekening houdt, werd dit aan velen bespaard.

Ook hier is weer het ongelukkige dat men naliet om de hand in eigen boezem te steken en na te gaan in hoeverre ~~of~~ eigen toedoen aan dezen toestand heeft medegewerkt.

Toen men gewaar werd, dat de Pan American Pet. corp. er op uit was om hare employees ~~[illegible]~~ zooveel mogelyk uit eigen winkel tegen veel lagere pryzen, van alles te voorzien, wekte dit een storm van verontwaardiging by de handelaren

en begon men een actie bij de maatschappij om daaraan paal en perk te stellen. Inderdaad dreigde de handel van die zijde gevaar en werden door de maatschappij verkoopprijzen berekend, ~~die~~ waarvoor de handelaren zelfs niet konden inkoopen. De door hen gevoerde actie, waarbij ook door rapporteur nog bemiddelend is opgetreden is zeer zeker goed te keuren. In den nood van het oogenblik werd tevens ingezien dat de bezwaren van de hooge prijzen en gebrek aan voorraad, door de maatschappij als motief van haar handeling ~~ten opzichte van haar winkel~~, opgegeven, ~~waar~~ juist konden zijn en besloot men een Kamer van Koophandel op te richten, teneinde op die wijze de handel te [illegible] te organiseeren en te controleeren. Toen echter de maatschappij zich gewillig betoonde om aan het verlangen van den handel tegemoet te komen, door de toezegging te doen om hare Stock in te krimpen tot uitsluitend artikelen voor eerste levensbehoeften, onder voorwaarde dat de handel zou zorgen de andere door hare geëmployeerden gevraagde goederen ~~[illegible]~~ in stock te nemen en voortdurend te hebben, werd van de opgerichte kamer van koophandel niets meer vernomen en bleef op een enkele uitzondering na alles bij het oude, ook de prijzen. Het is dan ook te betreuren dat men van deze niets heeft geleerd.

In de maand Januari werd geconstateerd, dat verscheidene huurders van Erfpachtsterreinen ~~te St. Nicolaas~~ gelegen in de nabijheid der Pan American Petroleum Corp. ~~Company~~ te St. Nicolaas clandestine, deze gronden in kleine gedeelten ~~af~~ onderverhuurden aan negers werklieden der genoemde maatschappij om daarop woningen te bouwen. Daarvoor werd zooveel betaald dat de ophuurders honderden en enkelen zelfs duizenden guldens 's maands ontvingen, terwijl het gouvernement slechts enige ~~luttele~~ guldens 's jaars als huursom ~~[illegible]~~ kreeg, terwijl de geheele omgeving zich in zeer verwilderden toestand verkeerde. Hieraan werd ~~[illegible]~~ een einde gemaakt door opzegging der huurcontracten en geleidelijke ontruiming van het terrein. Tegelijkertijd werden deze gronden opgemeten en in kaart gebracht waarna een behoorlijk bouwplan voorzien van straten en wegen werd opgemaakt; waarvan een groot deel reeds opnieuw – uitgegeven tegen voordeelige voorwaarden voor het Gouvernement en ook ten voordeele van de huurders die thans minder betalen dan voorheen. Deze plaats breidt zich meer en meer uit.

De huisvesting ~~leverde [illegible]~~ het groot aantal neger werklieden der Pan American en Lago oil en Transport Cie gaf veel moeite en zorg aangezien het aantal woningen of beter gezegd krotten veel te gering was ~~[illegible]~~ voor het aantal menschen dat een onderkomen zocht. Het gevolg hiervan was dat alle woongelegenheid volgepakt was met negerbevolking, die door hun onzindelijkheid de geheele omgeving rondom de ~~[illegible]~~ woningen in zeer korten tyd in een mestvaalt ~~[illegible]~~ veranderden.
Tengevolge van het tekort aan transportmiddelen kon er in verloop jaar hieraan nog niet geheel een einde worden gemaakt, hoewel de toestand ultimo dezer belangrijk was verbeterd.

In de maand April werden de eerste symptomen van wrijving waargenomen tusschen de te St. Nicolaas gestationeerde burger politie en alle surinamers ~~Ameri~~kaansche werklieden der ~~Pan~~ ~~amerikaansche~~ constructie maatschappijen en Pan american Pet. Cy. Na afloop van de werkzaamheden begaven vele ~~[illegible]~~ werklieden zich naar het dorp St. Nicolaas om ~~[illegible]~~ in de ~~[illegible]~~ cafés en restaurants aldaar afleiding te zoeken. Waar een groot ~~gedeelte~~ ~~dezer~~ hunner, uit het Zuiden der Vereenigde Staten afkomstig, een byzonderen afkeer heeft van alles wat kleurling is, ontstonden telkens, als de politie bij relletjes of vechtpartijen moest ingrijpen, verzet van de zyde der Amerikanen. By de leidende personen der genoemde maatschappijen werd er op aangedrongen de werklieden duidelijk te maken dat verzet tegen de politie met ~~[illegible]~~ straf werd gestraft, hetgeen korten tyd de toestand stationnair deed blijven. Eind Juni echter kwam het tot een uitbarsting, toen bij een ontstane vechtpartij in een drinkgelegenheid de politie ingreep, hetgeen als bij tooverslag de vechtenden verzoenden, die zich ~~by~~ daarop gezamenlijk tegen de politie keerden.

By deze botsing werden verscheidene personen

door slagen met de gummi stok gekwetst, en moesten in het hospitaal der maatschappij ~~[illegible]~~ ter behandeling en verpleging worden opgenomen. Dit incident, ~~bij~~ waarbij de reeds lang geïrriteerde politie zeer hardhandig was opgetreden, had weder tengevolge, dat dien zelfden nacht een honderdtal gewapende Amerikanen te samen kwamen om met de politie af te rekenen. Met de grootste moeite wisten managers en afdeelingschefs der Pan American, nog tijdig gewaarschuwd, door overreding en persoonlijken invloed, de bende tegen te houden die reeds opweg was, om haar plan te volvoeren.

Bij het terzake ingesteld onderzoek [illegible] gekwetsten en andere deelnemers heftig tegen de „furieuze" wijze van optreden door de politie zooals zij het noemden en gaven in felle bewoordingen hun standpunt weer, dat ~~zij~~ in hoofdzaak hierop ~~[illegible]~~ neerkwam dat zij door „dammed niggers" waren vastgegrepen en geslagen. Vanaf dat oogenblik was openlijke vijandschap daar.

Toen mij daarop het bericht bereikte dat ~~[illegible]~~ ~~Juli tijdens de te vieren nationale feesten een groot aantal~~ een geheim complot werd gesmeed om op den 4^e Juli ~~[illegible]~~, tijdens de viering van den nationalen feestdag, een aanslag op het politiebureau te Nicolaas te wagen middels dynamiet, x en nog dit bericht van meerdere kanten werd bevestigd, werd op 3 Juli de geheele bezetting politie teruggenomen en naar Oranjestad overgebracht en de politiedienst overgedragen aan de aldaar gestationeerde militaire bezetting. Met zoet en tact werd daarop ~~in zeer korten tijd~~ door de ~~politie~~ militairen opgetreden en heerschte er spoedig rust en orde. Ook te Oranjestad ~~werd~~ de politiedienst overgedragen aan de militairen waarna het corps burger politie gedeeltelijk werd ontslagen, gedeeltelijk naar Curaçao overgebracht.

[x Stations te Oranjestad wegens het ontbreken van telefonische verbinding]

~~Den~~ ~~Op~~ ~~Zondag~~ Zondag Den 9 Juni des namiddags te 4 uur bereikte mij het draadloos bericht ~~[illegible]~~ van den overval te Curaçao en de ontvoering van den Gouverneur en den Commandant der troepen. Met het oog op den naderenden nacht werd dit bericht geheim gehouden tot den volgenden dag en alleen de politie macht te Oranjestad en St. Nicolaas geconsigneerd. Dien zelfden avond brak brand uit in een pand in de Noordstraat, en werd ~~met~~ rekening gehouden met de mogelijkheid ~~[illegible]~~ ~~verondersteld~~ dat ~~dit~~ ~~[illegible]~~ met het den vorigen ~~[illegible]~~ gebeurde avond gebeurde te Curaçao in verband stond. Dit bleek echter niet zoo te zijn. Het omvallen van een olie lampje was oorzaak van den brand. Den volgenden ochtend werd het ~~[illegible]~~ ~~het~~ bericht van den overval gepubliceerd en verwekte dit een aanvankelijke onrust onder de aanwezige Venezolanen, die in de veronderstelling verkeerden dat zij allen uit de Kolonie zouden worden uitgezet.

Eene bekendmaking van bestuurswege, dat ieder die zich rustig gedroeg ~~niet voor~~ maatregelen van deze aard behoefden te vreezen, verbeterde de stemming ~~[illegible]~~ dadelijk ~~en werd~~ Rust en orde werden dan ook geen oogenblik verstoord.

Onmiddellijk werd overgegaan tot organiseering van een bewakings en weermacht uit de burgerij en werden van Curaçao [illegible] 15 geweren en ammunitie ontvangen.

~~De stad werd ingedeeld in wijken, die~~ Des avonds en 's nachts werden door deze vrijwilligers wacht en patrouille diensten verricht in samenwerking met de politie. Kustwachten werden over het geheele eiland uitgezet, terwijl draadlooze verbinding werd gehouden met de Lago Oil en T. p. Cy middels hun schepen in de haven en het draadlooze [illegible]

Den 22 Juni d.a.v. arriveerde ~~een~~ Kapitein Schlimmer v en 2 Luitenant v.d. Wal met 26 man Surinaamsche troepen ~~[illegible]~~ waarvan er 10 man hier werden ondergebracht in een daarvoor geschikte woning te Oranjestad, terwijl 10 man naar St. Nicolaas werden gedirigeerd ~~in de nabijheid der Co~~, door een groot aantal Venezolanen bij de Lago Oil en Transport Cy aldaar werkzaam waren. De vrijwillige weermacht uit de burgerij ~~werd~~ kon nog verder versterkt door de ontvangst van nog 20 geweren en ammunitie en werden deze menschen, waarvan verscheidene oud militairen, door den Luitenant der troepen in den wapenhandel geoefend. Den 8 Juli d.a.v. vertrokken de Surinaamsche militairen om te zijn afgelost door 37 man der koloniale reserve onder commando den Luitenant Wijermans.

werd in October

x Te St. Nicolaas werd een semi permanent kampement gebouwd, aangezien de politie wacht niet voldoende ruimte bood als bivak en werden hierin 20 man ondergebracht terwijl 17 man het bestaande bivak te Oranjestad betrokken.

[Luitenant Wijermans had inmiddels de benoodigde hulp materialen meegebracht voor den aanleg van een tijdelijke telefoonverbinding Oranjestad St. Nicolaas en was na 14 dagen deze connectie tot stand gebracht, waarmede ~~in een zeer~~ dringende behoefte werd voorzien.

Den 2 Januari bezocht de waarnemend Gouverneur ~~[illegible]~~ van Dijk vergezeld van zijn adjudant Lt. Heyer met den Hoofd Ingenieur Sennijer het eiland! ~~[illegible]~~ Prof. H. M. Kortenaar. Bezoeken werden gebracht aan de Lago

Oil en Transport Cy te St. Nicolaas en Arend Petroleum Company bij Oranjestad. ~~tot~~ ~~Per auto werden verder~~ Per auto werd een onderzoek ingesteld naar den toestand van de voornoemde wegen op het eiland, benevens naar het bedrijf van den ~~electrische centrale~~ heer van Meeteren, houder van de concessie tot electrische verlichting van Oranjestad, welk bedrijf in opzet en capaciteit niet meer voldoet aan de eischen van den tijd. ~~Den 5 Januari~~.

Den 29 mei arriveerde per S.S. Maracaibo van de Red D line Z.E. den Gouverneur en mevr. Fruytier vergezeld van den ~~Lt.~~ Adjudant Luitenant Hulst. Bezoeken werden afgelegd bij de Lago Oil en Transport Company, Arend petroleum maatschappij, de scholen te Oranjestad, Noord, St. Cruz en Savaneta, het S. Pedro Hospitaal te Oranjestad, de proefboringen voor den ~~bouw~~ van een pier in de haven, terwijl ~~ook~~ alle Landskantoren in oogenschouw werden genomen. Verder werden ~~auto~~ uitstapjes gemaakt over de voornoemde verbindingswegen van het eiland ~~[illegible]~~ ter inspectie. ~~In den ochtend van 30 mei~~ ~~Den 30en mei des ochtends 9 uur werd bestaand gelegenheid voor het publiek Z.E. voor zaken te~~ ~~ontmoeten~~ Het publiek werd den ochtend in de gelegenheid gesteld om zijn belangen bij Z.E. voor te brengen, waarvan druk gebruik werd gemaakt. Den den avond van 30 mei hield Z.E. en mevrouw Fruytier eene receptie in het logegebouw ~~waarvoor~~ welke door tal van ingezetenen werd bezocht. ~~[illegible]~~

Den 1 Juni d.a.v. keerde het hooge gezelschap per tankschip van de C.P.I.M. ~~[illegible]~~ naar Curaçao terug.

Den 22 mei bezocht de Procureur Generaal met den Commandant der troepen van Curaçao het eiland, voor bespreking en plaatselijk onderzoek betreffende ~~[illegible]~~ den toestand der politie en de ~~te~~ te nemen maatregelen bij de eventueele invoering der militaire politie te Aruba. Den 24 mei d.a.v. keerden ~~zij~~ de heeren per tankschip van de C.P.I.M. naar Curaçao terug.

Den 22sten maart werd door den Engelschen kruiser Colombo een bezoek gebracht aan het eiland. Door het organiseeren van auto ~~rij~~ tochten en van bestuurswege ~~[illegible]~~ en feestelijkheden door burgerij en olie maatschappijen, werd het den gasten zoo aangenaam mogelijk gemaakt. Den 26 d.a.v. verliet het schip weder de haven met bestemming naar Panama.

Den 8 mei arriveerde per SS Maracaibo Professor van Sleeswijk op zijn [illegible] rondreis ter beschouwing

5)

van hygiënische toestanden in ~~deze omgeving~~ West Indië en ~~[illegible]~~. Na een verblijf van 4 dagen vertrok ZE. per H Maracaibo naar Curaçao

Respectievelijk van 2 tot 5 maart, van 20 Juli tot 24 Juli, en van 26 Oct tot 1 november begaf rapporteur zich naar Curaçao ter ~~[illegible]~~ behandeling van dienstzaken met ZE den Gouverneur, Procureur Generaal en Departementschefs

Den 8. october arriveerde per H. M. Kruiser Hertog Hendrik de Heeren ~~Commissie~~ Hoorweg en Bemmerwitz tot het instellen van een onderzoek naar de bestaande politie toestanden ~~organisatie~~ en de reorganisatie van het corps in de toekomst. Daartoe werden door rapporteur de benoodigde inlichtingen en gegevens verstrekt. Bij een bezoek van de ~~Lago Oil en Transport Cy~~ Pan American Oil Cy te St Nicolaas werd door den manager en vice president der maatschappij Mr Cook het voorstel gedaan dat door het Corps een zeker aantal politie agenten ~~te~~ beschikbaar zouden worden gesteld ~~[illegible]~~ voor de politiediensten op haar terrein. Na eenige discussie werd ~~de regeling met de volgende regeling~~ overeengekomen dat aan de Regeering zou worden voorgesteld de beschikbaarstelling van maximum 30 agenten tegen eene vergoeding van ƒ 150,000 per jaar onder voorwaarde, dat deze politie macht ~~[illegible] de~~ een deel zou uitmaken van het politiecorps [illegible] onder de bevelen van de Gouvernements politie autoriteiten. Ieder politieman een gemeubileerde woning ~~[illegible]~~ binnen de afrastering van het terrein der maatschappij zou krijgen, voorzien van electrisch licht en water. L Verder werd ~~[illegible]~~ aan de hand van de gehouden besprekingen, aan de commissie een begrooting van kosten overhandigd ~~ingediend van de gelden~~ voor de reorganisatie van de politie op het eiland.

~~Den~~

L Eene eventueele ~~[illegible]~~ overeenkomst zou voor den tijd van vijf jaren moeten worden aangegaan en 2 jaar voor het verstrijken van dezen termijn moeten worden opgezegd. ~~Wordt te [illegible]~~ deze tijd wordt de overeenkomst bij ~~[illegible]~~ geacht opnieuw voor een gelijken tijdsduur te zijn aangegaan.

Den 1 October en 12 December werd het eiland bezocht door H M Hertog Hendrik voor het doen van Hydrografische opnamen door rapporteur en den ~~[illegible]~~ Commandant Kolonel Boosch werden over en weer bezoeken ~~gebracht~~ afgelegd.

(7)

Bij ~~het~~ begin ~~[illegible]~~ van het jaar werd ~~een begin~~ aangevangen ~~gemaakt~~ met den aanleg van straten en wegen te Oranjestad waarmede gedurende het geheele jaar op bescheiden schaal werd voortgegaan, ~~met het oog~~ De beschikbare middelen waren niet zoo groot dat met groote ploegen kon worden gewerkt. Eind verslagjaar was de Zuid Oost zijde van de stad voorzien van geasphalteerde straten ter breedte van 6 M met trottoirs ter weerszijden van 1.50 M breedte. Bovendien kwam nog gereed het wegsgedeelte gelegen tusschen de Emmastraat en de toegang ~~voor~~ tot het terrein ~~der Arend~~ Petroleum maatschappij
In totaal werd k M weg afgewerkt.

Voor de uitvoering van deze werken werden voor het meerendeel Arubaansche werklieden gebezigd ~~en [illegible] aangesteld~~ Den 17 Juli arriveerde de heer K H v d Heyde ~~Technische ambtenaar~~ die aan den Gezaghebber werd toegevoegd ~~en~~ die de uitvoering ~~[illegible]~~ aangevangen ~~bouw~~werken voortzette.

Uitgevoerd werden: Herstelling van den vuurtoren van Westpunt, Zware herstelling van de gevangenis en bijbouw van 3 cellen. ~~Bij~~ Bouw van een slaapzaal bij de politie-wacht te St Nicolaas en te Oranjestad. Vergrooting van het Gouvernements logeergebouw te Oranjestad door bijbouw van 3 Kamers. Bouw van een ~~[illegible]~~ overdekte speelplaats bij de Gouvernementschool te Oranjestad. Herstelling van de woning van den gezaghebber. ~~[illegible] den~~ Aanleg van een terrein met loodsen voor de opberging ~~van~~ en herstelling van Gouvernements materialen en werktuigen. Aanvang met den bouw van 2 [illegible] woningen met annex kantoor. Reiniging en verbetering van de natuurlijke water reservoirs Tankie Leendert en Tankie Paradera. Tengevolge van ~~het~~ zware auto transport ~~met~~ geraakte de verbindingsweg Oranjestad Sint Nicolaas in zulk een deplorabelen toestand dat het verkeer daarvan groote bezwaren ondervond en het bezoek van employees der petroleum maatschappijen aan ~~niet meer voor~~ de stad steeds verminderde ~~[illegible]~~ tengevolge waarvan de handel merkbaar ~~[illegible]~~ achteruit ging. Waar de algeheele herstelling van den weg, die overigens zeer ongunstig is getraceerd, meer zou kosten dan den aanleg van een nieuwen en

tevens korteren weg, werd door rapporteur het daarvoor geschikte terrein verkend en werd tegen het einde des jaars het tracé uitgezet. De benoodigde gelden werden bij suppletoire begrooting aangevraagd en laat het zich aanzien dat de aangevraagde gelden zullen worden toegestaan, zoodat begin 1930 met den aanleg daarvan zal kunnen worden begonnen. Verder werden proefboringen verricht in de haven voor den aanleg van een pier en verbetering van de haven.

Bij ~~het~~ begin des jaars werd dadelijk begonnen met de organisatie van een straatreinigingsdienst voor zoover de gebrekkige en onvoldoende hulpmiddelen zulks toelieten.

De vele mestvaalten in en rondom de stad werden voor zoo veel mogelijk weggeruimd terwijl een dagelijksche ophaaldienst werd in het leven geroepen.

~~In~~ verslagjaar werden weder veel gronden aangevraagd voor woningbouw in Oranjestad. De grondprijzen stegen tot f 5.- ~~per~~ M2. Vele nieuwe woningen werden gebouwd zoowel in de stad als in de buitendistricten.

Met de verlichting van de stad is het nog treurig gesteld. Getracht werd om hierin verbetering te brengen door den concessiehouder te bewegen zijn bedrijf te moderniseeren waartoe hij wel bereid was doch hem het geld ontbrak. ~~Hij~~ Doordat zijn verzoek om steun bij het gouvernement, in den vorm van renteloos voorschot, werd afgewezen, ~~bleef~~ nadert deze, zoo dringend om oplossing roepende aangelegenheid, een stap ~~tot~~ nader tot hare doel. Evenwel einde dezes van particuliere zijde eenige belangstelling in dat bedrijf werd betoond zoodat mogelijk eene nieuwe maatschappij in de naaste toekomst de gewenschte oplossing zal brengen, wil het mij toch voorkomen dat de thans geldende bepalingen ten opzichte van den aanleg een rif zal blijken waarop het schip strandt, daar de bescheiden omvang van Oranjestad het bedrijf altijd ~~tot~~ een klein bedrijf zal doen blijven en de harde rotsgrond ~~[illegible]~~ den aanleg van [illegible] kabels veel te kostbaar maakt. Mogelijk dat met dispensatie ten opzichte der bepalingen van den aanleg en financieelen steun van Gouvernementswege particulieren tot het oprichten van een nieuw ~~licht installatie~~ electriciteitsbedrijf zullen zijn te vinden.

Het ~~olie~~ bedrijf der Arend Petroleum petroleum maatschappij onderging geen uitbreiding.

~~Het werd~~ Ingevoerd werd 1.019.070.478 Kg ruwe olie en 118.637.899 Kg gasolie met een totaal van 397 tankschepen met een totaal netto inhoud

van 517319 ton.

De uitvoer aan geraffineerd product bedroeg

945.462.759 Kg Stookolie
60 632.800 " gas olie
41 252 626 " Benzine

met een totaal van 93 tankbooten van gezamenlijk 538.758 ton inhoud.

~~by~~ De Lago oil & Transport Cy Ltd werkte het geheele jaar door met koortsachtige haast aan den opbouw ~~van~~ harer raffinaderij, zwavelzuurfabriek, dokken en havenwerken hospitaal en woningen voor geemployeerden en werklieden ~~en~~ was einde dezes daarmede zoo goed als gereed. In mei werd met den bouw der raffinaderij begonnen, terwijl in Juli d.a.v. de eerste olie reeds werd geraffineerd. ~~De dagelijksche productie bedraagt thans~~ De capaciteit van de raffinaderij bedraagt thans ± 25000 ton per 24 uur

Met het gereedkomen der fabrieken enz. ~~werd~~ speelt de maatschappij zich in ~~hoofdzaak~~ ~~tot~~ de Pan American petroleum corporation het oliebedrijf vertegenwoordigende en de Lago oil & Transport Company ~~als~~ meer byzonder als transport maatschappy van het product.

By Gouvernementsbeschikking dd. 12/12 '30 1252/255 werd de helft van het aan de Lago oil en Transport cy in erfpacht afgestane terrein ten verzoeke van beide maatschappijen voor de helft en onder dezelfde voorwaarden aan de Pan american pet. corp. overgeschreven

Gedurende verslagjaar werd door deze maatschappy ingevoerd

490458938 Kg ruwe olie
38736830 " Stookolie
191500 " Gasolie
77200 " Kerosine
18610775 " Gasoline

met een totaal van 193 tankschepen met een netto inhoud van 2465576 ton.

De uitvoer bedroeg:

1894875931 Kg ruwe olie
2697539637 " Stookolie
10368354 " kerosine
340219542 " Gasoline
6473190 " Diesel olie

met een totaal van 459 tankschepen met een netto inhoud van 1813384 ton

6)

~~De vloot bestond~~

met een vloot van 19 tankers werd dagelijks de ruwe olie van Maracaibo aangevoerd

De in en uitvoer bedroeg in verslagjaar respect. 4 9 6160 3243 Kg en 494 9476654 Kg tegen respectievelijk 4223351400 Kg en 4157870605 Kg in vorig jaar.

De invoer geschiedde met 1933 kleinere tankbooten ~~tegen~~ met een totaal inhoud van 2465576 ton tegen 1853 ~~in vorig jr~~ met een ~~tonnenmaat~~ inhoud van 2155223. ton in vorig verslagjaar. Voor den uitvoer bedroegen de cijfers 459 groote tankschepen met een inhoud van 1813384 ton tegen 352 schepen met een inhoud van 1566.117 ton in het vorige jaar.

Verslagjaar was ten opzichte van den regenval ongunstig. Gedurende het tijdvak ---------- ---------- viel geen regen.

Gedurende verslagjaar werd te Rangestad geregistreerd:

over Januari	38.8	mM	in	8	regendagen
Februari	2	"	"	1	"
Maart	11.6	"	"	4	"
April	–	"	"	–	"
Mei	3	"	"	1	"
Juni	–	"	"	–	"
Juli	18	"	"	4	"
Augustus	1	"	"	1	"
September	38.9	"	"	5	"
October	40.8	"	"	4	"
November	66	"	"	7	"
December	35.9	"	"	9	"
totaal	256	mM	in	44	regendagen

256
263.9
519.9

of 263,9 m M minder dan in 1928

De regenval bedroeg volgens opname in het

2e District	254.5	m M	in	36	regendagen
3e "	188.5	"	"	19	"
4e "	272.5	"	"	20	"

<u>Economische toestand</u>

De economische toestand was in verslagjaar
iets minder gunstig dan het vorigen jare.
Bleef een groot deel der bevolking als
werkman bij de beide petroleum maatschappijen
een goed bestaan vinden, de handel daarentegen
onderging een geweldige inzinking ~~van de geheele~~
~~linie~~ in alle branches. Verschillende oorzaken lagen
daaraan ten grondslag ~~als~~: het langzamerhand afvloeien
van de ~~arbeiders~~ werklieden der constructie maatschap-
pijen ~~welgaan van de~~ belast met den bouw
der raffinaderijen ~~enz~~ enz van de Pan American oil corp, wegens voltooiing
van het werk; het uitbreiden van den goederen
voorraad der ~~maatschappij~~ maatschappij winkel tengevolge
van den slechten toestand van den verbindingsweg
Oranjestad – Sint Nicolaas, waardoor het voor de
employees en werklieden steeds bezwaarlijker werd
om zich in Oranjestad van het benoodigde te
voorzien; en last not least de enorm hooge
prijzen die de handelaren ~~[illegible]~~ voor hun goederen durven vragen.
Door de gezamenlijke handelaren werd bij de
maatschappij actie gevoerd tot vermindering
van de Stock hunner winkel, ~~waarna~~ waartoe
de maatschappij ~~zich veel gezegd~~ zich bereid toonde, ~~zoo~~ bereid verklaarde, echter
onder voorwaarde, dat de handelaren hebben te
zorgen voor voldoende voorraden en de prijzen
op een behoorlijken basis zouden zijn gesteld.
Of de handelaren hierdoor iets hebben geleerd
en totte zelfcorrectie zullen overgaan, meent
rapporteur vooralsnog in twijfel te moeten
trekken. Een van de groote fouten door den
handel gemaakt is bovendien het omzetten
van de aanzienlijke winsten in aankoop van gronden en
huizenbouw, in plaats die gelden te bestemmen
tot vermeerdering van het ~~bedrijfs~~ handels kapitaal.
Daardoor bleef de handel verlegen om kapitaal
en dreigde het bankroet allerwege. Ware de
groothandel van Curaçao niet zoo coulant
geweest om met de inning der schulden de
meest mogelijke coulantie te betrachten

dan ware het met het grootste deel der handelaren
gedaan geweest. Einde dezes was eenige opleving
merkbaar.
~~In~~ verslagjaar werden weder vele gronden
in eigendom aangevraagd voor woningbouw.
Waar voor den bouw van Gouvernements woningen
de noodige gronden konden worden gereserveerd ~~werd~~ met de uitgifte
van gronden tot koopgrond voor particulieren weder ~~werden~~ voortgegaan.
~~Het~~ Tengevolge van de aard olie industrie
gaat de landbouw meer en meer achteruit. De
bevolking, aangetrokken door de hooge loonen betaald door
de olie maatschappijen, gaat er meer en meer toe over
zich in die richting een bestaan te zoeken.
De veestapel onderging eenige uitbreiding,
hoofdzakelijk van klein vee, door den invoer van
Venezuela. De gezondheidstoestand was goed.
Besmettelijke ~~ziekte~~ ziekten kwamen niet voor.
~~Handel~~ De scheepvaart verheugde zich in een
gestadigen bloei. De totaal invoer bedroeg
ƒ 104.444.475. waarvan ƒ 80.857.945 aan
aard olie producten ƒ 15.423.686 aan materialen
voor den bouw der etablissementen der Lago oil
& Transport cy en 8.162.844 aan handelsgoederen.
Voor 1929 waren die cyfers: ƒ 102.538.318. waarvan
84.145.052 aan aard olie producten ƒ 11.171.151
aan materialen bestemd voor de Aard olie bedrijven,
en ƒ 7.222.115 aan handels goederen.
Ingeklaard werden 3085 Stoom en 688 Zeilschepen
tegen 2621 Stoom- en 556 zeilschepen in het vorige jaar.
De netto inhoud in M3 bedroeg in totaal 15.860.115
tegen 12.218.939 in 1929.
Uitgeklaard werden 3079 Stoom en 672 zeil
schepen tegen 2625 Stoom- en 521 zeilschepen in
het vorige jaar.
~~De binnengekomen~~ ~~Het~~ bovengemeld aantal
stoomschepen bestond voor een grootste deel
uit tankbooten der beide olie maatschappijen
en schepen die materialen aanvoerden voor den bouw
der Etablissementen der Pan American Oil corp.
De ~~geregelde~~ stoomvaart verbinding met Curaçao
[illegible]

en Maracaibo met het stoomschip "Maracaibo" van de Red. D. Line werd geregeld onderhouden.

De toevloed van werkzoekende vreemdelingen bleef gedurende het geheele jaar sterk aanhouden, terwijl velen ook weder het eiland verlieten. Tengevolge van het beeindigen van de constructie werkzaamheden bij de Pan American Oil Corp ~~tengevolge waarvan~~ vloeide een groot deel harer losse werklieden ~~vertrokken~~ af en werd in verband daarmede de toelating van vreemdelingen gedurende het laatste kwartaal van 1929 zooveel mogelijk beperkt:

De daglonen voor ongeschoolde werkkrachten varieerden van f 4 tot f 7.50, die van handwerkslieden van f 7.50 tot f 15.- per dag. Het meerendeel hunner was werkzaam bij de petroleum maatschappijen. Bij den aanleg van wegen bij de Oranjestad werden hoofdzakelijk Ambonsche werklieden gebezigd.

Tengevolge van de hooge loonen, het zoo goed als stop zetten van den landbouw, den grooten toevloed van vreemdelingen en den invoer van alle levensbehoeften van over zee, bleef de levensstandaard zeer hoog.

Ondanks de belangrijke aanbouw van woningen ~~bleef~~ bleven de huishuren hoog. Het dorp St. Nicolaas breidde zich voortdurend uit en waren einde dezes nog vele grondaanvragen voor woningbouw in behandeling.

Door de R. K. Missie werd in verslagjaar ~~met~~ te St. Nicolaas een nieuwe kerk gebouwd en in gebruik genomen. Verder werd in het 3e en 4e District door de bevolking met het bouwen van eigen woningen doorgegaan.

Het aantal motorrijtuigen klom van 401 in 1929 tot 540 in verslagjaar

Gezondheidstoestand.

Over het algemeen genomen was de gezondheidstoestand niet ongunstig. Niettegenstaande de regenval laat is ingetreden en geringe hoeveelheid gering, tengevolge waarvan de oogst ~~zeer~~ gedeeltelijk mislukte, behoefde van scorbuut en andere vitaminose ziekten niet te worden gevreesd, aangezien de levensomstandigheden der bevolking door de aanwezigheid der petroleum maatschappijen belangrijk verbeterde. Ook de Febris Typhoidea, die anders geregeld en epidemisch kan voorkomen, bleef gelukkig

tot slechts enkele gevallen beperkt
Waterpokken en de z.g. Alastrim kwamen sporadisch voor. Een familie bestaande uit Moeder, dochter en zoon werden ter observatie naar Curaçao geëvacueerd wegens verschijnselen van lepra, welke ziekte gedurende de observatie bij alle drie ~~kwam~~ werd geconstateerd. Zij zijn in het Gesticht voor lepra-lijders ondergebracht.

De jaarlijks terugkeerende griep trad ook dit jaar in epidemischen vorm op, voornamelijk in het eerste kwartaal daarna nam de ziekte geleidelijk af.
Quarantaine ziekten deden zich niet voor.

Een ernstige bedreiging van de Volksgezondheid is de ~~TBC~~ longtuberculose, ~~waartegen de~~
In verslagjaar trachtte rapporteur door eene ~~georganiseerde~~ samenwerking van alle geneeskundigen van het eiland een ~~[illegible]~~ gezamenlijk methodisch onderzoek daarnaar te doen instellen, welk plan stuitte op heftig verzet van de zijde van den Dienst der Openbare gezondheid die daarin eene overschrijding van bevoegdheid van den Gezaghebber meende te zien.
Het doel was geweest om alle schoolkinderen op het eiland op de ziekte te onderzoeken ~~[illegible]~~ de familie van eventueele patientjes, om een juist beeld van den omvang der ziekte te kunnen verkrijgen en aan de hand van de ~~[illegible]~~ resultaten van het onderzoek maatregelen om te gaan ter verbetering van den toestand.
Einde dezes werd het onderzoek toch ingezet doch waren de resultaten ultimo dezes daarvan nog niet bekend.

Ook het aantal geslachtsziekten neemt tengevolge van het toenemende vreemdelingenverkeer ~~zeer~~ meer en meer toe.
Tengevolge van onvoldoende en slechte drinkwatervoorziening kwamen weder vele ingewandsziekten voor.

Hoewel de woningtoestanden door nieuwbouw veel verbeterde bleef de hygiënischen toestand nog primitief en allesins onvoldoende.
Onmogelijkheid van faecaliën afvoer, het ontbreken

45
20
115

van ~~regenwater reservoirs~~ regenbakken bij de huizen, tengevolge waarvan men op ~~veel~~ verontreinigde water uit de open natuurlijke reservoirs of op onzuivere putwater voor de consumptie is aangewezen, oefenden een ongunstigen invloed uit op de gezondheid in het algemeen.

Het sterftecijfer bedroeg 171 tegen 167 in het vorige jaar. Het aantal doodgeborenen en sterfte onder den leeftijd van 1 jaar bedroegen totaal 84 bij een geboortecijfer van 537. De oorzaak van dit hooge sterftecijfer onder de jong geborene, alsmede het groot aantal levenloos geborenen is in hoofdzaak te wijten aan het ~~afwezigheid~~ ontbreken van bevoegde hulp bij de bevalling en de verpleging der jonggeborenen. In dezen zeer ernstigen toestand zal van Gouvernementswege ten spoedigste behooren te worden voorzien door aanstelling van eenige terzake kundige vroedvrouw of verpleegster.

47
51
28

Curaçaosche Bank

In verslagjaar verleende de bestuurs ambtenaar als vertegenwoordiger meerdere malen zijn diensten.

Bedeeling van behoeftigen

Aan onderstand werd uitgegeven een bedrag van ƒ 1293.70[5] tegen ƒ 1555 in vorig jaar.

Watervoorziening

In deze materie kwam geen verandering.

Eenige waterreservoirs werden grondig schoongemaakt en hersteld. Bij het vele dat hier op ~~voorziening~~ voorziening wacht behoort het watervraagstuk wel tot het voornaamste en zal daaraan de eerstvolgende jaren de volle aandacht moeten worden besteed.

Consignatie Kas

In deze ~~ona~~ Kas was op ultimo December geen saldo

Plaatselijk Bestuur

Door den Raad van Politie werden 6 vergaderingen gehouden. Omtrent de ~~[illegible]~~ behandelde onderwerpen wordt beleefd verwezen naar de als bijlagen hierbij gevoegde afschriften notulen der gehouden ~~[illegible]~~ vergaderingen.

In de eerste helft van 1929 werd eene tusschentijdsche verkiezing gehouden voor de reeds lang bestaande vacature door het bedanken van het lid C. Wever. Gekozen werd de heer C. L. Gorsira die echter wegens het niet voldoen aan de gestelde eischen om als lid van den Raad te kunnen worden toegelaten, voor het lidmaatschap bedankte.

Den 16 Juli d.a.v. werd opnieuw verkiezing gehouden en werd Dr. J. R. Arends ~~als~~ met 138 ~~[illegible]~~ van de 206 uitgebrachte stemmen verkozen. ~~met J. Vermeer [illegible] werd de Raad weer opnieuw voltallig [illegible]~~ Gedurende verslagjaar viel een snel groeiende belangstelling te constateeren in de zaken het publieke leven betreffende. ~~De politieverzamelingen van den politieraad~~ ~~werd~~ zich uitende in de pers het bijwonen der vergaderingen van den politieraad en de groote opkomst der stemmers bij de verkiezingen. Eene opgave van het aantal kiezers en dat der uitgebrachte stemmen voor de verkiezingen van een Landsraad over de laatste 5 jaren wordt als bijlage 2 hierbij gevoegd.

De functie van Ambtenaar van den Burgerlijken Stand werden door den Gezaghebber en een Landsraad uitgeoefend.

D. Gewapende macht.

In verband met den overval op 8 Juni arriveerde hier dd. 22 Juni Kapitein Schluenner en Luitenant v.d. Wal ~~[illegible]~~ van Paramaribo met 22 man Surinaamsche troepen ter beveiliging van het eiland.

De troep werd te Oranjestad ondergebracht in een huis gelegen aan de zee in de nabijheid van het Radio Station en de gevangenis. Patrouille loopen, ~~en~~ controle uitoefenen op vervoer van en dragen van wapens, ~~en~~ het aanhouden en onderzoeken van verdachte personen, verlichtte de taak der politie aanmerkelijk, wier aantal steeds onvoldoende was gebleken voor eene behoorlijke waarneming van den dienst.

Den 8 Juli vertrokken bovengemelde militaire macht en werd vervangen door 39 man van de Koloniale reserve onder commando van Luitenant Wegemm. Waar de politie dienst aan de militaire macht werd overgedragen ~~na~~ opheffing van het burger

politie corps, werden 5 manschappen gemeld met 5 man militaire politie van Curaçao. In den loop ~~Thans bevinden zich~~ van het jaar moesten 3 man ~~wegens dienstvergrijp~~ naar Curaçao worden ~~[illegible]~~ gezonden waarvoor geen aanvulling werd gegeven.
De ~~36 aanwezige~~ manschappen ~~[illegible]~~ zijn verdeeld in 18 man te Oranjestad en 18 man te St. Nicolaas waar zij zijn ondergebracht in een semi permanent kampement ~~gebouwd~~ van hout opgetrokken.
De sterkte te Oranjestad ~~is~~ bivakkeert nog steeds bij een particuliere woning en in de nabijheid van de gevangenis en het radio Station gelegen.

Als defensie macht heeft deze sterkte ~~niet~~ geen beteekenis aangezien de politie dienst haar ~~volle~~ volle aandacht vraagt, zij ~~[illegible] steeds dienstengevolge altijd verspreid is en daardoor niemand paraat om plotseling als geweldsmacht~~ ~~het~~ op te treden.
Zooals de politiediensten thans zijn ingedeeld ~~heeft~~ hebben de manschappen het zwaar en zou het dubbele aantal benoodigd zijn om een kleine weermacht steeds gereed te hebben.

8. Rechtswezen en politie

Rechterlijke macht

Door den Griffier te Curaçao wordt van de verrichtingen door het Kantongerecht op de Benedenwindsche eilanden, zittingsplaats Aruba, verslag uitgebracht.

Politie

Zooals reeds hiervoren op meerdere plaatsen werd vermeld, werd de gekleurde burger politie vervangen door de daar gestationneerde militairen. Slechts een 4tal werd voor ordonnance dienst en bewaking van Gouvernements gebouwen en kantoren aangehouden, terwijl de leider dhr Timp werd toegevoegd aan den haven-vreemdelingen dienst waarvan hij als leider optreedt. De militairen, hoewel niet geschoold voor den politiedienst, ~~[illegible]~~ kwijten zich op loffelijke wyze van hun taak, in aanmerkingnemende de onvoorkomenlijke bezwaren die eene algeheele afwezigheid van opleiding, vooral in den beginne, meebracht

Het zij mij vergund hieraan eene korte beschouwing vast te knoopen. N.m.b.m. moet eene samenkoppeling van politie en militair, ~~en eene die~~ immer tot minder goede uitkomsten leiden en wel ~~[illegible]~~ om praktische en psychische redenen.

Praktisch, is de politie dienst er eene die uit hoofde van ~~[illegible]~~ hare werkzaamheden de waarde van ~~[illegible]~~ de militaire macht (gedacht als ~~verdediging~~ defensie ~~middel~~) zoo goed als waardeloos maakt. Bij de uitoefening van den politie dienst toch is de eenheid van de militaire macht dusdanig ~~[illegible]~~ uitgetrokken dat geen macht meer bestaat.

Bij plotselinge gebeurtenissen, waarbij oogenblikkelijk militair ~~moet~~ moet worden opgetreden zal daartoe geen mogelijkheid bestaan wegens het alleswege verspreid zijn der manschappen.

Bovendien meen ik te mogen aannemen dat de psyche van militair en politieman hemelsbreed van elkaar verschillen. De militair wordt opgevoed en afgericht tot onmiddellijk handelen, wachtend op het kort commando waarin hij wat hem wordt bevolen, heeft niet te overwegen, ~~slechts~~ alleen uitvoeren, op te volgen. ~~De militair die denkt [illegible]~~ De politieman heeft te overwegen, te parlementeeren, taktisch te zijn, enz. Kortom de opleiding van beiden is zoo uiteenloopend dat men om ten volle ~~100%~~ honderd procent militair en tevens politieman te zijn ~~[illegible]~~ Übermensch ~~[illegible]~~ moet zijn.

Ik denk het een onmogelijkheid dat een politie militair met zijn volle aandacht en geheele persoon bezig met de uitoefening van zijn politie ambt, op het zelfde moment in staat zou kunnen zijn om als volwaardig militair paraat te zijn, ~~[illegible]~~ gezien de zoo ver uiteenliggende psychische grondslagen ~~[illegible]~~ van beide ambten. ~~[illegible]~~

~~Gevangenissen~~ Eene goede burger politie en een militaire macht voor defensie doeleinden daarnevens wil mij voor deze gewesten het meest gewenscht voorkomen.

Gevangenissen

Ondervolgende tabellen bevatten de gegevens omtrent de gevangenen over 1929

(13)

Aanwezig op ultimo December 1928		In 1929				Aanwezig op ultimo December 1929	
		Opgenomen		Ontvloden			
mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
5†	-	27	1	25	1	5	—

† waarvan 2 ontvlucht en niet meer opgevat.

Leeftyd der gevonnisden																	
Beneden 15 jaar		boven 15 tot 20 jaar		boven 20 tot 30 jaar		boven 30 tot 40 jaar		boven 40 tot 50 jaar		boven 50 jaar		Overleden		Recidivist		Ontvluchte	
m	v	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v
nihil		1	–	23	1	5	–	3	–	nihil		nihil		~~1~~	~~1~~	2	

~~Zo er~~ Disciplinaire Straffen werden niet opgelegd. De cellen deden herhaalde malen dienst voor ~~te~~ arrestanten apart wegens dronkenschap ruststoring enz.

9

Rechtwezen op het eiland Aruba.

Behandelde Strafzaken by het Kantongerecht gedurende het jaar 1929.

Misdryf van :	Mishandeling	17
"	Eenvoudige beleediging	16
"	Diefstal	11
"	Poging tot diefstal met braak	1
"	1e. Valschheid in geschrifte 2e. Het opzettelyk gebruik maken van het vervalschte geschrift, als ware het echt en onvervalscht, uit welk gebruik eenig nadeel kon ontstaan. 3e. Diefstal, en 4e. Verduistering	1
Overtreding van:	Het als bestuurder van een motorrytuig op een openbaren weg in een buitendistrict ryden met een grootere snelheid dan van 30 K.M. per uur.	10
Misdryf van:	1e. Eenvoudige beleediging en 2e. Mishandeling	1
"	Stroopery gepleegd met behulp van wagens	1
"	Diefstal van vee uit de weide door twee vereenigde personen	1
"	Het als loods een schip buiten brengen zonder zich den vertrekpas te hebben doen vertoonen.	2
"	Het als schipper met een schip hetwelk niet krachtens art 17 of 18 der Algemeene Verordening I.U.& D. van inklaring is vrygesteld zonder dat op diens verzoek het schip door den Ontvanger uitgeklaard is geworden.	2
"	Het hebben van een nederlage van gedistilleerd op het onvrye terrein bedoeld by art. 103 A.V.I.U.& D 1908 zonder in het bezit te zyn van een byzondere schriftelyke vergunning van den Ontvanger (Inspecteur).	1
"	Het vervoeren van gedistilleerd in eene grootere hoeveelheid dan drie liters op het onvrye terrein bedoeld by art. 103 A.V. 1908, zonder gedekt te zyn door het vereischte document	5
"	1e. Beleediging van een ambtenaar gedurende de rechtmatige uitoefening zyner bediening en 2e. Wederspannigheid	1
"	Beleediging van een ambtenaar gedurende de rechtmatige uitoefening zyner bediening	1
"	Schaking	1
"	Verduistering	1
"	Dood door schuld door iemand gepleegd in de uitoefening van zyn beroep	1
"	Mishandeling van een ambtenaar in de rechtmatige uitoefening zyner bediening	1
"	Het invoeren van vuurwapens en ammunitie te Aruba en alzoo in het gebiedsdeel Curacao,	

10)

	zonder voorzien te zyn van een daartoe strekkende vergunning van den Gezaghebber van Aruba	2
Misdryf van:	Het opzettelyk aan het publiek gelegenheid tot hazardspel geven	2
"	Het aan zyn schuld den dood van een ander te wyten hebben	1
Overtreding van:	Het als bestuurder van een motorrytuig binnen het gebied bedoeld by art.6 van de Algemeene Politiekeur van het eiland Aruba van den 26n Maart 1918 met een grootere snelheid ryden dan 15 K.M. per uur	3
"	Het zich in kennelyken staat van dronkenschap op den openbaren weg bevinden	2
"	Het als bestuurder van een motorrytuig op meer dan twee wielen,dat zich na zonsondergang en vóór zonsopgang op een openbaren weg bevindt, dit motorrytuig niet voorzien hebben van minstens twee aan weerszyden van het motorrytuig aangebrachte lantaarns,die voorwaarts een helder wit licht uitstralen en van minstens een lantaarn,die achterwaarts een duidelyk zichtbaar rood licht geeft	3
"	1oHet zich in kennelyken staat van dronkenschap op den openbaren weg bevinden en 2.Het misdryf van: Mishandeling	1
Misdryf van:	Het invoeren op Aruba van ruw opium	1
"	Het aan zyn schuld te wyten hebben dat een ander zoodanig lichamelyke letsel bekomt,waaruit tydelyke ziekte ontstaat	1
"	Het in de woning by een ander in gebruik,wederrechtelyk binnen dringen	1
"	1o.Lasterlyk aanklacht en 2o.Laster	1
Overtreding van:	Het opzettelyk niet voldoen aan de vordering van een ambtenaar der Openbaren Gezondheidsdienst,hem gedaan tot het vertoonen van zyn gezondheidspas	1
Misdryf van:	Het door verleiding een minderjarige van onbesproken gedrag opzettelyk bewegen tot het plegen van vleeschelyk gemeenschap met hem	1
"	Het als inkomend schipper in het gebiedsdeel Curacao invoeren van goederen waarvan de invoer verboden,zonder dat daarvoor vergunning van den Gezaghebber was verkregen	1
	Totaal	96

Aruba,den 13n Februari 1930.

De dd.Griffier.

J. Oduber

(15)

11)

Van de personen terechtgestaan terzake van de hiervoren gekwalificeerde feiten, zyn door de gevangenis opgenomen:

Mannen	Vrouwen	
11	—	mishandeling
9	1	diefstal
2	—	Beleediging
2	—	verkrachting
1	—	dood door schuld
1	—	misbruik van vertrouwen
1	—	~~Invoeren~~ clandestine invoer van Opium
Totaal 27	1.	

Van de pistole werd geen gebruik gemaakt

Naar leeftyd werden in de gevangenis opgenomen:

1	persoon	van	17	jaar
3	personen	„	21	„
3	„	„	22	„
2	„	„	23	„
3	„	„	24	„
4	„	„	25	„
1	„	„	26	„
2	„	„	27	„
1	persoon		28	„
1	„	„	29	„
1	„	„	30	„
1	„	„	34	„
1	„	„	36	„
1	„	„	38	„
1	„	„	40	„
1	„	„	41	„
1	„	„	42	„

Totaal 28 waaronder 19 personen van elders afkomstig

De gezondheidstoestand in de gevangenis was bevredigend.

~~De levering van de~~ De levering van de benoodigde levensmiddelen geschiedde door den cipier

(16)

F Eeredienst
en Onderwijs

1. Protestantsche Gemeente

~~Bij~~ Beschikking van den ~~wnd~~ Gouverneur dd 23 April 1929 no 450 werd de voorganger der Protestantsche gemeente bij ~~zijn~~ de geheime werkzaamheden in eigen ressort belast met de geestelijke verzorging van de protestanten te Bonaire.

Al kerkeraad en gemeenteleden, die reeds geruimen tijd ontevreden waren over de ~~weinige~~ geringe activiteit die de heer van Essen ~~[illegible] van de hem [illegible] zijn ambt [illegible] werkzaamheden~~ in de vervulling van zijn ambtelijke plichten ontwikkelde, vonden in deze beschikking gereede aanleiding om hem leeraar voortaan mede te deelen, dat zij op zijn langer aanblijven als geestelijk verzorger geen prijs meer stelden en hem met zijn vertrek naar Curaçao als los van de gemeente te Aruba beschouwden.

~~Na zijn eerste terugkomst op Aruba~~

Toen de heer van Essen, na zich te Curaçao te hebben geinstalleerd, in Januari 1929 Aruba bezocht om zijn ambtelijk werk hier te vervullen, + vond hij de kerk voor zich gesloten en weigerde de kerkeraad, ~~die op~~ ondanks het verzoek van verschillende autoriteiten en personen daartoe ~~om de kerk te openen~~, om de kerk te openen.

Een uitgebreide correspondentie met den Gouverneur ~~van~~ van Curaçao en de Hoogsche commissie was daarvan het gevolg. Het resultaat dezer overigens onverkwikkelijke geschiedenis is, dat de kerk het geheele jaar door werd gesloten met uitzondering van ~~de~~ een Zondag in December en gedurende de Kerstdagen toen door den Kapitein van het Leger des Heils te Curaçao eenige godsdienstoefeningen werden gehouden. Einde dezes waren de kerkdeuren nog gesloten en ~~was in de~~ nog geen oplossing ~~van~~ in de zaak gekregen.

De Statistiek der gemeente ~~volgt hieronder~~ kan dit maal niet worden opgegeven aangezien door de ontstane stremming ~~Het aantal gemeente leden kan niet bekomen, er zijn~~ geen ~~boeken~~ aanteekeningen zijn gehouden

~~Overleden~~
~~Huwelijks ingezegenden~~
~~Naar elders vertrokken~~
~~Alhier aangekomen~~
~~Aangenomen~~
~~Gedoopt~~
Catechisanten
Zondagsschoolleerlingen

Roomsch Katholieke gemeente

De geestelijke bediening bij deze gemeente is aan 4 geestelijken opgedragen.
De statistische en andere gegevens betreffende deze gemeente worden door het Hoofd van het Vicariaat op Curaçao verstrekt.

G. Armenzorg

I De Armenkas.
De verantwoording van inkomsten en uitgaven van deze instelling wordt als bijlage 3. hierbij gevoegd.
De inkomsten bestonden uit gelden in de kas gestort wegens huwelijken ten huize bij bioscope en andere publieke vermakelijkheden. Uit dit fonds werden giften verstrekt aan behoeftigen en werden daaruit vergoed de begrafeniskosten van onvermogenden.
Het saldo bedroeg per ultimo dezes ƒ 101.20^{5}.
Fondsen voor het onderhoud van weduwen en wezen bestaan hier niet

II Voogdijraad
In verslagjaar werd door den Raad een vergadering gehouden
Het verslag van den Raad wordt als bijlage 4 hierbij gevoegd.

III Begrafenissociëteit
Dienaangaande valt over verslagjaar niets te rapporteeren.

Geneeskundige dienst.

Zoals reeds in Hoofdstuk I (mededeelingen van algemeenen aard) werd bekend gesteld, ~~was~~ de gezondheidstoestand der bevolking, ~~goed te noemen~~ bevredigend te noemen.

Het sterftecyfer was iets hooger dan het vorige jaar. ~~en bedroeg 171 tegen 167 in 1938~~ ~~[illegible]~~ ~~ten grondslag~~. ~~In vorig jaar overleden 171~~

Verdeeld over de maanden van het jaar was het sterftecyfer en dat der levenloos aangegeven als volgt:

	overleden	Levenloos
Januari	27	1
Februari	9	–
Maart	13	1
April	10	–
Mei	10	2
Juni	12	2
Juli	13	2
Augustus	22	1
September	15	5
October	12	2
November	12	6
December	16	6
Totaal	171	28

26 – 366.

Onderstaande opgave is eene ~~[illegible]~~ naar de leeftijden verdeelde en ~~levenloos ter wereld~~ doodgeborenen

	Levenloos	Beneden 1 jaar	1-4 jaar	5-19 jaar	20-64 jaar	65 j. of meer	onbekend	Totaal
Oranjestad	11	9	2	2	20	3	–	47
Buitendistricten	17	47	13	3	51	20	1	152
Totaal	28	56	15	5	71	23	1	199

Quarantaine gevallen kwamen niet voor.

De immigratie bleef gedurende het geheele jaar aanhouden, tengevolge waarvan de havenartsen een groot deel van hun tijd aan de contrôle moesten geven. In het Roomsch Katholieke „San Pedro en Verona Hospitaal" werden opgenomen 95 onvermogende patienten ~~tez~~ met 2797 verpleegdagen tegen 38 patienten met 988 verpleegdagen

het vorige jaar.

Verder kwamen gereed en werden in gebruik genomen de permanente hospitalen der Pan American oil corp. te St. Nicolaas en Eagle petroleum company bij Oranjestad. Beide ziekeninrichtingen voldoen aan alle eischen die aan een moderne ziekeninrichting kunnen worden gesteld.

Het aantal verstrekte kaarten recht gevende op vrije geneeskundige behandeling bedroeg: tegen betaling 86; kosteloos 7 stuks.

In November werd de Gouvernements geneeskundige van St. Nicolaas tevens Havenarts aldaar, ~~dr~~ Nunes, als zoodanig vervangen door den Gouvernements geneeskundige Dr. R. Gelfmann wegens vertrek met europeesch verlof.

I Onderwijs. Omtrent dit onderwerp wordt kortheidshalve verwezen naar het jaarverslag der plaatselijke schoolcommissie, opgemaakt ingevolge Art. 53 van de Onderwijsverordening (P.B. 107 no. 5) hierbij gevoegd als bijlage 5.

Bijlage D geeft een overzicht van het aantal scholen, leerlingen en onderwijzend personeel.

Van de boekerij der Juliana School maakten de leerlingen een druk gebruik.

J Landsgebouwen en eigendommen. Bij laatstgenoemde school werd een overdekte speelplaats gebouwd, benevens verbetering der privaten met waterdoorspoeling. Verder werden waar noodig de Landsgebouwen hersteld.

Verlichting. De vuurtorens Lichten de Noord Westpunt en Cerro colorado werkten normaal, evenals het haven en steigerlicht te Oranjestad met de verlichting van de Stad was het ~~[illegible]~~ gesteld.

De ~~[illegible]~~ ingezetenen ~~van Oranjestad~~ ondervonden voortdurend de nadeelen van de veelvuldige storingen in het bedrijf der electrische centrale. De machines aldaar zijn versleten en niet berekend op het aantal lichtpunten dat wordt bediend. Velen gingen ~~er toe~~ over tot de aanschaffing van een Delco plant of andere huisinstallatie. Het door de electrische centrale geleverde licht is s.v.l. zoo slecht, dat lezen ~~of andere~~ schrijven of andere dergelijke bezig

18

leden uitgeloten zijn.

Getracht werd om kapitaalkrachtige personen voor modernisering van dit bedrijf te interesseeren. Eerst aan het eind van verslagjaar gelukte dit en mag worden verwacht dat in het komende jaar deze kwestie tot eene ~~v[illegible]~~ bevredigende oplossing komt.

De straatverlichting bestond uit 53 lichtpunten van onvoldoende capaciteit. Ook is dit aantal veel te gering om ~~[illegible]~~ van behoorlijke ~~[illegible]~~ verlichting te kunnen spreken. De verbetering hiervan is echter mede afhankelijk van de modernisering en vergrooting van het bedrijf.

K. Posterijen en Telegrafie

De inkomsten ~~waren, in 1930 als volgt~~ van dezen dienst verminderde aanzienlijk en bedroegen:

Frankeerzegels	f 27219.50^{5}	tegen	f 13463.80 in 1929
briefkaarten	" 31.15	"	34.35 "
briefomslagen	" 615.52^{5}	"	821.39 "
boekjes	" 3687.36	"	3902.28 "
postwisselformulieren	" 37.78	"	43.02 "
adreskaarten & douaneverkl.	" 12.74	"	6.24 "
Antwoord coupons	" 0.20	"	1.40 "
portzegels	1170.62^{5}	"	711.17^{5}
totaal	32774.88^{5}	"	18983.65^{5} "

Ter overmaking door middel van postwissels werden aan het postkantoor gestort:

van het Buitenland

naar Duitschland	(28 Wissels)	f 3831.63	tegen	2256.36 in 1929
" Engeland	(72 ")	3305.39	"	2371.43 "
" Frankrijk	(35 ")	920.67	"	9.02 "
" Nederland	(582 ")	22355.94	"	19777.43 "
" Ned. O. Indië	(9 ")	290.–	"	— "
" Suriname	(355 ")	21674.32	"	16148.03 "
Koers v/ Wissels n/ Nederl. Suriname enz.		114.85	"	87.74 "
Recht v/ Engelsche Wissels		19.50	"	35.75 "
totaal		f 52492.20	"	40685.76 "

b. naar de Curaçaosche eilanden

naar Bonaire	97 Wissels	f 6136.70	tegen	f 5062.40 in 1929
" Curaçao	1918 "	359074.70	"	465488.27 "
" Saba	5 "	106.–	"	45.50 "
" St. Eustatius	39 "	638.08	"	258.28 "
" St. Martin	Nº 82 "	11122.50	"	7405.38 "
totaal		f 377077.98	"	478259.78

Uitbetaald werd op de navolgende hier ontvangen wissels:

a van het Buitenland.

uit Engeland	4 wissels	ƒ 489.67	tegen	ƒ 60.-	in 1929
" Nederland	30 "	1187.22	"	92.73	"
" Ned. O. Indië	1 "	10.-	"	—	"
" Suriname	2 "	250.-	"	15.18	"
" aruba terug aan afzender	3 "	240.-	"	—	"
Totaal		ƒ 2176.89	tegen	ƒ 167.91	"

b van de Curacaosche eilanden

uit Aruba terug aan afzender	3 wissels	ƒ 60.-	tegen	ƒ 342.-	in 1929
" Bonaire	26 "	1221.80	"	346.15	"
" Curacao	231 "	11983.62	"	8834.47	"
" St. Martin N.G.	21 "	1263.10	"	697.50	"
" St. Eustatius	—	—		46.-	"
Totaal		ƒ 14528.52	"	ƒ 10266.12	"

~~c~~ ontvangen postpakketten

a. van het Buitenland

Antigua	1. Stuks
Barbados	2 "
België	2 "
Br Guiana	10 "
Br Indië	4 "
Canada	33 "
Canal Zone	34 "
Checoslowakye	21.
Columbia	1
Cuba	1. "
Deutschland	181 "
Denemarken	5.
Engeland	857 "
Frankrijk	79 "
Hongarije	2 "
Hongkong	14 "
Ierland	2
Italië	44 "
Jamaica	1
Japan	11
Nederland	760
Ned O Indië	2 -
Nevis	1.
New Zeeland	1.
	2069

Transport 2069

Panama 68 Stuks
Pto Rico 7 "
Spanje 7 "
Sto Domingo 5 "
St Lucia 1 "
Suriname 147 "
Trinidad 19 "
Venezuela 2 "
Ver. Staten v. Noord America 5920 "
Virginsche eilanden 1 "
Zwitserland 29 "
Totaal 8275 "

tegen 3772 Stuks in 1929

b. van de Curacaosche eilanden

Bonaire 8 Stuks
Curacao 676 "
Saba 1 "
St Eustatius 4 "
St Martin 26 "
Totaal 715 Stuks

tegen 604 in 1929.

Verzonden postpakketten

a naar het Buitenland

Anguilla 1 Stuks
Argentinie 2 "
Barbados 3 "
Br Guiana 5 "
Columbia 1 "
Deutschland 1 "
Engeland 22 "
Grenada 1 "
Jamaica 1 "
Nederland 35 "
Nieuw Zuid Wales 1 "
Polen 6 "
Pto Rico 2 "
St Lucia 1 "
St Martin F.G. 2 "

Transport 84

~~Suriname~~ Transport 84 Stuks
Suriname 100 Stuks
Trinidad 2 "
Venezuela 5 "
Vereenigde Staten v. N. Amerika 115 "
Zwitserland 2 "
Totaal 408 Stuks

tegen 176 Stuks in het vorige jaar

c. naar de Curacaosche eilanden

Bonaire 9 Stuks
Curacao 119 "
Saba 7 "
St Eustatius 6 "
St Martin 36 "
Totaal 177 Stuks tegen 169 Stuks in het vorige jaar.

Brieven met aangegeven waarde

a Verzonden naar

Hongarije	1 Stuks	f 5.-
Nederland	2 "	f 70.-
Polen	20 "	" 3347.50
Trinidad	1 "	" 18.-
Totaal	24 "	f 3440.50

tegen 21 Stuks ad f 2610 in 1929.

b Ontvangen uit

Nederland	9 Stuks	f 1045.05
Suriname	3 "	129.-
Totaal	12 Stuks	f 1174.05

tegen 14 Stuks ad f. 8613.75 in 1929.

Verwisseling ontvangen handelspapieren enz met Nederland ~~nihil~~
nihil

Koloniale Post Spaarbank

Ingelegd in 785 inlagen f 103040.36
Gelicht in 443 terugbetalingen 82380.59
uitgereikt werden 128 boekjes
ingetrokken werden 54 boekjes

Draadlooze Telegrafie

Het lange golf Station kon wegens zijn geringe sterkte niet voldoen. Herhaaldelijk werd stagnatie in het doorgeven en ~~[illegible]~~ der ontvangst van telegrammen ondervonden. Meerdere malen waren Stormen ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ aanleiding dat belangrijke telegrammen der Olie maatschappijen van 12 tot 18 uren vertraging ondervonden. Deze toestand eischt dringende verbetering.

De inkomsten van den Post voor Draadlooze Telegrafie bedroegen in verslagjaar f 127.990.– tegen f 47.777,88 in vorig jaar.

Ontvangen.

Regeerings	343	met	9098	woorden
Dienst	40	„	1109	„
Byzondere	7069	„	107133	„
van schepen	850	„	9533	„
totaal	8302	„	126873	„

Verzonden

Regeerings	373	met	8885	woorden
Dienst	29	„	851	„
Byzondere	9947	„	160811	„
aan Schepen	394	„	7278	„
Totaal	10743	„	177825	„

L. Financieele Zaken

1. Belastingen en inkomsten van onderscheiden aard

Door betere organisatie in den belastingdienst vermeerderde 's Lands inkomsten aanzienlijk.
Bylage 6 geeft een overzicht van alle ontvangsten en uitgaven van Aruba over het afgeloopen jaar

2 Domein

Bylagen 7. 8. 9 geven een overzicht van de verhuurde terreinen op Aruba.

Ter Hoofdplaats werden 16 stukken Gouvernements gronden ~~[illegible]~~ in totaal 2549 m2 voor het bouwen van woonhuizen in eigendom

afgestaan. De grondprijzen liepen op tot f5.- de M² in Oranjestad.

Ook buiten de hoofdplaats werd veel gebouwd. ~~Op huur~~ gronden ~~in huur~~ uitgegeven werd ~~to~~ 60 stuks ~~[illegible]~~ voor prijzen varieerende van f0.05 tot f0.15 de M².

Voor landbouwdoeleinden 63 stuks voor verschillende opmeterprijzen.

Van bestaande huurovereenkomsten hadden er 84 overdrachten plaats.

Aan de Arend petroleum maatschappij werd een 3 tal terreinen respect. groot 4,1759 HA, 5,3873 HA en 3,2386 in huur afgestaan voor den tijd van 10 jaren voor de installatie van een kippenfokkerij, ~~en watermolens~~

3 Hypotheken en eigendommen.

Op ultimo December 1929 bedroegen de gevestigde hypotheken een totaal van

	134 groot	f 283324.89
Bijgekomen in 1929	1 van (ontekende renten)	" 4000.-
	2 " 6%	" 14000.-
	6 " 8%	" 24200.-
	1 " 9%	" 1000.-
	8 " 9,6%	" 13500.-
	1 " 12%	400.-
Totaal	153 hypotheken groot	f 340424.89

[illegible] doorgehaald werden	1 van 5%	f1000.-	
	3 " 8%	" 3550.-	
	4 " 8.4%	" 5700.-	
	2 " 9%	" 3500.-	
	10 " 9.6%	" 10800.-	
	2 " 10.8%	" 700.-	
	9 " 12%	" 1260.-	" 26510.-
	31		

Bleven alzoo staan 122 hypotheken tot een bedrag van f 313914.89

Gedurende het verslagjaar werden 110 verschillende akten in de [illegible] registers overgeschreven

M. Personeele verordeningen omtrent alle Landsdienaren

Nihil

N. Handel en Nijverheid

1. Mijnwezen
Hieromtrent valt over verslagjaar niets te rapporteeren

2. Industrie
Het hoeden vlechten, tot voor enkele jaren nog een bloeiende huisindustrie, hoofdzakelijk door vrouwen en meisjes verricht is thans zoo goed als uitgestorven. De geringe prijzen voor deze handenarbeid betaald en de mogelijkheid van ~~op~~ belangrijk beter betaalde werkzaamheden ook voor vrouwen, zijn hiervan de oorzaak.
Bedroeg de uitvoer in 1927 nog 22000 dozijn om in 1928 terug te vallen op 7659 dozijn, in verslagjaar bedroeg de uitvoer slechts 1876 dozijn ter waarde van f 3418.-
Verdere industrie bestaat hier niet

3. Landbouw Ook de landbouw ondervond sterk den invloed der gewijzigde omstandigheden en verminderd naar mate de olie-bedrijven zich uitbreiden. Het beplantte areaal was dit jaar belangrijk kleiner dan in vorig verslagjaar. Ook de minder gunstige regenval was daarvan mede de oorzaak. De maïs oogst 1928/1929 viel tegen ten gevolge van de droogte. Pinda en vruchten werden weinig of niet geplant. Kon tot en met verleden jaar de uitvoer van pindas worden vermeld, in verslagjaar werd van dit product niets meer uitgevoerd. Hier en daar werd nog alleen voor eigen consumptie geplant.
De inzameling van dividi had nog eenen voortgang. De uitvoer bedroeg 82000 kg ter waarde van f 4700.- tegen 87000 kg à f 4902.- in het vorige jaar.

Door de zeer hooge marktprijzen was het lekken van Aloë nog loonend en werd daaraan meer gedaan dan in vorig verslagjaar.
Uitgevoerd werden 443765 kg. Echter is voorweg het grootste deel ~~[illegible]~~ van vorige jaren opgeslagen voorraden. De waarde bedroeg f 370.674. In vorig verslagjaar bedroegen die cijfers 262.762 kg ad f 135.047
~~[illegible]~~

4. Veeteelt
De ~~veestapel~~ toestand van de veestapel was gedurende het geheele jaar gunstig, ondanks de schaarschte van water en groenvoeder. Veeziekten kwamen niet voor.
De invoer van groot en klein vee, hoofdzakelijk voor de consumptie was minder dan in 1928.
Ingevoerd werden

Runderen	683	tegen	622	in 1928
Geiten	3174	"	2146	" "
Schapen	308	"	1153	" "
Varkens	284	"	351	" "

De uitvoer bedroeg

Geiten	4	tegen	11	in 1929
Schapen	7	"	16	" "
Varkens	5	"	22	" "

Ander vee werd niet in of uitgevoerd.
Bijlage H geeft een overzicht van den veestapel op ultimo verslagjaar

5. Visscherij De door de visschersvloot aangevoerde hoeveelheden visch ~~waren niet~~ voorzagen lang niet in de plaatselijke behoefte.
De prijzen bleven zeer hoog. Doorgegaan werd met het vangen van juist zooveel visch dat de prijzen stationair bleven.
De ~~[illegible]~~ toestemming aan een 6 tal visschersbooten van St Margarita gegeven om in deze wateren tijdelijk te visschen ~~[illegible]~~ en de visch ter plaatse te verkoopen, bracht hierin geene verbetering.
Er werden 109 visscherspassen uitgereikt

tegen 34 in het vorige jaar.
uitvoer van versche visch had niet plaats
Die van gezouten visch bedroeg 346 dozijn
tegen 547 dozijnen ~~het vorige~~ 1928

6. Zoutwinning.
Hieraan werd in verslagjaar niet gedaan

7. Scheepsbouw.
Had niet plaats.

8. Handel en Scheepvaart
Beiden bloeiden, al onderging de handel eene inzinking in de 2e helft 1929 waarvan de oorzaken hiervoren reeds werden belicht.

De invoerwaarde bedroeg

van den handel met Curaçao	ƒ 3394852.-
" " " , het Buitenland	ƒ 101049623
	ƒ 104444475.-
De uitvoerwaarde bedroeg	ƒ 91316188.-
Totaal	ƒ 195760663.-
De totale in en uitvoerwaarde in 1928	184451302.-
De in en uitvoer bedroeg dus	ƒ 11309361.-

meer dan in het vorige jaar. Deze cyfers spreken van een nog steeds voortschrijdende ontwikkeling en bloei. Hieronder is begrepen een bedrag van ƒ 171.147.565 in en uitvoer van aardolie producten der hier gevestigde Petroleum maatschappijen benevens ƒ 15.423.686.- invoerwaarde van eene raffinaderij.

Ingevoerd werd uit Nederland:

In 1929 een waarde van	ƒ 559.549.-
" 1928 "	722.316.-
Hier valt en vermindering te constateeren van	162767.-

Uit Curaçao werd ingevoerd:
In 1929 voor een waarde van ƒ 3.349.852
en uit het buitenland een waarde van 100.490.074
De doorvoer bleef stationair

Scheepvaart

In 1929 werden ingeklaard:

3772 schepen met een netto inhoud van 15.860.115 m3
tegen in 1928.
3177 schepen met een netto inhoud van 12.483.509 m3

uitgeklaard werden
3751 schepen met een netto inhoud van 16.077.637 m3
tegen in 1928
3146 schepen met een netto inhoud van 12.218.839 m3

De inklaring betrof
3085 stoom en 688 zeilschepen met een netto inhoud van respectievelijk 15.733.103 m3 en 127.012 m3 tegen 2621 stoom en 556 zeilschepen met een netto inhoud van respectievelijk 12.396.767 m3 en 86.742 m3 in het vorige jaar.

De uitklaring betrof
3079 stoom en 672 zeilschepen met een netto inhoud van respectievelijk 15.950.945 M3 en 126692 m3 tegen 2625 stoom en 521 zeilschepen met een netto inhoud van 12.142.664 m3 en 76.175 m3 in het vorige jaar.

Gezamenlijk werden in en uitgeklaard in 1929
× 7524 schepen met een netto inhoud van 31.937.752 m3
tegen
6323 schepen met een netto inhoud van 24.702.348 "
Zoodat 1201 schepen met een netto inhoud van 7.235.404 m3
meer zijn in en uitgeklaard dan in vorig verslagjaar

In deze cyfers zijn de gezamenlijke tankvloot der olie maatschappijen begrepen.

~~De uitvoer~~ In totaal to werden in en uitgeklaard 2882 tankschepen tegen 4914 in het vorig jaar

De uitvoer van ruwe olie geschiedde naar Duitschland en Zuid Amerika, terwijl de bereide olie naar Noord Amerika, Duitschland, Argentinië, Brazilië, Chili, Uruguay, Panama, Honduras, Cuba, Porto Rico Barbados en Zweden werd uitgevoerd

De geregelde wekelyksche verbinding met Maracaibo en Curaçao door het Stoomschip "Maracaibo" van de Red D line werd gehandhaafd.

De verbinding met Amerika werd uitsluitend met tankschepen onderhouden.

Zeebrieven In verslagjaar werden 7 zeebrieven uitgereikt.

Aruba 26 februari 1930

A.G. Gezaghebber

Bijlage 5 en D

Verslag
Omtrent den toestand van het onderwijs op Aruba ~~1929~~ over 1929
Artikel 63 lid 2 van de onderwijsverordening 1927 P.B. no 5.

Openbaar Onderwijs

Verslagjaar was voor de Julianaschool een zeer gunstig jaar. Door de goede bezetting der klassen ten opzichte van de leerkrachten werd de ~~[illegible]~~ in vorige jaren ontstane achterstand in het onderwijs, tengevolge van vacatures en minder goede bezetting, zoo goed als ingehaald. ~~[illegible]~~

Helaas leed de school ultimo dezes een gevoelig verlies ~~door~~ de overplaatsing naar Curaçao van den onderwijzer 1^e kl. J.R. Quast, in wiens plaats de onderwijzer 3^e kl. Buncamper werd benoemd.

Ultimo December ~~1928~~ bedroeg het aantal leerlingen 64. Bij de hervatting van ~~de lessen~~ de cursus waren 7 ~~leerlingen afgeschreven t.w. 3 jongens en 4 meisjes terwijl~~ 17 leerlingen werden toegelaten t.w. 9 jongens en 8 meisjes. De cursus werd derhalve begonnen met 74 leerlingen t.w. 34 jongens en 40 meisjes.

Gedurende verslagjaar werden nog toegelaten 11 leerlingen ~~t.w. jongens en meisjes~~ terwijl 22 leerlingen ~~t.w. jongens en meisjes~~ in den loop van het jaar de school verlieten ~~waaronder 4 leerlingen die zich niet aan geregeld onderwijs onderwierpen, [illegible] van het onderzoek bedoeld in art 54 van het schoolgeld verordening 1928~~. Sloot het schooljaar op ultimo December derhalve met 63 leerlingen t.w. 33 jongens en 30 meisjes.

Orde, vlijt en tucht lieten niet te wenschen over. Zooals hierboven reeds geschreven werd ~~met~~ door groote toewijding van het onderwijzend personeel de achterstand in het leerplan ingehaald

Het schoolverzuim bedroeg in 1929

betrekkelijk	4.74 %
Volstrekt	6.65 %

De verzuimen van het onderwijzend personeel waren als volgt:

S.D. Roos	3	weken
J.R. Quast	7	dagen
J.H.Z. Lampe	3½	dagen

(22)

Behalve de eerste klasse namen alle meisjes deel aan het onderwijs in de nuttige handwerken, waarin zij goede vorderingen maakten.

De cursus werd feestelijk besloten in tegenwoordigheid der schoolcommissie en vele ouders.

~~Wat~~ Het meubilair, inzonderheid de schoolbanken is het zeer treurig gesteld. Reeds meer dan een menschenleeftijd ~~en~~ gebruik zijn zij door hun ondoelmatigheid en versleten staat van ~~onteddering~~ bouw slechts geschikt voor brandhout.

In verslagjaar werd de school verrijkt met een gecementeerde en overdekte speelplaats, terwijl de speelsters werden vernieuwd en van spoelwater voorzien.

Byzonder onderwys.

De hierbij overgelegde staat geeft een overzicht van het aantal scholen, het personeel het aantal leerlingen en het schoolverzuim.

Daaruit blijkt dat deze scholen alleszins goed waren bevolkt.

Gedrag vlijt en vorderingen lieten niet te wenschen over.

De protestantsche school te Pedra Plat bleef ook dit jaar, wegens het ontbreken van een leerkracht, gesloten.

Aruba 14 Januari 1927
Namens de schoolcommissie
De Gezaghebber - Voorzitter

U

Staat

aantoonende het aantal scholen, leerlingen en onderwijzend personeel en het verzuim op het eiland Aruba op het eind van het jaar 1929.

Scholen	Tegen betaling of kosteloos	Leerlingen			School verzuim in percenten	Aantal onderwijzend personeel.
		jongens	meisjes	Totaal		
A. Openbare						
Julianaschool (met vervolgklasse)	kosteloos	33	30	63	6.65	4
B. BYZONDERE						
R. K. Jongensschool (met vervolgklasse)	"	282	-	282	5,37	7
R. K. Meisjesschool (met vervolgklasse)	"		249	249	5.17	10
R. K. Scholen voor jongens en meisjes:	"					
te Noord	"	117	129	246	7.48	5
te Sta Cruz	"	194	193	387	14.9	9
te Savaneta	"	122	183	305	12.56	7
Protestantsche School te Piedra Plat	Deze school bleef gedurende verslagjaar gesloten tengevolge gebrek aan leerkrachten					

(23)

Aruba, den 16

Namens den pl. Schoolcommissie

De Gezaghebber-Voorzitter,

[signature] HV

Bylage 4.

No. 1.

Aruba, den 28n Januari 1930.

Ter voldoening aan het le lid van art.18 van de G.B. dd. 13 November 1925,P.B.No.42,heeft de Voogdyraad op Aruba de eer UHEG het volgende verslag over het afgeloopen jaar aan te bieden.

Gedurende het jaar 1929 is de Raad slechts één keer byeen gekomen en wel ter opmaking van het jaarverslag over 1928.

Een klacht werd ingediend door de moeder van een minderjarig kind,betreffende het onderhoud van die minderjarige.

Welke klacht voor den Rechter is gebracht en door deze is een vonnis uitgebracht,de vader verplichtende hierin te voorzien.

Op voordracht van de Voogdyraad zyn in verschillende voogdy en toeziende voogdy voorzien.

Deze zaken zyn allemaal by circulaires afgehandeld.

Gedurende het afgeloopen jaar is een klein aantal natuurlyke kinderen door de natuurlyke moeders erkend.

Het lid,

w.g. J.K.Z.Lampe

De Secretaris,

w.g. H.Oduber.

Aan den Heer

Gezaghebber van Aruba,

Alhier.

24

legger

Bijlage 2.

Opgave van het aantal kiezers en dat der uitgebrachte stemmen voor verkiezing van landraden op Aruba in de laatste 5 jaren.

Jaren	Aantal kiezers	Datum van verkiezing	Aantal uitgereikte stembiljetten	Aantal geldige uitgebrachte stemmen	Aanteekeningen.
1925	159	21 Juli	5	5	Periodieke aftreding van een lid
1925	159	16 October	64	57	Verkiezing wegens het neerleggen van zijn mandaat door een landraad.
1925	159	13 November	93	90	Verkiezing wegens het niet aannemen van eene benoeming
1926	159	13 Januari	1	1	Verkiezing wegens het neerleggen van zijn mandaat door een landraad.
1926	178	8 Maart	3	3	Verkiezing wegens het niet aannemen van eene benoeming door een verkozene.
1926	178	25 Juni	12	12	— Do. —
1927	185	19 Juli	20	20	Verkiezing wegens periodieke aftreding van een lid en het neerleggen van zijn mandaat door een ander landraad.
1928	-	-	-	-	geen.
1929	253	18 Juni	127	125	Verkiezing wegens het neerleggen van zijn mandaat door een landraad
1929	253	16 Juli	204	201	Periodieke verkiezing.

Aruba, 18 Februari 1930
De Gezaghebber,
Wagemaker

Vergadering van den Raad van Politie op Woensdag den 6n Februari 1929,

aanvang 8 uur 's avonds.

Tegenwoordig de heeren:
I.Wagemaker,Gezaghebber-Voorzitter,
J.H.Eman,lid en
H.Oduber,Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en verzoekt den Secretaris de notulen van de vorige vergadering voor te lezen,die,nadat de heer Eman opgemerkt had dat daarin niet voorkwam,datgene dat over het salaris van den Leeraar bij de Hervormde Protestantsche Gemeente gezegd werd en besloten wordt zulks in de notulen van deze vergadering nog te doen,worden goedgekeurd en gearresteerd.

(punt van afdeeling. Salaris van den Leeraar bij de Hervormde Protestantsche Gemeente.

De Voorzitter doet een voorstel om bij de toelichting der begrooting,aangezien salaris verhooging zooals reeds gezegd,buiten het kader der werkzaamheden dezer college is,op de wenschelijkheid te wijzen,der verhooging van het salaris van dezen landsdienaar;z.i.is het bedrag van f. ruim niet voldoende,waar de titularis reeds voor een zeer ongerieflijk huis,waar niet eens een regenbak aanwezig is f.150.- 's maands moet betalen,welk bedrag een groot deel zijner salaris uitmaakt en waar hij verder onder financieele zorgen moet gaan,zulks onvermijdelijk op zijn geestelijk werk moet terugslaan)

Hierna wordt ter tafel gebracht een schrijven van den heer Kwartsz, eigenaar van het huis waarin die Leeraar woont,waarin hij die huurprijs rectificeerd van f.150.-,zooals in den Raad is gezegd,op f.100.- 'smaands

Waarna de Voorzitter zijn excuses maakt en zegt,dat hij omtrent de huurprijs verkeerd was ingelicht.

Aan de orde is thans het 1° punt van de agenda: Behandeling begrooting van inkomsten voor 1930.

De Voorzitter vraagt het lid Eman of hij in eene algemeene beschouwing wil treden,alvorens het Ontwerp post voor post wordt behandeld.

Na van het lid Eman een ontkennend antwoord te hebben bekomen,die tevens voorstelt om het Ontwerp,zooals het ter tafel gebracht is,aan te nemen,daar hij zich met het geheel kan vereenigen,met welk voorstel de Voorzitter zich vereenigt,wordt de begrooting in haar geheel aangenomen.

Hierop vraagt het lid Eman het woord en na dat bekomen te hebben, spreekt hij de volgende rede uit:

Waarde Collega's!

Zooals het U blijkbaar bekend is,heeft het Hof van Justitie het vonnis van het Kantongerecht op de Benedenwindsche eilanden,zittingsplaats Aruba,tegen mij tot eene maand gevangenisstraf bevestigd.Hieruit blijkt,dat ook door het Hof op juridisch gebied is bevonden geworden, dat ik mij aan een strafbaar feit heb schuldig gemaakt,ik zeg op juridisch gebied,want volgens mijn geweten en overeenkomstig de strekking van mijn mandaat,als vertegenwoordiger van dit volk,op verzoek waarvan ik gehandeld heb,ik alsnog het denkbeeld niet kan opgeven,op dien bewusten nacht niets verkeerd te hebben gedaan,doch wel een daad verricht, waaraan ten grondslag ligt,naastenliefde en plichtbesef.

Voordat ik deze betrekking,die ik reeds voor een reeks van jaren waarheem met tastbare bewijzen van voldoening vanwege deze bevolking aanvaard heb,heb ik gezworen oprecht de belangen van mijn medeingezetenen te zullen behartigen.Zou ik op dien nacht,dat zij bij mij klemmend aangedrongen hebben om hen te vertegenwoordigen bij het urgent protesteeren tegen een aangelegenheid,die hun voornaamste belangen gold,dit verzoek moeten hebben afgewezen? Ieder eerlijk mensch zou zulks beschouwen als een verraad en ik niet minder,reden waarom ik met hen ben meegegaan naar het Hoofd van Politie,om aldaar hun gegriefde gevoelens te vertolken,dat er een ruwe negerman,die zich aangaf als agent van Politie, bezig was hun mede landgenooten op willekeurige wijze onmenschelijk te mishandelen en bovendien met afgetrokken revolver hun leven te bedreigen.

Door een verdraaiing van de werkelijke toedracht der zaak in een proces-verbaal,heeft het Openbaar Ministerie aldus termen gevonden om mij voor den strafrechter te brengen en deze op deze onjuiste gegevens objectief beoordeelend mij veroordeeld.

Onwedersprekelijk is het,dat zoo God Onze Vader is,wij immers allen broeders en zusters zijn.Nu vanuit dit standpunt wil aan de juristen, die mij veroordeeld hebben de vraag stellen in hunne positie als mijne broeders,of wanneer zij op de hoogte waren van de werkelijke toedracht der zaak,zij mij dan zouden hebben veroordeeld?

Ten opzichte van U mijne waarde Collega's, alsmede van de bevolking van dit eiland, die ik vertegenwoordig, wil ik U de verzekering geven, dat ik op dien avond, handelende in mijn hoedanigheid als Landraad, absoluut geen afkeurânswaardigen daad heb verricht.

Evenals het Plaatselijk Hoofd van Politie ben ik ook een beëedigd Landsdienaar en verklaar ik dat gelijk meerdere gegevens in zijn procesverbaal als onjuist voor de terechtzitting werden geconstateerd, ook de woorden daarin geplaatst, n.l. "hier heb ik honderd mannen klaar staan om den agent aan te vallen, aan te grijpen en te ontwapenen" niet door mij zijn gebezigd en ook door de betrokkene getuigen, verklaard, niet te zijn gehoord.

Bij de rondvraag werd niets meer in het midden gebracht, waarna de vergadering door den Voorzitter werd gesloten.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en onderteekend in de Vergadering van Maandag den 29n April 1929.

De Voorzitter
(get) Wagemaker

De Landraad
(get) J.H.Eman

De Secretaris
(get) H.Oduber.

Voor afschrift
De Secretaris,

O. J. Oduber

Vergadering van den Raad van Politie op Maandag den 29n April 1929.

aanvang 8 uur 's avonds.

Tegenworrdig de heeren:
I. Wagemaker, Gezaghebber-Voorzitter
J.H. Eman, lid en
H. Oduber, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en verzoekt den Secretaris de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd worden goedgekeurd en gearresteerd.

Vervolgens zegt de Voorzitter dat de zitting belegd is om ingevolge art. 6 van de Kiesverordening, de lijsten der kiezers op te maken. Hierna wordt overgegaan tot het opmaken van bedoelde lijsten.

Deze lijsten worden door den Raad opgemaakt met een aantal van twee honderd en drie en vijftig kiesbevoegden.

Besloten wordt dat gemelde lijsten zullen worden afgekondigd, aangeplakt en gedurende veertien dagen ter inzage van belanghebbenden overgelegd ten kantore van den Gezaghebber, zooals bepaald bij art. 6 van bovengemelde kiesverordening.

Bij de rondvraag stelt het lid Eman voor om een verbetering te brengen in de nummering der nieuwe perceelen in de Oranjestad, de Voorzitter hierop repliceerende, zegt, dat hij eerlang een voorstel aan den Raad zal onderwerpen, beoogende de straatsgewijze nummering der perceelen in de Oranjestad.

De heer Eman verzoekt den Voorzitter vergunning tot voorlezing van een stuk betrekking hebbende op zijne veroordeeling. Even na het begin moest de Voorzitter spreker tot de orde roepen tengevolge van een naar ZEd. meening daarin voorkomende ongeoorloofde passage ten aanzien van het tegen het lid Eman gewezen vonnis. Even later waarschuwde de Voorzitter, bij een andere naar zijne meening ontoelaatbare uitdrukking, spreker dat indien nog meerdere dergelijke passages zouden worden voorgedragen, hij de vergadering zou sluiten.

Toen kort daarop opnieuw een passage werd voorgelezen die ten opzichte van het uitgesproken vonnis naar de meening van den Voorzitter ontoelaatbare critiek op de beslissing van den Rechter inhiel, sloot deze de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en onderteekend in de Vergadering van Vrijdag den 17n Mei 1929.

De Voorzitter
(get) Wagemaker

De Landraad
(get) J.H. Eman

De Secretaris
(get) H. Oduber.

Voor afschrift
De Secretaris,

H. Oduber

Vergadering van den Raad van Politie op Vrijdag den 17n Mei 1929.

Aanvang 6.30 uur 's avonds.

Tegenwoordig de heeren:
I.Wagemaker,Gezaghebber-Voorzitter,
J.H.Eman,lid en
H.Oduber,Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en verzoekt den Secretaris de notulen van de vorige vergadering voor te lezen,die ongewijzigd worden goedgekeurd en gearresteerd.

Vervolgens zegt de Voorzitter dat deze zitting belegd is om de opgemaakte lijsten van kiezers ingevolge art.18 van de Verordening van 1869 No.24 af te sluiten en vast te stellen en stelt voor zulks te doen,vermits er tegen deze lijsten geen bezwaar is ingebracht.

Dien overeenkomstig wordt besloten dat de lijsten met een aantal van twee honderd drie en vijftig kiesbevoegden,opnieuw zullen worden afgekondigd als bij art.8 der gemelde Verordening is voorgeschreven.

Bij de rondvraag vraagt het lid Eman het woord en doet voorlezing van het navolgend stuk:
Mijnheer de Voorzitter!

Het stuk waaruit las behelsde een beschouwing over de laatste plaatselijke aangelegenheden en waar het ten deele ging over het gebeurde met een Landraad,weergaf het de zienswijze van de bevolking en releveerde de uiting van deelneming van het volk daaromtrent,echter een critiek over het vonnis van den Rechter,waar het zulks nergens bespreekt, is moeilijk m.i. eruit te leiden,integendeel er werd daarin gezegd dat onder de vigeerende omstandigheden oplegging van straf logisch was.

Aangezien ik in decente termen sprak,op parlementaire wijze en binden de zedelijke grenzen,art.123 van het Regeeringsreglement,vat ik heus niet op,de aanleiding tot het opschorsen der zitting en waartegen ik sterk moet protesteeren.

Het critiek voeren over vonnissen van den Rechter in de vergadering van dezen Raad zal door mij,geef ik U de verzekering,zoo ik geen rechtsgeleerde ben, niet ondernomen worden,echter had ik zeker gaarne gewenscht dat ik rechtkennis bezat,om indien noodig ook over deze tak van bestuur te kunnen spreken,ten bate van deze gemeenschap,die ik wettelijk vertegenwoordig.

U zult met mij wel eens zijn,mijnheer de Voorzitter,dat een Landraad die niet durft kritiek uit te oefenen in de vergadering van den Raad een lafaard,een meineedige is,art.120 Regeeringsreglement,terwijl het niet toelaten van critiek in onze vergaderingen noodig ik U uit om qualificatie daarover te geven.Door aanhoudend uitoefenen van critiek door mij in dezen Raad en persoonlijk bij Zijne Excellentie den Heer Gouverneur ter gelegenheid Landsraadaudientie,mede door de Vox populi zijn wij eindelijk bevrijd van een schandelijk plaatselijk Bestuur,terwijl anders blijkbaar wij nog opgescheept zouden zitten met dezelfde sedert lang al door het algemeen op dit eiland verdoemd bewindsman.

"Oen gobierno sinberguenza,arbitrario nos tin aki,mare e luga aki por bira mericano",was hier de rondgaande leuze en tot deze verkeerde indruk van onze prachtige wetsconstitutie,had aanleiding gegeven het afgetreden bestuur.

Niemand,hoegenaamd niemand,geen bestuur,geen landraad,geen ingezetene heeft de huidige gunstige economischen toestand op onze plaats gecreëerd,doch de hand der Voorzienigheid en zulks blijft steeds een zorg van den Hemel,die door geen mensch,door zijn kunstmatige middelen voorzien kan worden. De landraden zijn er als hoofdzaak om naast het plaatselijk bestuur te zorgen,dat wat onze Hemelschen Vader ons geeft,naar verhouding en gelijk verdeeld wordt onder ons. In deze geest heb ik mijn mandaat van landraad steeds uitgeoefend en behoud zulks ook voor de toekomst als richtsnoer,reden waarom ik opgesteld ben om in dezen raad kritiek te kunnen uitoefenen,aldus te kunnen wrijven om licht te krijgen.

Hierop doet het lid Eman voorlezing van een brief die hij voornemens is aan Zijne Excellentie den Heer Gouverneur te richten om zoodoende de zienswijze van Zijne Excellentie in deze aangelegenheid te kennen.

De Voorzitter antwoordt daarop dat het het goed recht van den heer Eman is om zich ten deze te wenden tot den Gouverneur om een beslissing.

Z.E.G.wijst dan uitvoerig op het karakter van den Politieraad,die een lichaam is om in het algemeen de bestuurszaken en de belangen van Aruba te bevorderen. Dat de door den heer Eman voorgebrachte kwestie z.i.een zuiver persoonlijk karakter draagt en derhalve niet in den Raad thuis behoort. Nooit of te nimmer,gaat spreker voort,zult U van mij ervaren een stremming of bemoeilijking van meeningsuiting al is die nog

zoo scherp gesteld, indien het onderwerpen betreft die vallen binnen het kader der werkzaamheden van den Raad. Echter zult U mij altijd gereed vinden paal en perk te stellen aan persoonlijke kwesties of zaken die niet tot de werkzaamheden van den Raad behooren.

Hierop vraagt de Voorzitter aan het lid Eman of hij nog de een of andere aanmerking te maken heeft of het een of ander wenscht voor te stellen, waarop het lid Eman ZEd. voorstelt om nog een tweede deskundige te benoemen tot het onderzoeken van auto's, daar er nu maar een persoon daarvoor is aangewezen en hetvgeval zich meermalen heeft voorgedaan, dat de deskundige zich buiten de stad bevond en belanghebbenden hierdoor ongerief hebben moeten ondervinden.

Na eenige beraadslaging wordt besloten deze zaak verder op het kantoor van den Gezaghebber te behandelen.

Na het lid Eman nog eens te hebben gevraagd of hij nog andere voorstellen te doen heeftvof nog meer wenscht te zeggen en hierop een ontkennend antwoord van deze te hebben ontvangen, sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de Vergadering van Dinsdag den 11n Juni 1929.

De Voorzitter
(get) Wagemaker

De Landraad
(get) J.H.Eman

De Secretaris
(get) E.Oduber.

Voor afschrift
De Secretaris,

J. Oduber

30

Openbare vergadering van den Raad van Politie te Aruba, den elfden Juni 1929, des avonds te 8 uur in de Raadzaal.

Tegenwoordig de heeren:
I. Wagemaker, Gezaghebber-Voorzitter,
J.H. Eman, lid en
H. Oduber, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering met een kort woord van welkom aan den Landraad Eman en het publiek dat in groote getale is opgekomen.

De notulen der vorige vergadering worden door den Secretaris voorgelezen, die ongewijzigd worden goedgekeurd.

Hierna stelt de Voorzitter aan de orde het punt van behandeling: een advies van de bevolking van Aruba aan den Raad van Politie, luidende als volgt: De bevolking van Aruba, geeft Uwen Raad hierbij beleefd hare groote bevreemding te kennen over de houding van den Kolonialen Raad bij zijne behandeling der Begrooting over het dienstjaar 1930, ten aanzien van de door Uwen Raad voorgestelde dringende posten voor de constructie van fatsoenlijke wegen op dit eiland, welke posten door genoemden Kol. Raad op de helft der voorgestelde sommen zijn gebracht en verzoekt Uwen Raad hierbij eerbiedig maar dringend, daartegen te willen protesteeren door desnoods een beroep te doen tot Zijne Excellentie den Minister van Kolonien over deze aangelegenheid van hoogst belangrijken aard voor Aruba en Z.E. te bewegen tot inwilliging van de voorgestelde gelden ten bate van dit eiland, dat in den huidigen tijd aan de deskundige leiding van een gediplomeerden Gezaghebber is toevertrouwd.

Na voorlezing van dit stuk neemt de Voorzitter het woord om zijne vreugde uit te spreken over het gelukkig symptoom van een steeds groeiende belangstelling der ingezetenen van Aruba in de belangen hun eiland rakende.

Reeds dadelijk na de gedeeltelijke verwerping der Begrooting door den Kolonialen Raad waren velen tot hem gekomen om daarover hunne inzichten bekend te stellen en bleek hem dat de gevoelige beknotting van het door den Politie Raad aangevraagde bedrag, groote ontstemming heeft verwekt. Deze gevoelens kan spreker volkomen begrijpen.

Waar toch, zoocals door de verdedigers der belangen van Aruba in den Kolonialen Raad zoo kernachtig is opgemerkt, in dit ressort tot op heden nog weinig of niets is gedaan en alles ligt te wachten op ontwikkeling en verbetering, daar kan het niet anders dan, dat waar nu gelden worden aangevraagd om in een schreeuwende behoefte te voorzien en reeds dadelijk een zoo gevoelige besnoeiing wordt toegepast, teleurstelling voor het heden en pessimisme voor de toekomst daarvan het gevolg zijn.

De Voorzitter geeft thans de gelegenheid aan den Raad om zich terzake uit te spreken.

Het lid Eman hierop het woord nemende zegt, dat hij zich volkomen vereenigen kan met de pleitende woorden van den heer Zeppenfeldt en Dr. Eskes indien Koloniale Raad, tot het behouden van de op onze begrooting uitgetrokken post van f. 200.000.- voor den aanleg en onderhoud van straten en wegen. Dat hij zich van harte verheugt in het feit, dat genoemde heeren het belang van Aruba ter harte gaat. De heer Zeppenfeldt zegt hij, heeft een langen tijd op Aruba gewoond en is dus volkomen op de hoogte van onze plaatselijke nooden.

Spreker wijst erop, dat die gelden voor dringende noodzakelijke behoeften zijn aangevraagd en dat men niet uit het oog mag verliezen, dat er onder de tegenwoordige omstandigheden n.l. een actieven Gezaghebber, goede werkkrachten, zeer economiesche wijze van vervoer van materialen voor den aanleg, thans op de meest goedkoopste wijze gewerkt wordt. De omstandigheden, zegt hij, kunnen later wel veranderen, bij de te verwachten uitbreiding der Petroleum Maatschappijen ten deze, waarbij de loonstand aard aanmerkelijk zou kunnen stijgen.

Ten opzichte van het protest der bevolking van Aruba tegen de besnoeiing door den Kol. Raad van het uitgetrokken bedrag, zegt hij, dat hij volkomen begrijpt de teleurstelling bij zijn medeingezetenen verwekt; echter wil hij opmerken, dat waar Zijne Excellentie de Gouverneur door het ongewijzigd opbrengen van de post op de koloniale begrooting, een voorstaander is gebleken om die gelden aan ons toe te staan, hij het overbodig acht, dat de Raad zich tot de Staten Generaal zal richten.

Spreker wijst dan verder op het feit dat de begrooting van inkomsten van het eiland die van uitgaven, zoocals die door den Politie Raad is opgesteld met plus minus f. 700.000.- overtreft, zoodat eene afvoering

van een bedrag van f.75.000.- nog te pijnlijker treft.

Daarop stelt de heer Eman voor om behalve een afschrift der notulen met bijlage,dat ambtshalve Z.E.den Gouverneur wordt aangeboden, ook een afschrift dezer stukken den Kolonialen Raad aan te bieden en den Gouverneur uit te noodigen bij laatsgenoemden Raad alsnog met klem aan te dringen op wederopbrenging van dit bedrag.

Dit voorstel wordt daarop met algemeene stemmen en met groote instemming van het publiek aangenomen.

De Voorzitter daarop nog eenmaal het woord nemende,licht toe,dat de aangevraagde gelden hoofdzakelijk bestemd zouden zijn voor het in behoorlijken staat brengen van den grooten transportweg Oranjestad - St.Nicolaas,die zooals ieder weet in een deplorabelen toestand verkeert en volgend jaar voor het grootste deel onberijdbaar zal zijn.

Met de aangevraagde gelden zouden de meest precaire gedeelten kunnen worden hersteld.Nu echter ziet spreker geen kans om aan de meest dringende behoeften tegemoet te komen.Reeds werd hem door den Manager der Lago Oil & Transport Cy en diverse te St.Nicolaas gevestigde handelaren gevraagd of de afvoering der gelden van invloed zullen zijn op de herstellingsplannen,waar spreker bevestigend op heeft moeten antwoorden tengevolge waarvan de stemming bij meergenoemden personen onder het nulpunt is gedaald.

Bij de rondvraag vraagt het lid Eman het woord en na dat te hebben bekomen,doet hij voorlezing van het navolgend stuk.luidende:

Mijnheer de Voorzitter!

Wegens het roekeloos rijden van een chauffeur werden er dezer dagen twee boerejongetjes overreden,waarvan een kort daarop aan de gevolgen der opgeloopen kneuzingen is overleden,terwijl het andere ernstig ziek ligt onder hevige pijnen,aldus in een voor zijne ouders hartverscheurenden toestand,met den dood worstelende. In verband met dit treurig toeval,hebben aan den lijve natuurlijk maar enkelen iets gevoeld en zelfs als bericht was zulks maar slechts voor een paar uren het onderwerp van gesprek geweest,doch veronderstel den smart dier ouders,die voldoende zou zijn om velen in dergelijk geval verkeerenden,tot wanhoop, krankzinnigheid te drijven. Men stelle zich daarentegen voor zoo'n geval onder de Shons van Playa en men denke daarbij wat voor opschudding er dan daardoor niet zou zijn ontstaan in deze samenleving;echter voor Gods Koninkrijk,noch voor het Koninkrijk der Nederlanden maakt geen verschil of er twee jongens uit aanzienlijke ouders dan wel uit landbouwers waren overreden,zoo bij beide plaatsen beide partijen gelijke rechten hebben.

Mijnheer de Voorzitter; wanneer wij de auto-accidenten op dit eiland met die op groote steden vergelijken,meen ik mij niet te vergissen,als ik daarbij beweer,dat wij als beschaafde menschen in dit opzicht in een onverantwoordelijke positie verkeeren tegenover elk welgeordende Maatschappij.Hier rijst de vraag: wien treft het verwijt uit de groote massa dat in deze richting en hier zoo goed als geen organisatie bestaat en niet met fluweelen tong gesproken,wel een bij wijze van overrijdem,geoorloofde menschenslachting.

Ik zou op deze vraag antwoorden,alle leden dezer Maatschappij,een ieder die zich acht een Maatschappelijk persoon te zijn en op het tooneel des socialenlevens wil verschijnen;doch gewoonlijk zegt men,het Bestuur heeft de schuld,alsof alleen de enkelen die het Bestuur vormen,te zorgen hebben voor alle levensomstandigheden bij de groote massa en soms zelfs met tegenwerking uit dien kant.De werkende klasse draagt met zijn arbeid bij tot het in stand houden dezer maatschappijen,wanneer de maatschappelijke klasse ook respectievelijk bijdroeg,zou mijns inziens een erg wantoestand als het huidige bandeloos autoverkeer niet bestaan.

Hierop verzocht hij den Gezaghebber strenge maatregelen te willen treffen,ter vermijding van de herhaling van dergelijke auto-accidenten.

Spreker wees erop,dat er meer politietoezicht noodig is,hetgeen niet te bereiken is,met de tegenwoordige beperkte aantal agenten op dit eiland.

De Voorzitter daarop antwoordende zegt,dat den heer Procureur-Generaal hem de toezegging heeft gedaan,dat er in het begin van 1930,dit eiland ook militaire politie zal krijgen en hem tevens te kennen heeft gegeven dat het met het oog hierop niet wenschelijk is,het aantal burgerpolitie op dit eiland uit te breiden,zoodat men zich beperken moet bij de tegenwoordige sterkte.

Echter zullen de aan de politie terzake gegeven instructies nog eens worden herhaald.

32

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de Voorzitter de vergadering.
Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de Vergadeing van Donderdag den 27n Juni 1929.

De Voorzitter
(get) Wagemaker

De Landraad
(get) J.H.Eman

De Secretaris
(get) H.Oduber.

Voor afschrift
De Secretaris,

Oduber

Openbare vergadering van den Raad van Politie te Aruba, den 27n Juni 1929, des namiddags 3 uur in het kantoor van den Gezaghebber.

Tegenwoordig de heeren:
I. Wagemaker, Gezaghebber-Voorzitter
J.H. Eman, lid en
H. Oduber, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en verzocht den Secretaris de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd worden goedgekeurd en gearresteerd.

De Voorzitter neemt hierop het woord en zegt dat deze vergadering belegd is om de notulen van de vorige vergadering goed te keuren om een afschrift dier notulen samen met het bij die vergadering behandelde protest der bevolking van Aruba aan Zijne Excellentie den Heer Gouverneur van Curacao, zooals in die vergadering besloten werd, te doen toekomen.

Vervolgens wordt de huwelijksbus opengemaakt en bevonden in te houden een bedrag van f. 364.80, welk bedrag aan het Bestuur der Armenkas alhier, zal worden afgegeven.

Niemand bij de rondvraag het woord verlangende, sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de Vergadering van Vrijdag den 6n September 1929.

De Voorzitter
(get) Wagemaker

De Landraad
(get) J.H. Eman

De Secretaris
(get) H. Oduber.

Voor afschrift
De Secretaris,

J. Oduber

34

Openbare vergadering van den Raad van Politie op Vrijdag den 6n September 1929, om 8 uur 's avonds in de Raadzaal.

Tegenwoordig de heern:
I. Wagemaker, Gezaghebber-Voorzitter
J.H. Eman. lid en
H. Oduber, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd gearresteerd worden.

Alvorens over te gaan tot hetin behandeling nemen van het le punt van de agenda, richt de Voorzitter een kort woord van welkom aan den Landraad en het aanwezig publiek en vraagt tevens aan den Landraad Eman, of hij eenig bezwaar heeft tegen de behandeling in deze zelfde zitting van twee bij hem, Gezaghebber, ter doorzending aan den Heer Gouverneur, ingekomen requesten, n.l. een geteekend door eenige handelaren en auto-explotanten van de Oranjestad, welke stukken hem, Voorzitter, bereikten, nadat de convocatiebrieven reeds waren uitgeschreven en die betrekking hebben tot hetzelfde onderwerp voorkomende op de agenda, waarop het lid Eman zegt, dat bij hem geen bezwaar bestaat.

Vervolgens doet de Voorzitter de voorlezing van de navolgende stukken:

1° Een aan het Plaatselijk Bestuur door de Lago Oil & Transport Co.Ltd gericht schrijven, luidende: San Nicolas, 30th August 1929.
His Honour, The Lieut. Governor, Aruba; Sir, We have the honour, together with the associated companies and contractors operating in the Lago Oil & Transport Co Concession at San Nicolas, to bring to your notice the deplorabele condition of the road from San Nicolas to Oranjestad. You are aware that our business in the island is rapidly increasing and due to this fact our call upon the road is proportionately greater. We have now had considerable expierence of this road and with the rainy season now fast approaching we feel that unless it is put into good condition at an early date our business here will be seriously affected in many ways. During the rainy season parts of this road are so badly flooded, that transportation between Oranjestad and San Nicolas is entirely suspended. A considerable number of our employees in live in Oranjestad and travel to and from San Nicolas, and we are at times seriously inconvenienced owing to them being unable to make the yourney. With regard to our Lake Tanker Fleet we have on an average six or seven vessels sailing daily to Venezuela and as the Venezuelan Consul is resident in Oranjestad, we are obliged to proceed there in order to complete the clearance papers of these vessels. You will, I feel sure, see how seriously our operations would be effected, were we, unable to sail our daily convoys of Lake Tankers owing to the road communication between San Nicolas and Oranjestad being suspended. We might further mention we have had previous cases, where owing to this very position we have been obliged to travel by sea to Oranjestad in order to obtain clearence papers for our vessels. In the course of our daily business we have many other calls onbthis road, much too numerous to detail, but each one nevertheless essential to the operation of our business. Apart from the question of floods, the general condition of the road is so bad that we find upkeep and repairs on cars, etc. is an extremely heavy item and we have repeated complaints from employees in our concession in this respect. Your serious consideration on the foregoing would be greatly appreciated, and we trust you will look favourably upon our request to have this road put into good condition. We have the honour to be, Sir, Your respectfully, Lago Oil & Transport Co.Ltd.

2° Een door eenige handelaren van St.Nicolaas aan Zijne Excellentie den Heer Gouverneur gericht request luidende: Aruba, den 5n September 1929. Aan Zijne Excellentie den Gouverneur van Curacao. Ondergeteekenden allen handelaren an auto-eigenaren wonende te San Nicolaas, Aruba, nemen eerbiedig de vrijheid zich tot Uwe Excellentie te wenden met onderstaand dringend verzoek. De toestand van den verbindingsweg Oranjestad-San Nicolaas is in de laatste dagen dusdanig verergerd, dat het transport daarover bijna niet meer mogelijk is zonder gevaar voor het breken van assen en veeren Dit brengt voor allen die hunne zaken op San Nicolaas gevestigd hebben extra hooge kosten mede voor het vervoer van hunne goederen van Oranjestad naar San Nicolaas. Waar er geen andere verbindingsweg bestaat tusschen deze twee centra, zijn wij genoodzaakt voor het transport van alle van buiten aangevoerde goederen die alle te Oranjestad gelost worden, gebruik te maken van dezen weg, die niet eens meer den naam van weg verdient te dragen. Niet alleen voor het vervoer van goederen maar ook voor

velen die dagelijks op en neer langs dezen weg moeten gaan, is de toestand onhoudbaar geworden. Redenen, waarom adressanten zich tot Uwe Excellentie wenden met het eerbiedig doch dringend verzoek het daarheen te willen leiden dat er spoedig een einde gemaakt wordt aan dezen voor allen onmogelijken toestand., door een zoo spoedig mogelijk herstel van dezen weg.

3° Een door eenige handelaren en auto-explotanten van de Oranjestad aan Zijne Excellentie gericht request. luidende: Aruba, den 5n September 1929. Aan Zijne Excellentie den Gouverneur van Curacao. Ondergeteekenden, allen handelaren en auto-explotanten wonende te Oranjestad, Aruba, nemen eerbiedig de vrijheid zich tot Uwe Excellentie te wenden met onderstaande dringende bede om hulp. Nu sedert de laatste tien dagen eenige malen des nachts flinke regenbuien zijn gevallen, is de toestand van den verbindings weg Oranjestad-St. Nicolaas dusdanig verslechterd dat het transport daarover bijna niet meer mogelijk is zonder gevaar voor het breken van assen en veeren, om niet te spreken van de ruinatie van banden. Met groote moeite en onevenredig hooge kosten tracht de handel connectie met het voornaamste afzetgebied St. Nicolaas te onderhouden, doch is dat op den duur niet meer mogelijk. Reeds thans is bij velen onzer een groote achteruitgang van zaken te constateeren tengevolge van het feit dat onze clientele die geregeld na afloop van het werk naar de stad kwamen, wegblijven tengevolge van den ellendigen toestand van den weg die niemand in den avond meer wil passeeren, gezien de voortdurende mogelijkheid dat men door panne aan den weg moet blijven staan. Tevens heeft dezen toestand tengevolge dat de oliemaatschappij aldaar, ter voorkoming van de moeite aan hare employees ter verkrijging van het benoodigde, ertoe overgaat hare artikelen in eigen store meer en meer uit te breiden waardoor een tocht naar Oranjestad wordt voorkomen. Indien aan dezen onhoudbaren toestand niet onmiddellijk en afdoende een einde wordt gemaakt kan met zekerheid worden geconstateerd dat in de toekomst het geheel handelsbedrijf ter hoofdplaats ten doode is opgeschreven. Redenen waarom adressanten zich tot Uwe excellentie wenden met het eerbiedig doch dringend verzoek het daarheen te leiden dat dit debacle voor ons en onze huisgezinnen wordt afgewend door het onmiddellijk herstel van den weg Oranjestad-St. Nicolaas.

Mijne heeren!

Zoo is dan eindelijk gebeurd wat wij veel eerder hadden verwacht, n.l. een ernstige algemeene klacht, waaronder een van de Lago Oil & Transport Co. Ltd te St. Nicolaas over den onhoudbaren toestand van den eenigen verbindingsweg tusschen deze voornaamste plaatsen van het eiland waarvan zulke groote belangen afhankelijk zijn.

Met toenemende zorg werden de individueele klachten dienaangaande reeds geruimen tijd door mij in ontvangst genomen. Gedurende de laatste weken na de enkele kleine regenbuien die vielen, kwamen steeds meerdere klachten in van transport ondernemers en handelaren over de belemmering van hun bedrijf en de verliezen die geleden werden ten gevolge van den deplorabelen toestand van dezen verkeersader. Waar een geringe regenval reeds in staat blijkt te zijn om den toestand van den weg zoodanig achteruit te brengen als thans kan worden geconstateerd, daar zie ik met groote zorg den komenden regentijd tegemoet, waarin praktisch het verkeer geheel zal worden gestremd.

Wat dit beteekend, weet ieder onzer en zooals in het rekest van de handelaren ter hoofdplaats wordt uiteengezet, staan en vallen hunne belangen met de beslissing die in hoogste instantie ten aanzien van deze kwestie zal worden genomen. Ook de genoemde oliemaatschappij, nu reeds sedert eenige jaren hier gevestigd en aan wier tegenwoordigheid Aruba zijn opkomst voor een groot deel te danken heeft, kan niet langer de stilzwijgendheid bewaren en begint te vragen om datgene wat stilzwijgend had moeten zijn gegeven. Het is voor het plaatselijk Bestuur pijnlijk en beschamend dat menigmaal, dikwijls onder een grapje werd geinformeerd naar komende verbetering, zonder dat te dien opzichte ook maar iets in het vooruitzicht kan worden gesteld. En eerst nu het bedrijf der Maatschappij nadeel gaat ondervinden van den onmogelijken toestand, wordt officieel op deze zaak de aandacht gevestigd. Welk een indruk een en ander op de aanwezige vreemdelingen moeten maken, behoef ik niet te zeggen. Eene Commissie gekozen door de belastingbetalende employees der Pan American Petroleum Co. om hunne bezwaren in te brengen tegen de betaling van Inkomstenbelasting, wees met groote vrijmoedigheid op de algeheele afwezigheid van eenig comfort op het eiland en noemde met name den weg St. Nicolaas als voorbeeld.

36

Zooals de weg thans ligt is er geen mogelijkheid van tijdelijk repareeren en zal met permanent herstel moeten worden begonnen. Dit zal echter een kapitaal kosten waarover door den Gouverneur en Kolonialen Raad zal moeten worden beslist.

Op de suppletoire begrooting 1929 is een bedrag uitgetrokken van f.400.000.- voor le termijn havenverbetering. Aangezien de mogelijkheid groot is dat dit jaar aan die werken niet kan worden begonnen om reden de werkzaamheden in de haven van Curacao voor dien tijd niet zullen zijn beeindigd, ware het voostel aan Z.E. den Gouverneur te doen deze post beschikbaar te stellen voor de onmiddellijke verbetering van den weg St. Nicolaas en de benoodigde gelden voor havenverbetering per suppletoire begrooting voor 1930 opnieuw beschikbaar te stellen.

Daarna vraagt het lid Eman het woord en na het te hebben bekomen, spreekt hij de volgende rede uit:

Mijne heeren!

Zoowel de klacht vervat in den brief van de Lago Oil ~~Co~~, als de twee rekesten over den weg Stad-St.Nicolaas, hebben overvloedige, grondige redenen van bestaan en wil ik daarom nog van mijn kant eenige pleitende woorden voeren, inmiddels ga ik geheel met U eens, mijnheer de Voorzitter, den heer Gouverneur te verzoeken die f.400.000.- voor den aanleg van een aan de eischen des tijds beantwoordenden weg beschikbaar te willen stellen. Het bevreemt mij niet dat de Lago Maatschappij eindelijk hare ontevredenheid officieel kenbaar gemaakt had over den weg St.Nicolaas-Stad, die op een deducte wijze niet meer begaanbaar is. Deze sedert geruimen tijd al bestaande wantoestand heeft de verdraagzaamheid van alle menschelijke wezens op dit eiland tot het toppunt gedreven en heden ontaard in een ten hemel schreiende onbillijkheid.

Neme ons dus niet kwalijk degenen, van wie wij nog de medewerking ontbreken om uit deze chaos te geraken, dat wij als de aangewezen personen tot het bevorderen van het algemeen belang dezer gemeenschap, nogmaals, aangaande dit onderwerp, onze protesteerende stemmen verheffen en wij beleefd verzoeken ons recht te laten wedervaren. Kortheidshalve wil ik achterwege laten eene beschrijving van den ellendigen toestand van bedoelden weg, doch verzoeke van mij aan te nemen, dat ik in hunne volle beteekenis de woorden slecht, onbegaanbaar hier gebruik, ter aanduiding van den toestand van den onderhavigen weg.

Mijnheer de Voorzitter! tusschen haakjes en dus afwijkend van de gebruikelijke zakelijkheid in onze vergadering, kom ik even met een humoristisch bewijsvoering in verband met dit interessante onderwerp, als eerste punt op onze hedenavondsch agenda, n.l. De weg St.Nicolaas-Stad is ontegenzeggelijk een uiterst drukken verkeersweg, eene drukker dan welke ook op ons zuster-eiland Curacao, met uitzondering van dien van Otrabanda om het Schottegat, dus trekke de conclussie onze vertegenwoordigers op Curacao, die van even bedoelden weg persoonlijk niets weten en blijkbaar ook weinig daarvan gehoord hebben, van de drukte op dezen weg.

Van een chauffeur vernam ik het volgende staaltje. Hij vertelde mij, dat hij op een dag reed met zijn truck heel op zijn quivive op dezen afschrikkenden weg naar St.Nicolaas toe (de oasis van Aruba) en passeerde hem eerst de Gezaghebber in zijn fijne kostbare auto, tweedens de Directeur van de Lago Oil in zijn niet minder kostbaar vehikel en vervolgens de Directeur van de Arend Petroleum My in zijn Packard, schommelend en hotsend over den weg wegens de ontelbare hobbels en steenen daarop en dacht hij in zich zelven, het is toch onverantwoordelijk, doch redeneerde hij verder, Gouvernement en Maatschappijen zijn rijke instellingen, dus fiat, of deze personages niet onder weg zijn blijven steken en belemmerd in hunne gewichtige verrichtingen, weet hij verder niet, maar wat hem wel ten zeerste getroffen had, was toen hij een chauffeur ontmoette in een auto van f.5000.-, plus nummerplaat inclusis rijvergunning f.85.-, die gekocht is onder voorwaarde van de maandelijksche afbetaling, met gebroken as, frontveeren en scheur in den radiator, een schade van ± f.500.-, terwijl naast hem een Gouvernements-geneeskundige, dringend opgeroepen naar een ernstig zieke patient, verhinderd in de uitvoering van zijn altruistische missie wegens opgeloopen platte banden. Dergelijke triestige verschijningen op dezen verwoestenden en tergenden weg, komt iederen dag veelvuldig voor. Andere ondermijnende gevallen, die deze moeilijke verbinding tusschen Stad-St.Nicolaas creeert, zijn die in verband met den handel en het proletariaat. Een inkoop kan van zelfsprekend wegens het kostbaar vervoer niet zoo gunstig gedaan worden op St.Nicolaas, als in de stad en waar het een gewaagd traject is, naar de stad te gaan, ziet de Maatschappij zich ertoe gedwongen tot gerievelijkheid en het bevoordeelen van haar personeel, zelf op groote schaal te importeeren. De passage naar St.Nicolaas kost f.1.25, dus een werkman uit de andere districten, die op St.Nicolaas wil werken en iederen

37

avond thuis terugkeeren,zou aan passage iederen dag moeten betalen f.2.50,wil hij ter voorkoming hiervan daar blijven,komt het op hetzelfde neer,want St.Nicolaas is de duurste plaats op de heele wereld,geloof ik en zou hij niet minder aan eten moeten besteden.
Op een goeden weg tusschen St.Nicolaas-Stad wordt niet meer besteed dan 15 minuten,terwijl thans niet minder dan een uur met al de eraan verbonden risico,over genomen wordt.De tegenwoordige onhygienische, wanordelijke consentratie van levensgedoe op St.Nicolaas,waarover de fiscus noch het gezag voldoende controle kan houden,zou verbeterd kunnen worden,door een afstand van 15 minuten rijden naar de stad,ten bate van de stoffelijke,zedelijke en sociale belangen van dit eiland.
Resumeerend,het langer dralen met het aanleggen van een degelijken weg, een schijn bezuiniging is,waarvan de wijsheid en verstandig beleid ver afblijft.
Mijnheer de Voorzitter,wij dienen dus onversaagd ernaar te streven de benoodigde gelden te krijgen en wanneer wij naar medewerking uitzien, kunnen wij reeds rekenen met die van den Gouverneur,den Gezaghebber en meerdere leden van den Kolonialen Raad.Van dit college ontbreken wij nog de adhesie van 5 leden,om tot een oplossing te geraken in deze zoo gewichtige zaak.Zoowel uit de aan Zijne Excellentie ingediende twee requesten,alsmede uit deze notulen zal het die leden duidelijk blijken de strikte noodzakelijkheid van dien weg.En waar ons enkel hunne medewerking ontbreken,wil ik van deze plaats rechtstreeks op hen een beroep doen,niet alleen namens mijn mede-landgenooten,maar tevens uit die van meerdere Curacaonaars op Aruba en ook op Curacao zelf wiens belangen in nauw verband staan met dezen verkeersweg.

Bij de rondvraag zegt het lid Eman,dat hij nog hier en daar eenige wantoestanden bemerkt heeft,en waarover hij zou wenschen te spreken, maar dat hij zich daarvoor nog niet voorbereid heeft en stelt zich voor,in een volgende zitting daarover te spreken.

De Voorzitter hierop aan het woord doet de toezegging aan het lid Eman dat hij binnenkort over zalgaan tot het bijeen roepen van een vergadering en wel met het doel een suppletoire begrooting voor het dienstjaar 1930 aan de goedkeuring van dezen Raad te onderwerpen,in welke zitting het lid Eman dan de gelegenheid zal hebben over die wantoestanden te spreken.

Niemand meer het woord verlangende,sluit de Voorzitter de vergadering met een kort woord van dank aan het lid Eman voor zijne opkomst en aan het publiek voor hunne belangstelling.

Aldus voorgelezen,goedgekeurd en gearresteerd in de Vergadering van Vrijdag den 15n November 1929.

De Voorzitter
(get) Wagemaker

De Landaar
(get) J.H.Eman

De Secretaris
(get) H.Oduber.

Voor afschrift
De Secretaris,

H.Oduber

38

Vergadering van den Raad van Politie op Vrijdag den 15n November 1929

aanvang 8 uur des avonds.

Tegenwoordig de heeren:
I.Wagemaker,Gezaghebber-Voorzitter
J.H.Eman,lid en
H.Oduber,Secretaris,en later J.R.Arends,lid.

De Voorzitter opent de vergadering en heet den Raad en het in groote getale aanwezig publiek welkom.

Op verzoek van den Voorzitter leest de Secretaris de notulen van de vorige vergadering voor welke daarna worden gearresteerd.

De Voorzitter verzoekt daarop den Secretaris de ingekomen stukken, onder welke een brief van Dr.J.R.Arends,waarbij deze verklaart zijne benoeming tot Landraad aan te nemen,voor te lezen.Na voorlezing van genoemde stukken en onderzoek van de geloofsbrieven van het nieuwe lid J.R.Arends,wordt deze toegelaten,waarop de Voorzitter het woord neemt en het nieuwe lid van harte welkom heet in den Raad,Spreker memoreert dat hij in de laatste vergadering van dit college zijn vreugde uitgesproken heeft over het feit dat er een groeiende belangstelling valt waar te nemen onder de burgerij voor publieke zaken.Deze vreugde culmineerde toen hij de buitengewone belangstelling zag bij de laatste gehouden verkiezing.Spreker ziet daarin een teeken van kracht en economischen groei.Aruba,volgt spreker,kan er wel bij varen als de interesse van het publiek levendig blijft,daarom noodigt hij de ingezetenen aan deze belangstelling bij voortduring te blijven toonen en eendrachtig samen te werken,want immers: "Eendracht maakt macht".En door steeds eendrachtig te zijn kan het doel bereikt worden n.l.dat Aruba een belangrijk deel zal worden van Groot Nederland.Nadat het lid Arends den voorgeschreven eed in handen van den Voorzitter afgelegd had,vroeg het lid Eman het woord en zeide.

Mijnheer de Voorzitter!

De intrede van Dr.Arends in den Raad van Politie is in velerlei opzichten toe te juichen.Hiermee is bereikt dat de Raad weer voltallig is. Thans kan de Raad met meer kracht zijn stem doen hooren.Als het algemeen belang steeds voor oogen gehouden wordt en eendrachtig samengewerkt wordt,zal veel bereikt kunnen worden.Het is echter niet noodig om het elkaar steeds naar den zin te willen maken,elkaar na te praten en in elkaars kielzog te varen.Noodig is het wisselen van gedachten om daaruit conclussies te trekken tot belang van het algemeen;spreker heet ook van zijn kant den nieuwen landraad hartelijk welkom.

Daarna verkrijgt het lid Arends het woord en zegt als volgt:

Mijnheer de Voorzitter,geachte lid Eman!

Het zij mij vergund bij mijn eerste intrede te midden van Uw college in de eerste plaats mijn dank uit te brengen voor de hartelijke woorden zoo juist door U gesproken.Ik van mijn kant hoop,dat er in dit college steeds zal heerschen een geest van nauwe samenwerking in het belang van dit eiland en zijne ingezetenen,die mij de eer hebben aangedaan,mij als hun vertrouwsman en vertegenwoordiger hier in Uw midden te brengen.Ik hoop in staat te zijn,mijn volk te toonen,dat ik dat vertrouwen waardig ben door mijn algeheele medewerking te verleenen waar het noodig zal zijn om Aruba te brengen op de plaats waar het behoort te staan,om Aruba te maken onafhankelijk,in dien zin,dat het inplaats van een lastpost voor het moederland,in de toekomst zal blijken te zijn een parel aan de Nederlandschen kroon.Een feit is het,dat Aruba een toekomst heeft,waarvan wij vroeg of laat de vruchten zullen plukken; wanneer door goed beleid en wijs bestuur Aruba tot bloei geacht wordt. Om tot dat doel te geraken moeten wij uit onze oogen kijken en op onze hoede zijn.Aruba is van een onbeduidende stip in de Caraibische zee thans geworden een door de heele wereld bekende plaats,waarnaar zeker velen met begeerige oogen zitten te kijken.Daarom zeg ik,moeten wij op onze hoede zijn.Wij moeten onze fouten en tekortkomingen onder de oogen zien en ons niet door eigen belang,sympathie,antipathie of anderszins laten weerhouden dingen te zeggen die in het belang van het eiland moeten gezegd worden.Daarom mocht het wel eens noodig blijken hier in dit college feiten aan te halen of waarheden te openbaren die hard zouden kunnen klinken in de ooren van anderen,ik zal niet nalaten te zeggen wanneer de belangen van het eiland zulks eischen.Bij voorbaat echter wil ik hier verklaren dat het in mijne bedoeling ligt dit slechts in de strict noodzakelijke gevallen te doen en dat ik hoop dat alle discussies in dit college steeds zoo vriendschappelijk mogelijk zullen gevoerd worden en de toon en geest die hier zullen heerschen altijd zullen zijn een toon en geest van aangenaam onderling overleg en cooperatie.

Dit is een conditio sine que non,voor ons om tot groei en bloei en tot een zegen voor zijne ingezetenen.Er zijn tal van wantoestanden,die hier verdwijnen moeten,te veel om op te noemen.Ik wil op dit oogenblik niet hierover uitweiden maar deze slechts even aanstippen en hoop bij de rondvraag gelegenheid te krijgen voor een meer gedetailleerde bespreking.De toestanden die dringend om verbetering vragen zijn dan: Hygiene,met als voornaam onderdeel drinkwatervoorziening;Ambulante kooplieden,die hier schatten weghalen zonder dat het eiland er eenig voordeel van geniet;Verkeersregeling,die naar ik hoop met de komst van een goede politie wel in de juiste baan geleid zal worden.Verder nog:Aanvulling vacature tweede notaris,draadloos station,dure openbare werken,havenwerken,steiger,enz,enz.

Ik weet,mijnheer de Voorzitter,dat reeds vele van deze toestanden Uw aandacht hebben en hoop dat het U gegeven moge zijn alle tot een goede oplossing te brengen.Mijnheer de Voorzitter,ik dank U,ik heb gezegd.

Daarna neemt de Voorzitter het woord en deelt mede dat deze vergadering bijeengeroepen was ter behandeling van de suppletoire begrooting 1930 en stelt voor deze artikelsgewijze te behandelen.De eerste vier punten worden zonder noemenswaardige discussie en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij punt 5 n.l.Straatverlichting geeft de Voorzitter de volgende toelichting.In Oranjestad zijn er maar 53 lampen voor straatverlichting dit aantal moet vermeerderd worden.Om paraat te zijn voor het geval de electrice centrale uitgebreid wordt,is deze verhooging ad f.3600.- aangevraagd.

Het lid Arends het woord verkrijgende vraagt den Voorzitter of er iets bekend is dat er in de naaste toekomst kans is op een behoorlijke lichtvoorziening,waarop de Voorzitter antwoordt dat de eigenaar van de centrale eenigen tijd geleden plannen opgevat heeft tot verbetering van de lichtvoorziening.Voor zoover hem bekend zijn deze plannen nog steeds actief loopend.De opzet eischt echter belangrijke studie.Hoe het eind van deze plannen zal zijn,weet spreker niet,doch hij wil paraat zijn en alvast de noodige gelden uit trekken.

Ook deze post wordt daarop zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Daarna komt in behandeling de post de nieuwe verbindingsweg Oranjestad-St.Nicolaas.De Voorzitter geeft de volgende inleiding:

Van alle belanghebbenden heeft het Bestuur klachten moeten hooren omtrent den slechten toestand van den bestaanden weg.Spreker heeft den Raad van Politie bijeengeroepen en de noodige voorstellen aan den Gouverneur gedaan.Het antwoord van Zijne Excellentie was dat deze kwestie niet zoo maar in eens kon worden opgelost,dat er f.100.000.- beschikbaar gesteld werd voor herstel van den weg en tevens werd gevraagd om nadere inlichtingen omtrent de geschatte kosten van herstel van den ouden weg.Spreker heeft zich toen rechtstreeks in verbinding gesteld met den landraad Eman en heeft toen de heele weg aan een critisch onderzoek onderworpen.Het viel hem daarbij op hoeveel bochten,hellingen en obstakels van allerlei aard dezen weg heeft.Het werd hem duidelijk dat er een meer practische en economische verbinding noodig was.Toen deze kwestie weer opkwam heeft spreker gezocht naar een trace.De uitkomsten waren verrassend.Het bleek hem dat er een goede weg gebouwd kan worden,welke in alle opzichten beter zal zijn dan de bestaande. Spreker toont de vergadering aan de hand van een schetskaart het verschil tusschen den ouden en den nieuwen weg aan.De nieuwe weg zal recht zijn,zonder obstakels en zal bovendien dit voordeel hebben,vooral uit strategisch oogpunt dat hij op alle punten uitzicht biedt op de verschillende baaien langs dit gedeelte van de kust.De aanleg van dezen nieuwen weg zal goedkooper zijn dan herstel van den ouden slechteren weg,n.l.f.237.000 goedkooper.Een groot gedeelte van den nieuwen weg zal over vlakke klippen loopen.Deze nieuwe weg zal een hoofdweg worden,waarop verschillende zijwegen getrokken kunnen worden n.l. naar Santa Cruz etc.Spreker stelt zich voor in 5 a 6 jaren een geheel wegennet te krijgen op Aruba,een kustweg met verschillende zijwegen. Spreker memoreert dat de handel veel belang heeft bij een goede verbinding met San Nicolaas zooals de geprojeteerde weg,die veel korter, aangenamer en goedkooper zal zijn dan de oude en bovendien technisch veel beter.Het belang van de bevolking verzet zich tegen reparatie van den ouden weg,zonder meer.

Het lid Eman het woord verkrijgende zegt:

De noodzakelijkheid van deze weg is reeds ten volle geconstateerd. Het staat vast dat een goede verbinding tusschen San Nicolaas en Oran-

jestad van zeer groot belang is voor den handel,niet alleen van hier, doch ook van Curacao.Een verbetering van den ouden bestaanden weg zou m.i.te kostbaar zijn.Het is echter jammer,dat waar dezen weg gebouwd wordt in hoofdzaak om aan de Petr.Maatschappij en den handel tegemoet te komen,die Maatschappij een Commisariaat er op na houdt, waardoor de handel in een kwijnenden toestand gebracht is geworden. Waar ik weet dat het doel van dezen weg is om den handel alhier te doen opleven en waar uit een onderhoud met de directeur der Maatschappij den indruk gekregen heb dat deze nog groote plannen heeft tot uitbreiding harer Commisariaat en zij geen positieve belofte wilede geven, haar zaken in de naaste toekomst te zullen inkrimpen,zou ik U,mijnheer de Voorzitter,willen voorstellen de verdere behandeling van deze kwestie,welke van zoo groote belang voor ons allen is,tijdelijk uit te stellen totdat wij tot een oplossing daarover gekomen zijn.
Het lid Arends het woord verkrijgende zegt:

Persoonlijk was spreker tegen den aanleg van een nieuwen weg, doch later werd hij bekeerd tot het inzicht van den Voorzitter en ging toen veel voelen voor diens plannen tot verkrijging van een geheel wegennet over het eiland.Doch intusschen zijn er moeilijkheden gekomen die hem ertoe brengen zijn stem niet aan den nieuwen weg te geven.De handel op Aruba is hard achteruit gegaan sedert de oprichting van het Commisariaat der Pan Am.Spreker heeft met zijn collega Eman een bespreking gehad met den directeur van de Lago en de Pan Am.Dit onderhoud heeft geen tastbare resultaten opgeleverd,aangezien de heeren van de Pan Am geen concrete garantie gegeven hebben dat de Maatschappij de zaken van het Commisariaat zou inkrimpen.Om deze reden voelt spreker zich niet verantwoord voor den nieuwen weg te stemmen.Deze weg was in den beginne gevraagd in het belang van den handel,doch spreker denkt dat zooals de zaken nu staan de nieuwe weg nog meer funest zal zijn voor den handel te Oranjestad.De Vice-president van de Pan Am wordt hier binnenkort verwacht.Spreker zou daarom willen voorstellen de beslissing in deze nog eenigen tijd,zeg twee weken,uit te stellen.

De Voorzitter zegt in antwoord op het door de beide leden gesprokene dat hij eveneens een onderhoud met den directeur van de Pan Am heeft gehad,waarbij hij erop gewezen heeft dat de komst van de Maatschappij op Aruba haar zekere zedelijke verplichtingen oplegt jegens de bevolking.De door de Maatschappij alhier gebrachte geldrouleering heeft tengevolge gehad dat de standaardmunt met 150% verhoogd is. De Amerikanen rekenen in dollars terwijl voor de Arubaansche bevolking nog steeds de gulden munteenheid is.Waar nu de dollar den gulden in het dagelijkesch leven vervangt,heeft dit tengevolge dat iedereen zijn uitgaven naar die munteenheid heeft te regelen en de prijzen der goederen daarnaar worden geregeld.
Genoemde heer verklaarde aan het eind der bespreking,genegen te zijn de stock van de Maatschappij's winkel in te krimpen naarmate de goederenvoorraad bij den handel te Oranjestad zich uitbreidt en zulks tot de stock in haar winkel zal zijn teruggebracht tot die de eerste levensbehoefte.De huidige toestand zou te wijten zijn aan het feit dat de winkels te Oranjestad bepaalde artikelen,waarop de Amerikanen zeer gesteld zijn,niet voorhanden hebben.Indien de vertoogen van den handel niet helpen,dan kan men zich altijd nog wenden tot het hoofdkantoor in New York.Echter mag deze aangelegenheid niet vastgekoppeld worden aan de kwestie van den nieuwen weg.Afgescheiden van de vraag of er tegemoet gekomen zal worden aan de verlangens van den handel, blijft een goed wegennet noodzakelijk.En ten slotte heeft de Pan Am eveneens recht op een goede verbindingsweg met Oranjestad,daar deze Maatschappij ook bijdraagt aan de koloniale belastingen.Met moet de zaak niet te donker inzien.De nieuwe weg zal zeer zeker verbetering in de bestaanden toestand brengen.Spreker wijst op hetgeen hij in Oost Indie gezien heeft.Een oliemaatschappij had een bloeiende nederzetting ongeveer 9 K.M. van Palembang verwijderd,voorzien van alle comfort;er was daar een prachtig clubgebouw enz.Toen kwam er een geasphalteerde weg,die de nederzetting verbond met Palembang.Wat gebeurde er toen? De employees lieten hun gerieflijke societeit links liggen en gingen naar het dure Palembang wanneer ze eens uit wilden gaan.Zoo zal het ook hier zijn.De mensch wil nu eenmaal graag zoo nu en dan er tusschen uit wezen,wil wel eens wat anders zien dan aale dag al is dit ook slechter.Men moet ook niet vergeten dat Oranjestad thans nog op haar minimum is en heelemaal nog geen atracties heeft.Op den duur zullen hier echter ontspanningsgelegenheden komen,zwembad,hotel etc.Palmbeach bezit een strand en badgelegenheid,volgens een kenner van deze streken,zoo prachtig als nergens anders in West Indie.Er zijn hier dus mogelijkheden.Concurrentie tegen de "Store" te San Nicolaas is onmogelijk. De handel te [illegible]

41

De handel te Oranjestad zal het daarom langs bovenaangegeven weg moeten zoeken. Spreker vervolgt en zegt dat er op begrooting een som gelds is uitgetrokken voor een nieuwen weg. Als de Raad dezen weg niet dankbaar accepteert, deze weg, waarvoor zooveel gestreden is moeten worden, dan zal de uitwerking op Curacao allerfunest zijn. Dit zou een zeer gevaarlijk experiment zijn. De kwestie tusschen handel en Commissariaat staat en valt niet met den aanleg van een nieuwen weg. Er is nu een Kamer van Koophandel hier. Voor haar is in deze al aanstonds een taak weggelegd.
Spreker gelooft niet dat er gedurende de eerste drie jaren sprake zal kunnen zijn van geregelde toestanden. De huidige tijd is er een van groei Men moet elk oogenblik op zijn quivive zijn, zelfs in tijden van schijnbare stilte. Voor de samenleving alhier is verbetering van de sociale omstandigheden zeer noodig. Hoe kan er een behoorlijke handel zijn, indien er geen goeden verkeersweg is tusschen de hoofdstad en een zoo belangrijk punt als San Nicolaas, vraagt spreker. Spreker waarschuwt nog dat als er eenmaal geconstateerd is dat de Raad van Politie den nieuwen weg niet wil, deze weg voor altijd van de baan zal zijn. Spreker wekt de burgerij op tot onverslapte doorzetting van den strijd in het algemeen belang. Zonder publieke belangstelling kan een bestuursambtenaar niets tot stand brengen. Houdt daarom Uw kruit droog en het geweer bij den voet maant spreker. Tenslotte zal succes niet uitblijven.

De leden Eman en Arends verklaren ten slotte geen bezwaar te hebben tegen deze post, laatstgenoemden erbij voegende, dat hij hoopt dat door het hedenavond gesprokenen de betrokken maatschappij tot het inzicht zal zijn gekomen dat zij wel degelijk rekening te houden heeft met de rechtmatige verlangens van anderen.

Het lid Eman bij de rondvraag aan het woord vraagt den Gezaghebber-Voorzitter of hij eenig bezwaar heeft tegen de aanvulling van de vacature van een tweede notaris.

De Voorzitter hierop antwoordende zegt, dat hij niet weet hoeveel notarissen de wet voor Aruba voorschrijft.

Na eenige discussie waarbij de leden Eman en Arends het feit releveeren dat er klachten rondgaan over den tegenwoordigen notaris, die zelf in de kranten tot uiting gekomen zijn en den wensch van een deel van de bevolking vertolkten tot voorziening in deze vacature, wordt besloten deze aangelegenheid nader te overwegen.

Het lid Eman verder aan het woord zegt, dat de rooimeester van de buitendistricten ook niet voor zijn taak berekend is, daar de rooimeester van de stad hem steeds vergezellen moet, wanneer hij eenige metingen te doen heeft.

De Voorzitter hierop repliceerende zegt dat de titularis eenigen tijd geleden zijn onslag bij hem ingediend heeft, maar op zijn, Gezaghebber-Voorzitters aandringen die post is blijven bekleeden en zegt verder, dat hij zoowel deze zaak als de kwestie van den Hypotheekbewaarder met den Gouverneur opgenomen heeft en hoopt, dat binnenkort een oplossing te vinden is.

Het lid Eman vraagt of de Voorzitter denkt dat met de voorgestelde uitbreiding van het personeel op het Postkantoor, de dienst er door meer coulant zou worden, waarop de Voorzitter antwoordende zegt, dat dit niet zoo zeer aan het personael gelegen is als wel aan de bekrompenheid van het lokaal, dat niet voldoende ruimte biedt voor wat daar afgehandeld moet worden.

Het lid Arends aan het woord zegt dat er klachten te over zijn, over ons radiostation, dat niet meer aan de eischen voldoet, daar hetgeen behoorlijke verbinding met Curacao krijgen kan, doordat het te zwak is, waardoor het niet hoorbaar is tusschen al de sterkere stations hier in den omtrek; dat dit veel nadeel aan den handel berokkent.

De Voorzitter hierop repliceerende zegt dat hij dit punt reeds met den Gouverneur opgenomen heeft en dat hij getracht heeft een kortegolfstation voor Aruba te krijgen, waardoo een kleine f.15000.- meer in de kas van het eiland zou kunnen vloeien als telegramgelden.

In verband hiermede wordt besloten een post groot f.2400.- op de begrooting te brengen ter aanschaffing van de noodige toestellen tot het omzetten van ons tegenwoordig radiostation in een kortegolfstation.

Het lid Arends zegt dat hij met genoegen gezien heeft dat er op de Suppletoire Begrooting f.10000.- uitgetrokken is voor schoonmaken en uitdiepen van tankies en openbare putten en zegt verder dat er verscheidene dingen zijn die aan controle dienen onderworpen te worden en noemde met name de limonadefabrieken, broodbakkerijen, vischventen enz. Hij zegt verder ook dat de ambulante kooplieden groote schade aan den

handel berokkenen,daar zij voor een paar maanden of weken hier blijven en er weer uittrekken met een vetten buidel,zonder dat de fiscus er eenig voordeel van heeft;spreker weet dat er hiertegen door het Gouvernement niets te beginnen is,hij wil alleen de aandacht van het bestuur hierop vestigen.En spreekt verder van het verkeer en zegt dat nu er eenige militaire-politie (opgeleide) hier gekomen zijn,hij hoopt dat het dezen gelukken moge het verkeer goed te regelen.Spreker komt nu terug op de openbare werken en drukt zijn bevreemding uit dat er bij het aanleggen van wegen geen enkel Arubiaan als voorman geemployeerd is en verder dat hij meermalen gezien heeft dat steenen naast den nieuw aan te leggen weg neer worden gegooid in groote hoeveelheid dan voor het aanleggen daarvan noodig zijn en dat deze steenen na het beeindigen dier weg weer naar elders vervoerd worden,waarbij de kosten zeker verhoogd worden en verder dat hij bij den aanbouw van de nieuwe gevangenis opgemerkt heeft,dat er op een andere wijze gewerkt wordt dan hier de gewoonte is;dat volgens hem duurder uitkomt.Hij spreekt hier als leek.

De Voorzitter hierop aan het woord zegt dat de voorlui die aan de wegen werkzaam zijn,skilled labourers zijn,die waterpassen en andere instrumenten hanteeren kunnen en dat hij het in den beginne ook met Arubiaansche voorlui beproefd heeft maar dat de arbeiders hiertegen waren,zij ontvangen niet gaarne orders van hun gelijken,terwijl hij moet opmerken dat het Arubiaansche werkvolk hem buitengewoon goed is gebleken te zijn.En stelt verder den technicus van der Heide,mede aanwezig ter vergadering,in de gelegenheid de andere vraag van het lid Arends te beantwoorden.

Deze aan het woord zegt dat hier gewerkt wordt naar reeds opgemaakte plannen van het Dep.v.Openb.Werken op Curacao en volgens diens aanwijzingen,dat die werken in schijn duur zijn maar in de practijk goedkooper uitkomen dan op andere werkwijze.

Het lid Eman:Mijnheer de Voorzitter!

U heeft onlangs gereleveerd een zinsnede uit een artikel uit "La Union" waarin Uw bestuur als autocratischvwordt betiteld,maar m.i. zijn Uw gevoelens zeer democratisch,in voormeld artikel staat ook dat de Landraden voor "Spek en booneb" zijn,maar ik meen vanavond genoeg getoond te hebben dat zulks niet waar is en moet nog het feit aanstippen dat de wetsbepalingen die voor tientallen van jaren onder het vorig autocratisch bestuur niet in werking waren,onder het tegenwoordig bestuur tot hun recht zijn gekomen.

Niets meer te behandelen hebbende en niemand meer het woord verlangende,sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen,goedgekeurd en gearresteerd in de Vergadering van Maandag den 30n December 1929.

De Voorzitter,
'get) Wagemaker

De Landraden
(get)J.H.Eman
(get)J.R.Arends

De Secretaris
(get) H.Oduber.

Voor afschrift
De Secretaris,

J. Oduber

Vergadering van den Raad van Politie op Maandag den 30n December 1929

aanvang 8 uur 's avonds.

Tegenwoordig de heeren:
I. Wagemaker, Gezaghebber-Voorzitter,
J.H. Eman en Dr. J.R. Arends, leden en
H. Oduber, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en nadat deze den Secretaris in de gelegenheid stelt om de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd gearresteerd worden, zegt hij dat deze vergadering belegd is om de begrooting van uitgaven voor het jaar 1931 in behandeling te nemen, en vraagt den leden of alvorens hiertoe over te gaan, zij in eene algemeene beschouwing wenschen te treden.

Waarop het lid Eman een kort woord voert, sprekende over de verkeersregeling, die volgens hem nog niet in de juiste banen gelegd is.

De Voorzitter hierop repliceerende zegt, dat er nog steeds daaraan gewerkt wordt en dat hij hoopt, dat het verkeer binnenkort geheel geregeld zal zijn, dat men bezig is de verschillende borden die op aangewezen plaatsen komen moeten, te maken.

Het lid Eman spreekt verder over het radiostation en zegt dat hij vernomen heeft dat de toestellen op Curacao zelf in elkaar gezet worden en dat hij het betwijfeld of de verbetering die het Gouvernement zich voorstelt hierin te brengen, wel een vooruitgang zal blijken te zijn wanneer dat met gerepareerde toestellen moet geschieden.

Het lid Arends merkt hierbij op dat z.i. wij niet bevreesd hoeven te zijn, daar het zeker is dat wanneer wij een kortegolfstation krijgen, het zeker een verbetering zal zijn. Al worden de toestellen in Curacao in elkaar gezet, dat neemt niet weg dat zij even goed zullen voldoen. Het feit dat we het systeem van lange golf in kortegolf omzetten, beteekent op zich zelf reeds een verbetering.

Waarna wordt overgegaan tot het artikelsgewijze behandelen van de begrooting, die zonder hoofdelijke stemming, na eene korte discussie op eenige punten, in haar geheel wordt aangenomen.

Het lid Eman neemt bij het eerste punt van de Begrooting het woord en zegt dat de heer Wagemaker uit kieschheid niet zelf wil overgaan tot het aanvragen van eene salarisverhooging, maar naar sprekers inzien is de betrekking van Gezaghebber een zeer verantwoordelijke betrekking en dat om het prestige van den Gezaghebber hoog te houden, deze aanzienlijke uitgaven heeft; spreker kan zich nog best herinneren, dat hij niet lang geleden reeds geprotesteerd heeft tegen het aanstellen van goedkoope Gezaghebbers en stelt daarom voor om deze post te verhoogen tot f.12000.-; verder zegt spreker dat hij ook voor eene verhooging over de geheele linie is, want z.i. drukt de duurte van het leven ook op de overige ambtenaren, daar de verhooging van traktementen geen gelijken tred met de verhooging van de levensstandaard op het eiland heeft gehouden, hij stelt daarom voor, aangezien de salarissen der ambtenaren bij verordening zijn vastgesteld en de Raad geen bevoegdheid heeft om daaraan te tornen, om de ambtenaren eene verhooging toe te kennen bij wijze van een extra periodieke verhooging.

Zoowel de Voorzitter als het lid Arends gaan met deze voorstellen accoord.

Bij de bespreking van art. 17a, stelt het lid Eman voor om de telegrambestellers ieder een maandloon van f.100.- te geven.

Het lid Arends zegt dat hij hiermee niet accoord gaat, en zegt verder dat het rondbrengen van telegrammen niet zoo'n verantwoordelijk werk is, dat z.i. met een maandloon van f.75.- volstaan kan worden, welk voorstel aangenomen wordt.

Bij de bespreking van art. 29, wordt na een korte discussie besloten het salaris van twee opzichters bij den reinigingsdienst te stellen op f.225.- 's maands per man.

Bij de bespreking van art. 35a, onderhoud van landsgebouwen enz., stelt het lid Arends de vraag, welke de ambtenaren zijn die nog gebruik maken van de pasangrahan, welke vraag door den Voorzitter wordt toegelicht. Op een andere vraag van het lid Arends omtrent het niet gebruik maken van de pasangrahan door sommige Gouvernementsambtenaren, tengevolge van vrij hooge logeerkosten, geeft de Voorzitter eene uiteenzetting, er op neer komende dat verzorging van gebouw en logeergasten niet voor lager tarief kan geschieden tengevolge van de hooge prijzen der levensmiddelen. Overigens wijst de Voorzitter erop, dat hoewel hij de gestelde vragen hiermede heeft beantwoord, dat onderwerp buiten de bevoegdheid van den Raad ligt, daar dat uitsluitend den bestuursdienst

44

aangaat.

Na de behandeling der begrooting neemt het lid Eman het woord en zegt dat hij kort geleden een reis naar Curacao gemaakt heeft en dat hij in gesprekken met meerdere leden van den Kolonialen Raad den indruk heeft gekregen, dat dezen in een goede stemming zijn en Aruba niet zullen weigeren watvvoor hare vooruitgang noodig geacht mocht worden.

Bij de rondvraag neemt het lid Arends het woord en zegt dat verschillende personen bij hem zijn geweest om zich te beklagen over het optreden van de militairen die op Savonet met politiedienst belast zijn. Dit laat veel te wenschen over. Er is reeds meermalen voorgekomen dat de menschen door deze militairen mishandeld zijn geworden. Hem is zelf bekend dat er tegen een van deze militairen een aanklacht is ingediend, wegens het wederrechtelijk binnentreden van de woning van een particulier, die in zijn huis werd gearresteerd en door de militairen mishandeld Hij zegt niet te weten wat de Ambtenaar van hey Openbaar Ministerie van plan is te doen, doch hij hoppt dat deze zaak evenals ieder andere volgens de wet zal worden behandeld, immers ook de politiedienaren vallen onder de wet. Hij deelt verder nog een geval mede, dat de militairen wederrechtelijk in het middernachtelijk uur een woning zijn binnengedrongen waar de vrouwelijke bewoners in nachtcostume lagen te slapen. Verder een geval van recenten datum, waarbij de boschwachter van Savonet gewond werd. Hij oordeelt het daarom noodig hier officieel tegen dergelijke misstanden te protesteeren. Wanneer de burger in zijn eigen woning niet meer veilig is, dan weet hij niet waar het einde zal zijn. Hij zegt met de Engelschen mede: "My house is my castle".

De Voorzitter repliceerende zegt, dat het eerste geval hem bekend is en dat recht gedaan zal worden. Wat het laatste geval betreft, zegt hij, heeft de betrokken persoon op Kerstdag te diep in het glaasje gekeken. Een chauffeur ging toen bij de politie assistentie vragen daar de bedoelde persoon tegen zijn autó stond te leunen en niet weg wilde gaan; dat hij toen gearresteerd is geworden en ter ontnuchtering naar de politiewacht is overgebracht, het is hem echter niet bekend dat bedoelde persoon toen door de militairen mishandeld is geworden, althans hij heeft een andere voorstelling van de zaak gekregen. Wat het tweede en derde geval betreft, wil hij opmerken dat de politie terzake voldoende zijn geinstrueerd en dat over het algemeen het tegenwoordig corps op loffelijke wijze zijn diensten verricht, waarbij hij hulde brengt aan den Luitenant Weyerman voor diens leiding. Overigens waarschuwt spreker voor overbrenging van dergelijke klachten aangezie die uitsluitend komen van den kant die meermalen met de politie in aanraking komt. De man door wie de klacht omtrent mishandeling is ingediend, kent hij persoonlijk en heeft met dezen zelf zeer onaangename ervaringen opgedaan.

Het lid Eman hierop aan het woord zegt, dat hij voor de vermeerdering van de politiesterkte moet aandringen, daar zelf vreedzame burgers niet meer veilig zijn op straat, hiervan heeft hij persoonlijke ondervinding opgedaan, bewerende dat er ook onder de voor fatsoenlijk stand passeerenden zijn, die erop uit zijn, kwaadaardigheden uit te voeren.

Daarna wordt nog even aangeroerd de kwestie vacature een tweede notaris, rooimeester, het verleenen van credieten aan de handelaren alhier van accijnzen en invoerrechten, het verstrekken van uniformen aan de leden van de Weerbaarheidskorps.

De Voorzitter sloot zich bij de leden aan en verklaarde zijne medewerking te zullen verleenen.

Niemand meer het woord verlangende en niets meer te verhandelen zijnde, sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de Vergadering van Maandag den 10n Februari 1930.

De Voorzitter,
(get) Wagemaker

De Landraden
(get) J.H.Eman
(get) J.R.Arends

De Secretaris
(get) H.Oduber.

bVoor afschrift
De Secretaris

H. Oduber

45

Opgave van hypotheken en eigendomsovergangen op Aruba gedurende het jaar 1929.

Op ulto December 1928 bedroegen de gevestigde hypotheken		134		285424.89
Bygekomen tot en met ulto December 1929				
Tegen (onbekende)	1		4000.-	
" 6%	2		14000.-	
" 8%	6		24200.-	
" 9%	1		1000.-	
" 9.6%	8		13500.-	
" 12%	1		400.-	
		19		57100.-
		153		342524.89
Doorgehaald tot en met ulto December 1929				
Tegen 5%	1		1000.-	
" 8%	3		3550.-	
" 8.4%	4		5700.-	
" 9%	2		3500.-	
" 9.6%	10		10800.-	
" 10.8%	2		700.-	
" 12%	9	31	1260.-	26510.-
		122		316014.89

Gedurende het jaar 1929 werden 118 verschillende akten overgeschreven.

Aruba, den 15n Februari 1930.
De Hypotheekbewaarder.
J. Oduber

Eiland Aruba

Bijlage 8.

Overzicht

van de verhuurde terreinen op Aruba.

District	Getal perceelen op 31 December 1928	Bijgekomen in 1929	Afgegaan in 1929	Getal perceelen op 31 December 1929	Hoe omheind				Onder welke voorwaarden en bepalingen in huur afgestaan.	
					Goed	Tamelijk goed	Slecht	In het geheel niet	Oude	Nieuwe
1°, 2°, 3°, 4°.	1906	226	84	2048	540	1199	114	195	303	1745

226 huurverk.
84 overdr. – 123 Stukken.
60 nieuw v woningb
63 " " landb

Aruba, 3 Februari 1930.
De Gezaghebber,
Wagemaker

47

Eiland Aruba.

Bijlage 9.

Verdeeling der perceelen naar de oppervlakte.

Districten	Getal perceelen	Tot 0.25 H.A.	Tot 0.50 H.A.	Tot 1 H.A.	Tot 2 H.A.	Tot 3 H.A.	Tot 4 H.A.	Tot 5 H.A.	Grooter dan 5 H.A.
1e, 2e, 3e en 4e district	2048	368	75	381	616	291	131	68	118

Aruba, 3 Februari 1930.
De Gezaghebber,
Wagemaker

226
123
103

48

Eiland Aruba. Jaar 1929.

Staat van in het Jaar 1929 aangekomen en vertrokken tankbooten op Aruba met vermelding van hun inhoud in Reg. ton Netto en de hoeveelheid aan en uitgevoerde oliën in K.G.

Ingevoerd.

Lago oil & Tr. Co Ltd.

1933 tankbooten,	Netto Reg: ton	2.465.576
Ruwe olie,	4904.586.938	K.G.
Stookolie,	38.736.830	-"-
Gasolie,	191.500	-"-
Kerosine,	77.200	L.
Gasoline,	18.010.775	-"-
	4961603243	

Arend Petr: Maatschappij

397 tankbooten,	Netto Reg: ton	517.319.
Ruwe olie,	1019.070.470	K.G.
Gasolie,	118.037.899	-"-

Uitgevoerd

Lago oil & Tr. Co Ltd.

459 tankbooten,	Netto Reg: ton	1.813.384
Ruwe olie,	1.894.875.931.	K.G.
Stookolie,	2.697.539.637.	-"-
Kerosine,	10.368.354	L.
Gasoline,	340.219.542	L.
Diesel olie,	6.473.190	K.G.
	4949476654	

Arend Petr: Maatschappij

93 tankbooten,	Netto Reg: ton	538.758.
Stookolie,	945.462.759	K.G.
Gasolie,	60.632.800	-"-
Gasoline,	41.252.626	L.

1933
397
459
93
2882
2882
5764

Aruba, den 6 Januari 1930.

De Ontvanger

49

[signature]

Eiland Aruba. — Jaar 1929.

Staat van in het Jaar 1929.
Aangekomen en vertrokken tankbooten op Aruba.
met vermelding van hun inhoud in Reg ton Netto
en de hoeveelheid aan en uitgevoerde oliën in K.G.

Ingevoerd

Lago oil & Tr: Co Ltd.

1933 tankbooten,	Netto Reg: ton	2.465.576.
Ruwe olie,	4904.586.938	K.G.
Stookolie,	38.736.830	"
Gasolie,	191.500	"
Kerosine,	77.200	L.
Gasoline,	18.010.775	"

Arend Petr: Maatschappij

397. tankbooten,	Netto Reg: ton	517.316
Ruwe olie,	1019.070.470.	K.G.
Gasolie,	118.037.899.	"

Uitgevoerd

Lago oil & Tr: Co Ltd.

459 tankbooten,	Netto Reg: ton	1.813.384.
Ruwe olie,	1894.875.931.	K.G.
Stookolie,	2697.539.637.	"
Kerosine,	70.368.354	L.
Gasoline,	340.219.542	L.
Diesel olie,	6.473.190	K.G.

Arend Petr: Maatschappij

93 tankbooten,	Netto Reg: ton	558.758.
Stookolie,	945.462.759	K.G.
Gasolie,	60.632.800	"
Gasoline,	41.252.626	L.

Aruba, den 6 Januari 1930

De Ontvanger

[signature]

50

C

Eiland Aruba. Jaar 1929.

Staat van het aantal in- en uitgeklaarde vaartuigen gedurende het Jaar 1929, met vermelding van hun inhoudsmaat in M³ bruto en netto

Ingeklaard.

688	Zeilschepen, met	149.829. M³ bruto	en 127.012 M³ Netto
3085	Stoomschepen - " -	28.110.927. - " - - " -	- " - 15.733.103 - " - - " -
3773			

Uitgeklaard

672	Zeilschepen; - " -	148.991. M³ bruto	- " - 126.692 - " - - " -
3079	Stoomschepen - " -	27.740.390 - " - - " -	- " - 15.950.945 - " - - " -
7524			31937752

3773
3751
7524

3085
3079
6164

Aruba, den 6 Jan: 1929.

De Ontvanger

[signature]

1933
397
459
93
2882

	St.	1e	2e	3e	4e	Samen
Gez.	1					
Ontv.	1					
adj. C.	2					
Klerks	3					
Schrijvers	6					
agenten & mil	4+20				17	
doktoren	1	1			1	
brievenbest.	1					
telegr. "	2					
seiners	3					
boschw	1	1			1	
vuurtorenw			2		1	
R.A.G.	1		1	1	1	
Dominee	1					
Opzichter	2					
[illegible]	11				10	
loodsen	1	1			2	
	61	3	3	1	33	101

37. 3. 3. 1. 16.

61 agenden

291
1 – 81
2 – 95
3 – 96
4 – 663
1226

2568
1449
2462
2414
4557
13450

2217
1368
2367
2348
3894
12254

504

(53)

504

75

40 42

1920.

	St	10	2	3	4
Gez	1				
Ontv	1				
Adj C	2				
Klerk	3				
Schrijvers	6				
agenten + mil	~~4~~ + 20				17
doktoren	1	1			1
brievenbest.	1				
telegr. best.	2				
Seiners	3				
boschwachter	1	1			1
vuurtorenw.			2		1
R K G	1		1	1	1
Dominee	1				
Opzichter	2				
Kamege	11				10
loodsen	1	1			2
t. Ambt	42	3	3	2	25
	50	3	3	1	16

15
15
20

IIIII 21k. 37

71. III 42 totaal) 5 – 73

III

1 3 vroedvrouwen
2 meiden

1 2 3
4 6

U

GELDEN GESTORT IN DE CONSIGNATIEKAS OP HET EILAND ARUBA.

Datum van Storting.	Door	Ten behoeve van	Voor een bedrag van
—	Nihil —		—

Aruba, 31 December 1929.

De Gouvernements-Ontvanger,

(get.) Plantz

54

Verzoeke deze staat
vóór of op den 10en Januari 1930
in te dienen, alsook het aantal
ingekomen, vertrokken & doorreizende passagiers

Henriquez

schepen

Staat van gevangenen gedurende het jaar 1929 in de gevangenis op Aruba opgenomen.

Namen.	Opgelegde Straffen	Datum van Opname ~~en~~ van ontslag	~~Datum~~ van Ontslag	Ouderdom	Geloofsbelijdenis	Beroep	Geboorteplaats	Ontvlucht	(Reeds) meermalen gestraft	Overleden in de gevangenis	Aanmerkingen
Benedicto Kock	5½ maanden	24 Aug. 1928	7 Febr 29	28 j	Katholiek	werkman	Aruba				mishandeling
Jose Elias Gibarte	6 "	16 Oct "	16 April 1929	22 j	"	—	Porlamar				diefstal
Charles Gilkes	6 "	17 Oct "		34	—	—	—	7 Jan.			— " —
Cajetano Frank	3 "	17 " "	15 Jan 1929	23	"		Aruba				mishandeling
Bernardo Friend	6 "	23 Nov. "		23	"	zeeman	Bonaire	1 Jan.			diefstal
1929											
Golbourne St Clair Hart	1 week	18 Febr	25 Febr	22 j. v	Katoliek	werkman	Demerara				v diefstal
Federiko Frias	5 maanden	2 Maart.	30 juli	27 j v	"	werkman	Cuba.				v "
Felix Petty	3 "	7 Maart.	5 juni	17 j. v	"	"	Haiti				v "
Prospero Losana	14 dagen	9 Maart.	23 Maart.	25 j v	"	visscher	Col:				v mishandeling
Jan Hendrik A. Eman	1 maand	20 Maart	19 April	42 j. v	Protestant	handelaar	Aruba				v Beleediging
Armando Nuñez	1 maand.	10 April	10 Mei	25 j v	"	zeeman	Peru				v mishandeling
Reginald Worrell	6 maanden	22 April	19 Oct	23 j v	"	werkman	Barbados				v diefstal
E. Alwin Clark.	6 maanden.	22 April	19 Oct:	28 j v	"	"	"				v "
Reymondo Vigaroa	6 weken	22 April	3 juni	40 j. v	Katoliek	"	Aruba				v "
Gerhard Mac Coy	2 maanden	27 April	26 juni	38 v	Protestant	"	st Vicent				v mishandeling
Jozef Foffin	1 "	27 April	27 Mei	23 j. v	"	"	"				v "
Jose D. Fuente	3 "	27 April	26 juli	22 j. v	Katoliek	Chauffeur	Col		+		{vleeschelijk gemeenschap met een minder jarige meisje
Juan C. Saldnondo.k	1 maand.	30 April	30 Mei	21 j. v	"	"	Pto Rico	(misbruik maken van vertrouwen)			
Nicolaas Maduro	6 maanden	10 augustus	1930	25 j. v	"	werkman	Aruba.				v diefstal
Clarence R. Godeth	5 "	10 "	7 januari 30	21 j. v	Protestant	"	st Eustatius				v diefstal
Dominga Eckmeyer	1 maand.	7 September	7 Oct:	26 j. v	Katoliek	waschvrouw	Aruba.				v "
Alex Gomez	6 maanden	9 "	1930	27 j. v	"	Chauffeur.	"	{overrijding v. een jongen met dood tengevolg hebbend	X		
Marius F. Esajas	2 weken	10 "	24. sept:	29 j. v	Protestant	werkman	Surin:				v mishandeling
Corneles Linch	2 "	10 "	24. "	21 j v	"	chauffeur	"				v "
Daniel J. Figuera	1 maand.	10 "	10 Oct:	24 jaar v	Katoliek	timmerman	"				v mishandeling
Cecilia Arends	1 "	11 "	11. Oct:	22 jaar v	"	Chauffeur.	Aruba	(vleeschelijk gemeenschap met een			minder jarige meisje
Fernando Frank.	10 dagen	4 "	14 sept:	46 j. v	"	werkman	"				v Beleediging
Ledonse Bruyere	4 maanden	11 sept:	9 januari 30	24 j v	"	Chauffeur	Martinique				v mishandeling
Porfilio Wouter	2 maanden	30 Oct:	19 Dec.	25 j. v	"	"	Aruba	19 Dec. - 8 jan '30 (20 dagen vrij gegeven wegens ziekte van zijn moeder) door Gez:			v mishandeling
Jack Crowe.	4 maanden	6 November	1930	30 v	"	Mecanic	Engeland.				v diefstal
Chin Wong	1 week.	9 Nov:	16 Nov:	34 j v		zeeman	China				v mishandeling
Ah Char	14 dagen	9 "	23 "	36 j. v		"	"			Smokelen v.	Opium
Emile H. Blanco	1 maand.	25 "	25 Dec	24 j v	Katoliek	Chauffeur	Aruba				v mishandeling

Opgaven omtrent de gevangenen op het eiland.

Aanwezig op 31 Dec 1928		In het jaar 1929: opgenomen		In het jaar 1929: ontslagen		Aanwezig op 31 Dec 1929	
Mannen	Vrouwen	M.	Vr	M.	Vr.	M.	Vr.
5 hiervan 2 ontvlucht.		27	1 33 26 7 2 ontvlucht 5	24 1 wegens ziekte zijner moeder zal terugkomen 9 Jan. 1930.	1 3D	5	

1929

Leeftijd der gevangenen.

beneden 15 jaren		16-20 j.		21-30 j.		31-40 j.		41-50 j.		51-60 j.		Overleden		Ontvluchten	
Mann.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr	M.	Vr	M	Vr	M	Vr	M.	Vr	M.	Vr
		1		19 4	1	4 1		3						2	

33 waarvan 2 ontvlucht

57

Ledonse Bruyere
Nicolaas Maduro
Alex Gomez
Clarence R. Godeth
Jack Crome

Porfilio Wouter

1 - 17
3 - 21
3 - 22
2 - 23
3 - 24
4 - 25
1 - 26
2 - 27
1 - 28
1 - 29
1 - 30
1 - 34
1 - 36
1 - 38
1 - 40
1 - 41
1 - 42

5 - 8

5 - 28
21 - x 2

33
27
6

Overzicht van de verhuurde terreinen op
ARUBA

District No's 1, 2, 3, 4 en 5.

Getal perceelen op 31 December 1928	1906
Bijgekomen in 1929	226
	2132
Afgegaan in 1929	84
Getal der perceelen op 31 December 1929	2048

Hoe omheind?

Goed	Tamelijk goed	Slecht	In 't geheel niet
540	1199	114	195.

Onder welke voorwaarden en bepalingen in huur afgestaan?

Oude - 303
Nieuwe - 1665
1995

Verdeeling der perceelen naar de oppervlakte?

Getal perc.	Tot 0.25 H.a.	Tot 0.50 H.a.	Tot 1 H.a.	Tot 2 H.a.	Tot 3 H.a.	Tot 4 H.a.	Tot 5 H.a.	Boven 5 H.a
2048	368	75	381	616	291	131.	68	118.

~~123 nieuwe huurovereenk~~
84 overdrachten
" nieuwe

142

368
75
381
616
291
131 ~~[illegible]~~
68
118
2048

123
60
63

226 overeenk.
84 overdrachten ~~afgegaan~~
142 nieuw
60 woningb.
82 landbouw

Opgemaakt, Aruba 31/1/30

[signature]

59

303
1519
226
1745
303
2048

Stad

1 – 180 m²

55

~~180~~

78

24

165

240

154

169

182

366

96

340

232

68

14 – 2269 m²

280

16 – 2549

Buiten Stad

1 – 100 m²

180 "

2 – 280 m²

Opgenomen in dam P. Hospitaal

Totaal aantal verpleegdagen 9745

Gouvernement:	2797	95 pat.
Particulieren	5323	435 "
A. P. M.	935	42 "
Lago	690	38 "

60

Regenval 1929.

	Stad		2e distr		3e		4e	
	mM	dagen	mM	dagen	mM	dagen	mM	dagen
Januari	38.8	8.	27	5	$24.^{5}$	2	31	4
Febr.	22.	1	12^{5}		–		6	
Mrt.	11.6	4	–		1	1	–	–
April	–	–	–		–		–	
Mei	3.	1	–		–		8	1
Juni	–	–	–		–		–	
Juli	18.	4	2	1	$3.^{5}$	1	11	1
Aug.	1.	1	–		–		–	
Sept.	38.9	5	30	4	38^{5}	2	45	1
Oct.	40.8	4	67	7	41^{5}	3	10	1
Nov.	66	7	71	10	44	6	74^{5}	6
Dec.	35.9	9	4^{5}	9	$35.^{5}$	4	87	6
Totaal	256.	44 5.	254^{5}	36	188^{5}	19	272^{5}	20

Bevolking / Geboorten / Overlijden

	Bevolking O'stad	1°d	2°d	3°d	4°d	Samen	Geboorten O'stad	1°d	2°d	3°d	4°d	Samen	Overlijden O'stad	1°d	2°d	3°d	4°d	Samen
1924.	1970.	1122.	1981.	1817.	2131.	9021.	40.	27.	70.	114.	64.	315.	34.	5	34.	36.	28.	137.
1925.	1998.	1108.	2076.	1914.	2259.	9435.	57.	43.	86.	134.	80.	400.	29.	10.	25.	35.	26.	125.
1926.	2011.	1173.	1998.	1875.	2149.	9206.	53.	27.	75.	89.	62.	306.	40.	22.	81.	127.	64.	334.
1927.	2068	1257.	2298.	2208.	2677.	10508.	51	38.	86.	82.	94.	351.	32.	16.	38.	32.	28.	146.
1928.	2277.	1368.	2367.	2318.	3894.	12224	65.	76.	118.	147.	100.	506.	39.	15	49.	37.	27	167.
1929.	2568.	1449	2462	2414	4557	13450	91.	60.	110.	126.	150.	537.	36.	9.	35.	40.	51.	171.

Regenval in m. M.

	Oranjestad 1924.	1925	1926	1927	1928 (Stad 2, 3 & 4e distr.)	1929 O'stad	1929 2°d	1929 3°d	1929 4°d
Januari	33.5.	59.	2.-	101.-	428.77	38.8	27.-	24.5	31.-
Februari	21.-	0	0	19.	10.5	2.-	12.5	—	6.-
Maart	0.	0	0	9.	34.	11.6	—	1.-	—
April	0.	0	0	79	4.5	—	—	—	—
Mei	0.	0	1.5.	4.	26.-	3.-	—	—	8.-
Juni	14.	0	3.5.	40.5.	13.5.	—	—	—	—
Juli	117.5	4	2.	3.5.	21.4	18.-	2.-	3.5	11.-
Augustus	19.	8	6.-	0.	8.-	1.-	—	—	—
September	112.	10.5.	5.	82.1	153.5	38.9.	30.-	38.5	45.-
October	143.	5.5.	25.	22.5.	10.-	40.8.	67.-	41.5	10.-
November	117.2	124.-	166.	113.-	805.3	66.-	71.-	44.-	74.5
December	167.-	24.-	104.5	120.5	376.-	35.9.	45.-	35.5	87.-
	744.2	238.	315.5.	594.1	1891.47	256.-	254.5	188.5	272.5

(1929: aantal dagen vóór)

	1924 Sterfte cijfer	1924 Levenloos	1925 Sterfte cijfer	1925 Levenloos	1926 Sterfte cijfer	1926 Levenloos	1927 Sterfte cijfer	1927 Levenloos	1928 Sterfte cijfer	1928 Levenloos	1929 Sterfte cijfer	1929 Levenloos
Januari	14	0.	14.	0	15.	0	37.	0	13.	2.	27.	1
Februari	11.	0.	10.	0	9.	1	13.	0	12.	1.	9	0
Maart	5.	3.	10.	2.	9.	2	11.	1	8.	1.	13	1
April	15.	0.	10.	2.	12.	0	4.	1	9.	1.	10	0
Mei	7.	1.	13.	1.	10	2.	17.	1	9	2	10	2
Juni	8	2.	5.	1.	17.	0	8.	0	8.	3	12.	2
Juli	13	3.	7	4.	42.	3	5	0	9.	0	13	2
Augustus	12	1.	11.	2.	58.	4	6	1	7.	2	22.	1
September	5.	1.	11.	3.	51.	3	9.	5	17.	5.	15.	5.
October	11.	2	11.	1.	40	1	4	0	22.	1	12	2
November	15.	1.	11.	4.	39	3	17.	3	14	1	12	6
December	21	0.	12	2.	32	0	15.	2.	39.	6.	16.	6
	137.	14.	125.	22.	334.	19.	146.	14	167.	25.	171.	28.

Sterfgevallen verdeeld naar de leeftijden en levenloos geboren

	beneden 1 jaar stads	1°d district	2°	3°	4°	Samen	1-4 jaar stads	1° district	2°	3°	4°	Samen
1924.	7.	2	13	14	14	50	3	2	5	3	4	17.
1925	9.	2	10	15.	12.	48	2	0	2	3	2	9
1926.	10.	3	22	26.	27.	88.	3	3	20	30.	11.	67
1927.	10.			buiten district 24		34.	2		buiten district 38			40
1928.	8.			55		63	1		11			12
1929.	9.			47		56	2		13			15.

	5-19 jaar stads	1° district	2°	3°	4°	Samen	20-64 jaar stads	1° district	2°	3°	4°	Samen
1924.	1	0	2	1	1	5	21	2	9	8	4	44.
1925	0	0	1	1	2	4	13	3	10	11.	6	43
1926.	2	0	9.	12	2	25	16	8	21.	37	10.	92
1927.	1		buiten district 2			3	14			buiten district 38		52
1928.	1		6			7	22			37		59.
1929.	2		3			5	20			51.		71.

	65 jaar of meer stads	1° district	2°	3°	4°	Samen	Levenloos stads	1° district	2°	3°	4°	Samen
1924.	3	1	7	9.	1	21	2	1	1	5	5	14
1925	5	5	2	6	3	21	7	1	7	2	5	22.
1926.	9	7.	13	19	14.	62	8	1.	3	3	4.	19.
1927.	5			buiten district 12		17	7			buiten district 7		14
1928.	6			19.		25.	8.			17		25.
1929.	3			20.		23	11.			17.		28.

Burgerlijke Stand

Geboorten 1929.

Oranjestad	M.G.	V.G.	Totaal
	293	244.	537.
	293	244	537

Omschrijving	M.G.	V.G.	Totaal
stadsdistrict	49	42	91
1e district	29.	31.	60
2e district	60.	50.	110
3e district	72	54.	126
4e district	83	67	150
	293	244.	537

Wettig	Buitenechtelijk
405	132
405	132

537

Overlijden 1929.

Oranjestad.	M.G.	V.G.	Totaal
	102.	69.	171.
	102	69.	171.

Waarvan beneden 1 jaar van

M.G.	V.G.	Totaal
36.	20.	56.

Omschrijving	M.G.	V.G.	Totaal
stadsdistrict	23	13	36
1e district	3	6	9.
2e district	16.	19.	35
3e district	26	14	40
4e district	34.	17.	51
	102	69.	171

Levenloos

M.G.	V.G.	Totaal
1	0	1
4	2	6
4	2	6
2	2	4
6	5	11
17.	11.	28.

Recapitulatie.

	Geboorten M.G.	Geboorten V.G.	Overlijden M.G.	Overlijden V.G.	Vermeerderd met M.G.	Vermeerderd met V.G.		Verminderd met M.G.	Verminderd met V.G.
stadsdistrict	49	42	23	13	26	29.	55		
1e district	29	31.	3	6	26.	25	51		
2e district	60.	50.	16.	19	44	31	75		
3e district	72	54.	26	14	46	40	86		
4e district	83	67	34.	17	49.	50	99		
	293	244	102	69	191	175	366		

Overlijden van gehuwden, enz. 1929.

Van de Overlijden	Stad	1e distr.	2e distr.	3e distr.	4e distr.	Totaal
Gehuwden	7.	2.	9.	9	11	38.
Weduwnaren	1	0.	2	3	1	7.
Weduwen	2	1	3	2.	0.	8.
	10.	3	14	14	12	53

Huwelijken 1929.

Omschrijving	stad	1e d	2e d	3e d	4e d	Totaal
	45	14.	32.	40.	60	199.

Gewettigd 22. kinderen.
Erkend 50. kinderen.

Sterfte cijfer 1929.

	Levenloos	Beneden 1 jaar.	1-4 jaar	boven 4 t/m 19 jaren	boven 19 t/m 64 jaren	boven 64 jaren	Onbekend	Totaal
In de stad	11.	9.	2	2	20	3		47.
buiten de stad	17.	47.	13.	3.	51.	20	1	152
	28.	56	15	5.	71.	23.	1.	199.

Aruba, den 1930.

63

1929

Maanden	Geboorten				Overlijden		Levenloos aangegeven	Huwelijken
	M. G.	V. G.	in echt	buiten echt	M. G.	V. G.		
Januari	25	19.	32.	12.	15 (8)	12 (5)	1	6
Februari	17	12	23	6.	5 (1)	4 (2)	0	14
Maart	17	19.	24.	12	9 (4)	4 (3)	1	4 (waarvan 1 ongeldig)
April	18	12	24.	6	8 (2)	2 (0)	0	15
Mei	19	13.	26.	6	8 (3)	2 (0)	2	17
Juni	16	14.	20	10	7 (1)	5 (0)	2	21
Juli	13	22.	26	9	9 (3)	4 (0)	2	24 (25)
Augustus	19.	12.	23	8	10 (2)	12 (3)	1	22
September	34	29.	47	16	9 (2)	6 (1)	5	14
October	33	33.	49.	17	8 (3)	4 (0)	2	22
November	39.	27.	52.	14	6 (3)	6 (3)	6	27
December.	43.	32.	59.	16.	8 (4)	8 (3)	6	13
Samen	293.	244.	405	132.	102 (36)	69 (20)	28.	199.

Ex. 2a

DIRECTIE ONDERWIJS ARUBA

LIJST VAN CIJFERS, bedoeld in de artikelen 21, lid 1, 29 lid 3, en 67 lid 4, van het Landsbesluit eindexamens dagscholen vwo-havo-mavo (P.B. 1985, no: 90) voor het vak ....

EINDEXAMEN 19.......... v.w.o./h.a.v.o./m.a.v.o.-4 1)

Naam van de school: ....

Adres van de school: ....

examennr. van de kandidaat 2)	naam en voorletters van de kandidaat (in alfabetische volgorde)	cijfer school-onderzoek (mond. ex.) 3)	o.v.v. 4)	m.k.t. 5)	cijfers schriftelijk examen 6)	eindcijfer 7)

A handtekening examinator: gecommitteerde:

B handtekening examinator: gecommitteerde: (mond. ex.)

C handtekening examinator: gecommitteerde:

D handtekening examinator: gecommitteerde: directeur:

E handtekening examinator: directeur:

65

VOOR TOELICHTING ZIE Z.O.Z.

J. E. M. ARENDS
MED. DOCTS. ARTS.
ARUBA, D. W. I.

JAARVERSLAG

over het afgeloopen jaar 1929-1930, ingezonden door J.E.M.Arends, Arts, Gouvernements-geneeskundige, over den geneeskundigen dienst van stads- Ie en 2e distr. van het eiland ARUBA;.

Algemeene toestand:

Over het algemeen genomen was gedurende het afge-loopen jaar de gezondheidstoestand van dat gedeelte dat onder ondergeteekende resorteert niet ongunstig te noemen.

Niettegenstaande dat de regenval laat is ingetre-den, waardoor de oogst zoo goed als mislukte, is toch de zoo gevreesde SCORBUUT en andere avitami-nose ziekten vrywel sporadisch voorgekomen. OOk de FEBRIS TYPHOIDEA, die anders gregeld in epidemischen vorm voorkwamen, bleef gelukkig maar by een paar geval-len. De VARICELLAE, waterpokken, en de z.g. ALASTRIM bleef ook slechts by een paar gevallen. LEPRA geen enkel geval.

Geen andere epidemie dan de GRIEP (influenza) heeft zich voorgedaan, voornamelyk gedurende de maanden Januarie en Februarie het meest en de volgende maanden afnemende in aantal en hevigheid. De griep deed zich voor voornamelyk in catarrhale, respira-torische vorm en rheumatische vorm. Enkele gevallen van gastro-intestinale vorm. Morbiliteit hoog maar mortiliteit heel laag.

Quaraintaine ziekten hebben zich niet voorgedaan.

Van de tropische ziekten zyn de enkele malaria geval-len die geconstateerd werden, waren afkomstig van lieden uit Ma-racaibo, Trinidad, Sta Martha en Cuba.

Dysenterie: meest de amoebe dan de baccilaire soorten

Slechts een geval van Heine-Medin'sche ziekte.

Geen een geval van BILHARZIA geconstateerd.

66

1929 bijakte/o 23 April 1928.

3 Juni Teniet doening van Voorloo Bestuur v. Curacao aan Guliano Atanacio Boekhoudt gedaan overdracht van een stuk grond groot ± 131 M² gelegen te Oranjestad op Aruba –

10 Juli Overdracht door het Bestuur v. Curacao aan:
Juan Herman Harms van een stuk grond groot 180 M² gelegen te Oranjestad op Aruba voor f 900.–

10 Juli aan Dilia Maria Ras, Estelia Ras en Angelina Maria Ras van een stuk grond groot 100 M² gelegen ~~te~~ buiten Oranjestad ~~op Aruba voor f 500~~ in het eerste district op Aruba voor f 500.–

25 Juli aan Gerard de Veer, van een stuk grond ± 55 M² gelegen te Oranjestad op Aruba voor f 275.–

25 Juli aan Pedro Tradl van een stuk grond groot 180 M² gelegen buiten Oranjestad in het eerste district op Aruba voor f 900.–

5 Augustus aan Bruno Justiniano Arends van een stuk grond groot ± 78 M² gelegen te Oranjestad op Aruba voor de som van f 390.–

5 Augustus aan de Regeeringsinspecteur der Welvaart, Oranjestad van een stuk grond groot ± 24 M² gelegen te Oranjestad op Aruba voor de som van f 120.–

8 Augustus aan Theodoro Victoriano Maduro van een stuk grond groot ± 165 M² gelegen te Oranjestad op Aruba voor de som van f 825.–

18 September aan Mercedes Fortunata Brunietta Odubert van een stuk grond groot 240 M² gelegen te Oranjestad op Aruba voor de som van f 1200.–

18 September aan Arvino Guiseppe Leffenfeltz van een stuk grond groot 54 M² gelegen te Oranjestad op Aruba voor de som van f 270.–

23 October aan Mercedes Ross weduwe van den heer Frederik Johannes Casper Berger van een stuk grond groot ± 189 M² gelegen te Oranjestad op Aruba voor f 945.–

31 October aan Hermogenes Benedicto Wever van een stuk grond groot ± 182 M² gelegen te Oranjestad op Aruba voor f 910.–

26 November aan Jacobo Eloy Maria Arends van een stuk grond groot 366 M² gelegen te Oranjestad op Aruba voor f 1830.–

26 November aan Federico Odor van een stuk grond groot ± 96 M² gelegen te Oranjestad op Aruba voor f 480.–

26 November aan Hector Emilio Gonzales van een stuk grond groot ± 340 M² gelegen te Oranjestad op Aruba voor f 1700.–

9 December aan Maria Remedio Geronimo, echtgenoote van den heer Diego Gomez van een stuk grond groot ± 232 M² gelegen te Oranjestad op Aruba voor f 1160.–

10 December aan Juan Enrique Francisco en Willem August Jonathan van een stuk grond

† echtgenoote van den heer Fred Bonito Smith –

67

groot ± 68 M² gelegen in d Oranjestr [illegible] waar f [illegible]-

stuk vaan 180 m²

" " 55

78

24

165

240

54

189

182

366

96

340

232

68

100

180

16 vaan 2549 m²

Bijlage C.

71

Staat

aantoonende de verdeeling der bewoners op het einde van het jaar 1928, naar de verschillende beroepen, bedrijven en ambachten.

Beroepen	Oranjestad	1e district	2e district	3e district	4e district	Totaal
Ambtenaren	61	3	3	1	33	101
Apothekers	–					–
Autobestuurders	78	48	99	126	114	465
Barbiers	7	–	–		5	12
Broodbakkers	18	3	2	3	7	33
Drukkers	–					–
Grofsmeden	2	3	–	–	8	13
Hoedenvlechters en -vlechtsters	98	125	366	268	120	977
Huisbedienden	142	12	9	18	42	223
Handwerksters	6	–	–	4	2	12
Kleermakers	14	1	1	1	3	20
Koks en keukenmeiden	110	28	6	6	45	195
Kooplieden	40	3	1	5	26	75
Koopmansklerken	58	–	–	5	20	83
Koetsiers	1	–	1	1	–	3
Kuipers	–	–	1	–	1	2
Landbouwers	5	18	132	156	34	345
Metselaars	6	28	35	36	54	159
Mijnwerkers	–	–	–	–	–	–
Naaisters	126	26	51	69	48	340
Onderwijzers	22	–	5	9	7	43
Photographen	1	1	–		–	2
Pontvoerders	–					–
Scheepstimmerlieden	4	2	–	–	8	14
Schoenmakers	14	2	1	2	8	27
Schrijnwerkers	4	1	1		6	12
Sigarenmakers	7					–
Sjouwerlieden	15	5	1	3	16	40
Slagers	8	3	–	–	–	11
Stalhouders	–					–
Stoelenmatters en -makers	–	–	–	–	1	1
Tandmeesters	1					1
	~~24~~	~~8~~	~~1~~	~~3~~	~~17~~	~~53~~
X	817	304	714	730	691	3156

68

Timmerlieden	25	24	26	68	96	239
Verwers	10	5	8	19	23	65
Visschers	129	16	22	–	22	189
Vroedvrouwen	3	–	2	3	2	10
Waschvrouwen	52	32	48	29	50	211
Waterverkoopers	3	1	–		2	6
Winkeliers	65	11	10	9	26	121
Zeelieden	110	3	2	9	59	183
Zeilmakers	3	1	–	–	2	6
Zilver- en goudsmeden	4	–	–	–		4
Zoutgaarders	2	2				4
Verschillende beroepen enz. die op dezen Staat niet voorkomen	279	107	156	160	1519	2221
Zonder beroep.	1042	935	1463	1394	2148	6982
Totaal.	2568	1449	2462	2414	4557	13450

J. E. M. ARENDS
MED. DOCTS. ARTS.
ARUBA, D. W. I.

Tuberculose. Gedurende het afgeloopen jaar werd door ondergeteekende er 20 gevallen van longtuberculose waargenomen. Doordat de patien-ten in het begin stadium heel dikwyls overgaan by andere ge-neesheeren is de controle op het verloop zeer moeilyk. Heel dikwyls blyven de patienten weg en wordt er de geneesheer er by geroepen in de allerlaatste stadium. Het grootste aantal zyn er van het vrouwelyk geslacht,en de leeftyden varieeren tusschen 20-30 jaar,behoorende grootste deel tot de arme bevolking van de buiten districten. Onvoldoende behuizing,slechte woning toestanden (veel te kleine ruimte in verbanden met de groote gezinnen)waardoor ~~zmmmmt~~ de zieke persoon veel gelegenheden ~~xixxdexgexenxxxte~~ ~~kmmmmm~~ hebben om de niet ziek te infecteeren. De meeste tu-berculose patienten van ondergeteekende resideeren in het 2e district n.l. Noord,Tanki Leendert en Piedra plat. Gezien de slechte woningen ,de toestanden aldaar heerschende en de slechte oeconomische posities van de tuberculose lyders in het algemeen is het volgens oordeel van ondergeteekende de beste middel voor de lokale bestryding er van HET OVERBRENGEN VAN DE PATIENTEN NAAR SPECIALE DAARVOOR GEBOUWDE BARAKKEN,waar-door de verspreider,de tuberculose lyder geen idrect ge-vaar voor de geheele omgeving.

Geslachtsziekten:

Lues: aantal gevallen................50

waarvan van vrouw.gesl.........14
mann.gesl.........36

hiervan, syphilis acquisita...42

waarvan, primair stadium.......29
secundair " I2
tertair " 6

Syphilis heredibitaria.8

69

Van de 29 gevallen primair stadium waren I5 als ulcus durum

J. E. M. ARENDS
MED. DOCTS. ARTS.
ARUBA, D. W. I.

I4 met ulceraties met pynlooze zwelling der region-naire lymphvaten en klieren. Een geval met duidelyke klier-zwelling aan de glandula cubitisen gl.axillaris.

Van de I2 secundaire stadium:

koorts met exantheem..........................6
pyn in de beenderen...........................2
roseole.......................................4

Van de 6 tertiaire stadium

papels..2
psoriasis palmaris............................2
ulcera..I
gumma...I

By byna al deze gevallen werd er de diagnose bevestigd door bloed onderzoek op W.R. S.G. en Kahn.

Van de 8 gevallen hered. syph. allen by kinderen.

maculeus exantheem............................4
papuleus " 2
Hutchinton'sche tanden........................2

BLENNORRHOEA URETHRAE GONORRHOICA II4 gevallen
waarvan...........mann.gesl...........89
vrouw.gesl...........25
complicaties:
pars posterior...............IO
phimosis.....................4
epididymitis.................IO
balano-blennorrhoea..........2
arthritis....................4

ULCUS MOLLE 44 gevallen Allen met zeer pynlyke lymphadenitis meestal eenzydig.

waarvan:
mann.gesl....................38
vrouw.gesl...................6

ENTERITIS aantal.....................427
hiervan:
beneden I jaar...............I26
I-4 jaar.....................I33
boven 4 jaar.................I66

Aetiologische momenten meestal voedingsstoornis en slecht drinkwater.

Dysenterie; zoowel amoebaire als baccillaire...........54
hiervan,beneden I jaar.................8
I-4 jaar...............................4
boven 4 jaar...........................32

70

J. E. M. ARENDS
MED. DOCTS. ARTS.
ARUBA, D. W. I.

WONINGTOESTAND: Met de verbetering van de oeco-nomische toestanden zyn er de meeste krotten veran-derd in betere woningen, wat toch over het algemeen niet gezegd kan worden dat deze verandring die woningen in hygienisch opzicht in order zyn.

Zoo hebben we hier er heelemaal geen voldoende faecaal afvoer. Iedereen moet er zelf voor zorgen. Evenmin geen hygiensch water toevoer, geen waterleiding. Grootere huizen hebben hun eigen water resevoir(regembakken), waar-van het water ook niet altyd bacteriologisch goed drinkwater. Die geen regenbakken hebben zyn aangewezen op putwater waarvan niet alleen bacteriologisch niet geschikt maar ook CHEMISCH niet. Laat staan het distri-bueeren, die het water heelemaal ongeschikt maakt voor drinkwater te dienen. Deze putten liggen allen in het 2e district NOORD.

Regenval is het afgeloopen jaar h eel laat begonnen en heelemaal niet voldoende.

Voor de straten worden er goed gezorgd, deze worden heelemaal nieuw aangelegd en geasphalteerd, de erven worden ook goed ontruimd van de overbodige artikelen (vuil).

De scholen werden er geregeld bezocht en in het be-gin van ieder jaar ingeent en met heel goed gevolg. Voor zoover ik kon nagaan was er geen geval van en-cephalitis post vaccinalis.

VROEDVROUWENVRAAGSTUK:

Officiel bestaat er op Aruba in het geheel drie vroed-vrouwen. Het tweede district heeft er zelf officiel geen. We hebben alhier dringend behoefte aan goed on-derlegde vroedvrouwen en kraamvrouwen. De meeste

71

J. E. M. ARENDS
MED. DOCTS. ARTS.
ARUBA, D. W. I.

V

De levenlooze geboorten en kinderen sterften berusten meestal op onvoldoende kennis van boven genoemde kraam- en vroedvrouwen.

Sterfte cyfer.	Levenloos	beneden Ij:	I-4j:	4-I9j:	I9-64j:	boven 64j:	onbek.	Totaa
In de Stad	II	9	2	2	20	3	0	47
Buiten	I7	47	I3	3	5I	20	I	I52
	28	56	I5	5	7I	23	I	I99

Geboorten:	stad.	Iste	2e	3e	4e	totaal
M.G	49	29	60	72	83	293
V.G	42	3I	50	54	67	244
Overlyden:						
M.G	23	3	I6	26	34	I02
V.G	I3	6	I9	I4	I7	69
Levenloos						
M.G	6	I	4	4	2	I7
V.G	5	0	2	2	2	II

In echt.............................405

buiten echt.........................I35

Kaarten: Iste district...........27 waarvan....3 gratis
2e district.............37 " ....3 "

Haven dienst: Gedurende afgeloopen jaar is er geen enkel quaraitaine geval voor gedaan.

Binnengekomen schepen gedurende het jaar I929.
Van Cuba...............4
Columbia..........I7
Haiti..............I
Nederland.......I20
Britsche. antil...8
----
totaal.......I5I.

72

J. E. M. Arends
MED. DOCTS. ARTS.
ARUBA, D. W. I.

Ziekenhuis

Totaal aantal patienten 610
Mannen.......................280
Vrouwen......................3I2
Kinderen.....................I8
Overleden...........................I3

		Overleden
Gouvernements patienten		
Mannen................................40		
Vrouwen...............................5I		
kinderen...............................4		
Totaal.......................................95		2
Partikulieren	aantal verpleegdagen Gvts patienten 2797	
Mannen................................I62		
Vrouwen...............................259		
Kinderen..............................I4		
Totaal.......................................435		9
Arend Petroleum M................................42		I
Lago Oil & Transport Comp.........................38...		I

J.E.M. Arends

73

Quarantaine dienst te San Nicolas gedurende 1929

Booten	Laketankers	Oceaantankers	Vrachtbooten	Passagiersbooten	Motorbooten	Drede	Sleepbooten	Dr. Arends	Totaal
Januari	165	28	2	1	–	–	–		196
Februari	117	25	5	–	–	–	–	38	185
Maart	134	36	4	–	–	–	–		174
April	144	30	1	–	–	–	–		175
Mei	170	35	4	1	–	–	–		210
June	197	36	6	–	1	–	–		240
Juli	140	32	3	1	–	1	3		180
Augustus	152	33	6	–	–	–	–		191
September	132	34	3	–	–	–	1		170
October	148	42	3				1		194
November	163	44	3						210
Dezember	196	40	–						236
Totaal	1858	415	40	3	1	1	5	38	2,361.

Den Weledelen Gestrengen Heer
Gezaghebber van Aruba

Hierbij zend ik U Eg het jaarverslag der Gezondheids en Quarantainedienst van het derde en vierde district te Aruba over het jaar 1929.

Het is mij niet mogelijk geweest om het geheele jaar verslag volledig in te dienen, aangezien de maanden Juni en half November ontbreken en ook hospitaal verslag over de maanden Januari, Februari, en Maart.

Verder heb ik alle inlichtingen ingewonnen bij de Lago Schipping, San Pedro Hospitaal en Gouvernementskantoor.

Aangezien ik nog zes weken hier verstoef-ken ik nog geen goede visie van Gezondheids-toestand van 3 en 4 district te Aruba daar van geven

Uw dw dn
Dr. B. Gelfmann
Gouvern. Geneeskundige

Aruba, San Nicolas
den 14 Januari 1929.

75

Hospitaaldienst te Aruba
v. districten 3 en 4
gedurende 1929.

	Patienten	Verpleegdagen
Januari	2	16
Februari	2	15
Maart	1	7
April	4.	66
Mei	2	42
Juni	2	36
Juli	3	41
Augustus	1	25
September	1	30
October	2	32
November	1	3
December	5	53
totaal	26	366

76

Geboorten en Sterftecijfer
van 1929
te Aruba 3 en 4 district

Geboorten 1929

	Man. gesl.	Vrouwl. gesl.
3e district	72	54
4e district	83	67.
	155	121

totaal man. en vrouwl.
276.

Overlijden 1929

	M. gesl.	Vrouwl. g.
3e distr.	26	14
4e distr.	34	17
	60	31

totaal 91. -

Levenloos geboren 1929

	Man. gesl.	Vrouwl. gesl.
3e distr.	4	2
4e distr.	2	2.
	6	4

totaal 10.

Geboorten	276	Overlijden	91
	101.	Lev. geboren	10
	175		101.

Opgave van hypotheken en eigendomsovergangen op Aruba gedurende het jaar 1929.

Op ulto December 1928 bedroegen de gevestigde hypotheken		134		285424.89
Bygekomen tot en met ulto December 1929				
Tegen (onbekende)	1		4000.-	
" 6%	2		14000.-	
" 8%	6		24200.-	
" 9%	1		1000.-	
" 9.6%	8		13500.-	
" 12%	1		400.-	
		19		57100.-
		153		342524.89
Doorgehaald tot en met ulto December 1929				
Tegen 5%	1		1000.-	
" 8%	3		3550.-	
" 8.4%	4		5700.-	
" 9%	2		3500.-	
" 9.6%	10		10800.-	
" 10.8%	2		700.-	
" 12%	9	31	1260.-	26510.-
		122		316014.89

Gedurende het jaar 1929 werden 118 verschillende akten overgeschreven.

Aruba, den 15n Februari 1930.
De Hypotheekbewaarder.

J. Oduber

78

Rechtwezen op het eiland Aruba.

Behandelde Strafzaken by het Kantongerecht gedurende
het jaar 1929.

Misdryf van :	Mishandeling	17
"	Eenvoudige beleediging	16
"	Diefstal	11
"	Poging tot diefstal met braak	1
"	1o.Valschheid in geschrifte 2o.Het opzettelyk gebruik maken van het vervalschte geschrift, als ware het echt en onvervalscht, uit welk gebruik eenig nadeel kon ontstaan. 3o.Diefstal, en 4o.Verduistering	1
Overtreding van:	Het als bestuurder van een motorrytuig op een openbaren weg in een buitendistrict ryden met een grootere snelheid dan van 30 K.M.per uur.	10
Misdryf van:	1o.Eenvoudige beleediging en 2o.Mishandeling	1
"	Stroopery gepleegd met behulp van wagens	1
"	Diefstal van vee uit de weide door twee vereenigde personen	1
"	Het als loods een schip buiten brengen zonder zich den vertrekpas te hebben doen vertoonen.	2
"	Het als schipper met een schip hetwelk niet krachtens art 17 of 18 der Algemeene Verordening I.U.& D.van inklaring is vrygesteld zonder dat op diens verzoek het schip door den Ontvanger uitgeklaard is geworden.	2
"	Het hebben van een nederlage van gedistilleerd op het onvrye terrein bedoeld by art. 103 A.V.I.U.& D 1908 zonder in het bezit te zyn van een byzondere schriftelyke vergunning van den Ontvanger (Inspecteur).	1
"	Het vervoeren van gedistilleerd in eene grootere hoeveelheid dan drie liters op het onvrye terrein bedoeld by art.103 A.V.1908, zonder gedekt te zyn door het vereischte document	5
"	1o.Beleediging van een ambtenaar gedurende de rechtmatige uitoefening zyner bediening en 2o.Wederspannigheid	1
"	Beleediging van een ambtenaar gedurende de rechtmatige uitoefening zyner bediening	1
"	Schaking	1
"	Verduistering	1
"	Dood door schuld door iemand gepleegd in de uitoefening van zyn beroep	1
"	Mishandeling van een ambtenaar in de rechtmatige uitoefening zyner bediening	1
"	Het invoeren van vuurwapens en ammunitie te Aruba en alzoo in het gebiedsdeel Curacao,	

76	1042
309	935
264	1463
254	1394
448	2148
319	6982

80

817	304	714	730	591	3156
24	8	1	3	17	53
406	95	120	127	282	1038
1247	407	843	860	890	4247
133	81	105	107	978	1404
962	925	1443	1372	2128	6830
2342	1413	2391	2339	3996	12481
226	36	71	75	561	969
2568	1449	2462	2414	4557	

Lago.
Door deze maatschappij werd 4.904.586.938 Kg. Ruwe olie, 38.736.830 Stookolie, 191.500 Kg. Gasolie, 77.200 L Kerosine en 18.010.775 L gasoline met een totaal van 1933 tankbooten met gezamenlijke netto inhoud van 2.465.596. ton.

De uitvoer bedroeg 1894.875.931 Kg Ruwe olie, 2697.539.637. Kg. Stookolie 10.368.354 L. Kerosine, 340.219.542 L Gasoline en 6.473.190 Kg. Dieselolie met een totaal van 459 tankschepen met een totaal inhoud van 1.813.384 ton

	zonder voorzien te zyn van een daartoe strekkende vergunning van den Gezaghebber van Aruba	2
Misdryf van:	Het opzettelyk aan het publiek gelegenheid tot hazardspel geven	2
"	Het aan zyn schuld den dood van een ander te wyten hebben	1
Overtreding van:	Het als bestuurder van een motorrytuig binnen het gebied bedoeld by art.6 van de Algemeene Politiekeur van het eiland Aruba van den 26n Maart 1918 met een grootere snelheid ryden dan 15 K.M. per uur	3
"	Het zich in kennelyken staat van dronkenschap op den openbaren weg bevinden	2
"	Het als bestuurder van een motorrytuig op meer dan twee wielen, dat zich na zonsondergang en vóór zonsopgang op een openbaren weg bevindt, dit motorrytuig niet voorzien hebben van minstens twee aan weerszyden van het motorrytuig aangebrachte lantaarns, die voorwaarts een helder wit licht uitstralen en van minstens een lantaarn, die achterwaarts een duidelyk zichtbaar rood licht geeft	3
"	1oHet zich in kennelyken staat van dronkenschap op den openbaren weg bevinden en 2.Het misdryf van: Mishandeling	1
Misdryf van:	Het invoeren op Aruba van ruw opium	1
"	Het aan zyn schuld te wyten hebben dat een ander zoodanig lichamelyke letsel bekomt, waaruit tydelyke ziekte ontstaat	1
"	Het in de woning by een ander in gebruik, wederrechtelyk binnen dringen	1
"	1o.Lasterlyk aanklacht en 2o.Laster	1
Overtreding van:	Het opzettelyk niet voldoen aan de vordering van een ambtenaar der Openbaren Gezondheidsdienst, hem gedaan tot het vertoonen van zyn gezondheidspas	1
Misdryf van:	Het door verleiding een minderjarige van onbesproken gedrag opzettelyk bewegen tot het plegen van vleeschelyk gemeenschap met hem	1
"	Het als inkomend schipper in het gebiedsdeel Curacao invoeren van goederen waarvan de invoer verboden, zonder dat daarvoor vergunning van den Gezaghebber was verkregen	1

Aruba, den 13n Februari 1930.

De dd.Griffier.

J. Oduber

82

Mej Henriquez
I boonwerk

Verslag Posterijen over 1929.

Inkomsten:

frankeerzegels.	ƒ 27219.	50[5]
briefkaarten	31.	15
briefomslagen	615.	52[5]
boekjes	3687.	36
postwissel formulieren.	37.	78.
adreskaarten & douaneverkl.	12.	74.
antwoord. coupons	0.	20
portzegels.	1170.	62[5]
nedeel: zegels.	-	-
	ƒ 32.774.	88[5]

Verzonden postwissels:

	Buitenland.			
naar Duitschland.	28.	wissels.	ƒ 3831.	53
" Engeland.	72.	-"-	3305.	39.
" Frankrijk	35	-"-	920.	67
" Nederland.	582	-"-	22355.	94.
" Nederl. Oost Indië	9.	-"-	290.	-
" Suriname	355	-"-	21674.	32
Koers op wissels n/ Nederl. Suriname enz.			114.	85
Recht op engelsche wissels.			19.	50.
			ƒ 52.492.	20.

Uitbetaalde postwissels.

	Buitenland.			
uit Engeland.	4	wissels.	ƒ 489.	67.
" Nederland.	30.	-"-	1187.	22
" Ned. Oost Indië	1.	-"-	10.	-
" Suriname	2	-"-	250.	-
" Aruba (aanafz. terugbet.)	3.	-"-	240.	-
			ƒ 2176.	89.

√ **Verzonden postwissels.**

		Binnenland.			
naar	Bonaire	97.	wissels.	f	6136.70
"	Curaçao	1918.	-"-		359.074.70.
"	Saba	5	-"-		106.-
"	St. Eustatius	39.	-"-		638.06
"	St Martin N.G.	82	-"-		11122.50
				f	377.077.98

√ **Uitbetaalde postwissels.**

		Binnenland.			
uit	Aruba (aan afz. terugbet.)	3	wissels.	f	60.-
"	Bonaire	26	-"-		1221.80
"	Curaçao	231.	-"-		11983.62
"	St. Martin N.G.	21.	-"-		1263.10.
				f	14.528.52.

Postspaarbank.

Ingelegd in	785	inlagen.	103.040.36.
Terugbetaald in	443	terugbetalingen	82380.59.
Aantal nieuwe boekjes	128		
Aantal ingetrokken id	54.		

Verzonden brieven en doosjes m/aangeg. waarde.

naar	Hongarije	1	stuks	f	5.-
"	Nederland.	2	-"-		70.-
"	Polen	20.	-"-		3347.50
"	Trinidad.	1.	-"-		18.-
				f	3440.50.

Ontvangen brieven en doosjes m/aangeg. waarde

uit	Nederland.	9	stuks	f	1045.05
"	Suriname.	3.	"		129.-
				f	1174.05

Ter invordering verzonden handelspapier enz.

Nihil | -.-

Ter invordering ontvangen handelspapier enz.

uit Nederland. 8 stuks. | f 202.69

Postpakketten:

Ontvangen.

Buitenland.

Antigua.	1.	stuk.
Barbados.	2.	-"-
België	2.	-"-
Br. Guiana	10.	-"-
Br. Indië	4.	-"-
Canada	33	-"-
Canal Zone	34.	-"-
Checoslovakije	21.	-"-
Columbia	1.	-"-
Cuba	1.	-"-
Duitschland.	181.	-"-
Denemarken	5.	-"-
Engeland.	857.	-"-
Frankrijk	99.	-"-
Hongarije	2	-"-
Hong Kong.	14.	-"-
Ierland.	2.	-"-
Italië	44.	-"-
Jamaica	1.	-"-
Japan	11.	-"-
Nederland.	760.	-"-
Ned. Oost. Indië	2.	-"-
Nevis	1.	-"-
Nieuw Zeeland.	1.	-"-
Panama.	68.	-"-
Pto Rico.	7.	-"-

84

Spanje	7.	stuks.
Sto Domingo.	5.	-„-
St. Lucia.	1.	-„-
Suriname	147.	-„-
Trinidad.	19.	-„-
Venezuela	2	-„-
Ver: Staten v. Noord-Amerika	5920.	-„-
Virginische eiland.	1.	-„-
Zwitserland.	29.	-„-

Binnenland.

Aruba.	3	stuks. (retour.).
Bonaire	8.	-„-
Curaçao	676.	-„-
Saba.	1.	-„-
St. Eustatius	4.	-„-
St. Martin	26.	-„-

Verzonden.

Buitenland.

Anguilla	1.	stuk
Argentinië	2.	-„-
Barbados.	3.	-„-
Br. Guiana	5.	-„-
Columbia	1.	-„-
Duitschland.	1.	-„-
Engeland.	22	-„-
Grenada	1.	-„-
Jamaica	1.	-„-
Nederland.	35.	-„-
Nieuw-Zuid-Wales.	1.	-„-
Polen.	6.	-„-
Sto Rico.	2	-„-
St. Lucia.	1.	-„-
St. Martin F. G.	2.	-„-
Suriname.	100.	-„-
Trinidad.	2	-„-
Venezuela.	5	-„-
Ver: Staten of Noord Amerika	115	stuks.
Zwitserland.	2.	-„-

Binnenland.

Bonaire	9.	stuks.
Curaçao	119.	-„-
Saba	7.	-„-
St. Eustatius	6.	-„-
St. Martin.	36.	-„-

Aruba, den 31n Januari 1930.
De Chef van het Postkantoor.

[signature]

Draadl. Tel.

Verzonden:

Regeerings	373	tgmn	met 8885	woorden
Dienst	29	"	" 851	"
Byzondere	9947	"	" 160811	"
Schepen	394	"	" 7278	"
Totaal	10743		177825	

Ontvangen:

Regeerings	343	tgmn	met 9098	woorden
Dienst	40	"	" 1109	"
Byzondere	7069	"	" 107133	"
Schepen	850	"	" 9533	"
Totaal	8302		126873	

85

Staat van ten laste van den dienst van 19~~29~~ 28 verevende vorderingen, welke den laatsten December 1929 nog onbetaald waren.

Nihil.

Aruba,
De Gezaghebber,

De Staat over 1928 moet nog worden ingediend.

Zoover mij bekend is het „Nihil".

86

Onderstand
Aan behoeftigen ver 1929

f 1437.—

H

87

kaarten
86 verkocht 7 kosteloos afgegeven

afgegeven kaarten v gemeesk.

3° en 4° distr. 34 waarvan 3 kosteloos

Samen 95 kaarten afgegeven

in 1929.

86 + 7

3 + 4 distr. 34 3.

52 - 4

Stad 1e en 2e.

88

Opgave bevolking Dirog eind 1929

mann. 6096 vrouw. 7354

7354
6096
13450

Gez. 2568 hoofden

13972.895	2277	1368	2367	2318	3894.
13035.68	291	60	110	126	150
2684.25	2568	30	20	10	400
29692.825	1458	1458	2497	2454	4444
12362.095	2497				
17330.73	~~2497~~				
	2454				
	4444				
	918				

860
366
1226

4- district

2020 stuks schapen.
1275 " geiten.
5 " koeien.
1 " paarden.
210 " ezels.
180 " varkens.
muildieren geen.

w/g Boschwachter
in het 4e district.

89

Het aantal verzonden en ontvangen telegrammen gedurende het jaar 1929 bedragen als volgt:

Verzonden: 10743 telegrammen met 177825 woorden.

Ontvangen: 8302 " " 126873 "

Het Hoofd v/d Post voor D.T. te Aruba.

P. J. Frigonis

90

mej H
Jaarwerk
HP

Aruba 6 Januari 1930.

Hierby heb ik de eer UHEG. aan te bieden het aantal verzonden en ontvangen telegrammen, gedurende het jaar 1929.

Hoogachtend,

P. J. Fréquin

Hoofd v/d Post voor D.T. te Aruba.

Aan den HoogEdelGestr. Heer

Gezaghebber
van
A r u b a.

91

Lijst der dieren v/d 1ste en 2de district, 1929.

Aruba.

Paarden:	1	2° distr.	3
Ezels:	150	:	879
Koeien:	130	:	445
Geiten:	225	:	5980
Schapen:	2500	:	8110
Varkens:	100	:	700
muilezels	geen	:	—

wnd. Boschwachter in het 2° district

92

1 Jan. 29 – 1 Jan. 30

Oranjestad

2234/ transitopassagiers.

Oranjestad, Aruba 27-1-30

Dijkstra

93

Dieren van 2de en derde distrikt

Schapen	3590
Geiten	4480
Runderen	2 310
Varkens	3 420
Ezels	519
paarden	1 3e dist.
muilezel	geen

Boschw. 3e dist.

94

Aangekomen passagiers over 1929.	5242.
Vertrokken passagiers over 1929.	4499.

Oranjestad, Aruba 27 Januari 1929.

Diebetre

van St. Nicolaas
aangekomen 568.
vertrokken 451.

Voor Duplikaat

95

Staat van ten laste van den dienst van 1929 verevende vorderingen, welke den laatsten December nog onbetaald waren.

Nihil

Aruba, 25 Januari 1930.

De Gezaghebber,

Wagemaker

96

Staat van ten laste van den dienst van 1929 verevende vorderingen, welke den laatsten December nog onbetaald waren.

— Nihil —

Aruba, 25 Januari 1930.

De Gezaghebber,

97